

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Slaven Bačić, Dušica Dulić,
Ivan Gregurić, vlč. Josip Pekanović
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić (u ostavci)

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

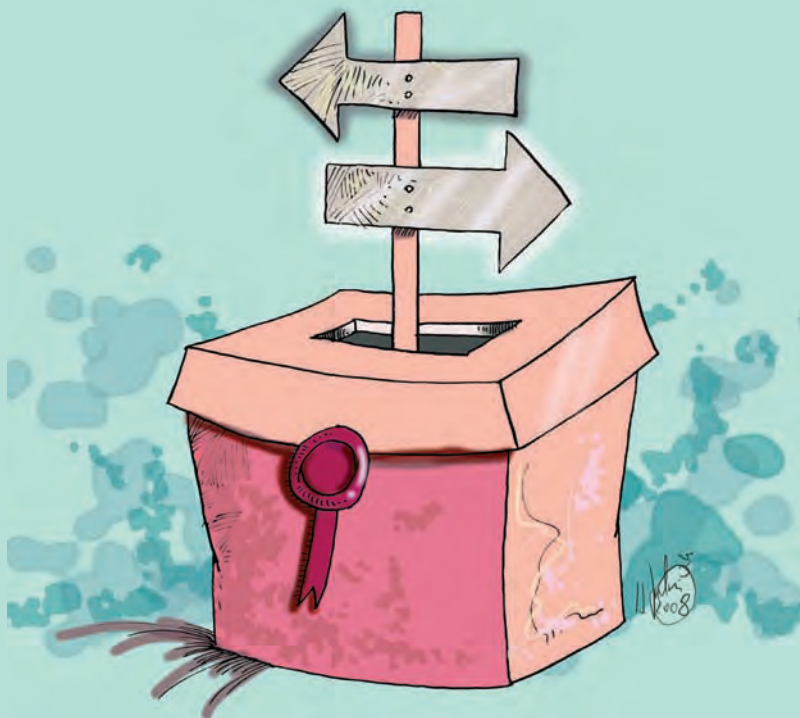
Polarizacija

Prema ocjenama koje prenose mediji potporu Vojislava Koštunice u drugom krugu predsjedničkih izbora, od koje zavisi tko će biti sljedeći predsjednik Srbije, više šanse ima dobiti Boris Tadić nego li Tomislav Nikolić. S druge strane prisutne su i procjene da je Nikolić ovaj put najbliži pobjedi čemu u prilog govore osvojeni glasovi u prvom krugu. Uz odaziv birača od oko 61 posto Nikolić je osvojio 1.610.000 glasova, a Tadić, oko 1.460.000 glasova. Ukoliko se i ovoga puta, kao u prethodnim izborima, ujedinjena »demokratska opcija« nađe nasuprot »radikalnoj« šanse za pobjedu Tadića se povećavaju, no nakon pogreške u procjeni odaziva glasača od oko desetak posto i pogreške u procjeni kome veći odaziv pogoduje malo koji analitičar se sada usuđuje prognozirati koliki bi odaziv mogao biti u drugom krugu i tko time dobiva.

I jedan i drugi kandidat najavljuju svoju pobjedu u drugom krugu, a analitičari, premda nisu spremni prognozirati tko će pobijediti, očekuju da će i u drugom krugu biti ponovljen veliki odaziv jer ocjenjuju kako su ovi izbori neka vrsta plebiscita. Slijedi referendum kojim građani Srbije odlučuju kakvu budućnost žele za sebe i Srbiju. A u tom odlučivanju ponovno iskrsava nikad do kraja prevladana politika i duh vremena Srbije iz devedesetih godina koju simbolizira Slobodan Milošević. Odnos prema toj i takvoj politici, pokazuju ozbiljna istraživanja, najvažniji je indikator koji polarizira biračko tijelo na skoro dva jednaka dijela.

U drugome krugu tako najvažnijim čimbenikom postaju one stranke i oni glasovi koje nisu osvojili niti Tadić ni Nikolić. Među njima su stranke koje od početka višestranačja pripadaju »demokratskoj opciji«, a njihova odluka »kojemu će se prikloniti carstvu« i još važnije odluke njihovih birača kome će dati svoj glas, odlučit će kojim smjerom će ići Srbija.

J. D.

Attila Szalai

O formiranju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

Pravo na održavanje, razvoj i iskazivanje vlastite kulture 8,9

Subotička gimnazija »Svetozar Marković« dobila nove prostorije u potkrovlju

Hrvatski odjel uskoro u matičnoj zgradi? 13

Lazar Merković, »U ime pravde«, NIU Hrvatska riječ, 2008.

Roman o majci i dvama likovima njezina sina 30,21

Damir Krimer, softverski inženjer

Moja američka priča 41

UKRATKO

Sporazum s Rusijom

Vlada Srbije usvojila je 22. siječnja tekst Sporazuma između Vlade Ruske Federacije i Vlade Republike Srbije o suradnji u oblasti naftnog i plinskog gospodarstva i ovlastila ministra za kapitalne investicije Velimira Ilića da 25. siječnja u Moskvi potpiše Sporazum.

Na osnovu Sporazuma pristupit će se razgovorima o zaključivanju ugovora između Javnog poduzeća »Srbijagas« i »Gazprom eksporta« o izgradnji plinovoda i podzemnog skladišta plina u Banatskom Dvoru i ugovora između Vlade Srbije i »Gazprom njefta« o prodaji i razvoju »Naftne industrije Srbije« a.d. Novi Sad.

Veleposlanik Rusije u Beogradu Aleksandar Aleksejev izjavio je da je najavljeno potpisivanje Sporazuma o suradnji u oblasti naftnog i plinskog gospodarstva »dobra stvar za Srbiju i za Rusiju, ali prije svega za bilateralne odnose dviju zemalja«.

SE: Rezolucija, ali uz amandmane

Parlamentarna skupština Savjeta Europe usvojila je rezoluciju i preporuke za rješavanje statusa Kosova, ali uz dva amandmana Srbije, prenosi 22. siječnja B92. Nacrt rezolucije o razvoju u procesu rješavanja statusa Kosova usvojen je u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope u Strassburu s 96 glasova za i 48 protiv, uz 24 uzdržana glasa. Iz teksta rezolucije, čiji je autor lord Rassel Johnston, izbrisana je preporuka o nametnutom rješenju za status Kosova i unijeta preporuka o nastavku pregovora dviju strana na osnovama Rezolucije 1244 UN. U raspravi o amandmanima usvojena su dva amandmana delegacije Srbije. Usvojen je amandman u kojem se navodi da se Parlamentarna skupština zalaže za pronalaženje alternativnih načina za nastavak pregovora i postizanje kompromisnog rješenja. Usvojen je i amandman kojim se iz rečenice »ne treba isključiti da se kosovska skupština odluči za jednostrano proglašenje neovisnosti« briše nastavak, koji glasi: »ako Savjet sigurnosti ne bude u stanju da postigne jednoglasnu poziciju i nametne rješenje«. Delegacija Srbije nije glasala za rezoluciju. Šef srpske delegacije Miloš Aligrudić kaže da je uspjeh što je izmijenjen stav 6, kojim se predviđalo da SE zauzme stav da su pregovori iscrpljeni i da je vrijeme da se rješenje nametne.

Drugi krug izbora u Srbiji

Tek što su priopćeni preliminarni rezultati predsjedničkih izbora u Srbiji, dvojica kandidata koji su ušli u drugi izborni krug krenuli su u kampanju da očuvaju biračko tijelo, ali i da pridobiju nove pristaše.

Aktualni predsjednik *Boris Tadić* novi krug kampanje zasnivat će na europskim integracijama, dok njegov rival, kandidat radikala *Tomislav Nikolić*, biračima nudi promjene. Još uvijek se ne zna koga će stranke čiji su kandidati završili

izbornu trku podržati u drugom krugu.

Tadić je izjavio da je veliki optimista pred drugi krug izbora, jer će građani znati, kako je rekao, da odaberu između puta k Evropi i povratka u izolaciju.

»Izvanredan rezultat u prvom krugu dobra je polazna osnova za pobjedu u drugom krugu, kojoj nikad nismo bili bliži«, riječi su generalnog tajnika Srpske radikalne stranke *Aleksandra Vučića*.

Priopćenje za javnost DSHV-a

Podrška Borisu Tadiću

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini poziva sve svoje članove, simpatizere i sve Hrvate u Srbiji da izađu na predsjedničke izbore, koji će se održati 3. veljače 2008. godine. »Ovo nisu obični izbori, već izbori o kojima će ovisiti naša budućnost. Živimo u vremenu kada su ljudi skloni izbjegavanju odgovornosti, a vrijeme koje živimo ne dopušta nam uzmake i to zbog nas, naših obitelji i budućnosti našeg naroda«, kaže se u priopćenju koje je uputila ova stranka.

DSHV smatra kako o ovim izborima ovisi put kojim će Srbija ići. »Hoće li to biti put stranputice, neizvjesnosti, avanturizma, ratova i izoliranosti, ili put nade, demokracije i suradnje sa svim demokratskim i europskim zemljama,

prije svega, ovisi o glasačima«, navodi se u priopćenju te se pozivaju građani da daju svoj glas aktualnom predsjedniku Republike Srbije Borisu Tadiću.

»Uvjereni smo kako će se gospodin Boris Tadić izboriti da se više ne borimo u novim ratovima, već da će stvoriti ozračje demokracije u kojem će vladati poznate i trajne vrijednosti. Njegov protukandidat dolazi iz sasvim drugog svijeta, svijeta koji je odavno iza nas. Moraju se razgrnuti ideologijske magle i predrasude radikala koje su prekrile našu političku scenu i vidjeti njihova djela zbog kojih njihov predsjednik boravi u Den Haagu«, navodi se u priopćenju koje je potpisao predsjednik stranke *Petar Kuntić*.

Boris Tadić kod biskupa Ivana Pénzesa

U okviru svoje predsjedničke kampanje drugog izbornog kruga, aktualni predsjednik Srbije, Boris Tadić, posjetio je 22. siječnja subotičkog biskupa *Ivana Pénzesa*. Posjet, koji je trajao oko sat vremena, bio je zatvoren za javnost. Na njemu su pokraj biskupa i predsjednika sudjelovali mons. *Andrija Kopilović*, biskupijski ceremonijar, te *Saša Vučinić*, predsjednik Općinskog odbora Demokratske stranke i predsjednik Skupštine općine Subotica. Nakon razgovora biskup je gospodinu Tadiću pokazao novoizgrađenu zgradu bogoslovije u biskupijskom dvorištu.

Podrška Tadiću

Demokratska zajednica Hrvata i Hrvatska bunjevačko šokačka stranka pozvali su glasače da u drugom izbornom krugu izađu na birališta u što većem broju i podrže predsjedničkog kandidata *Borisa Tadića*.

► Lakše je biti vjeren nego vjeran.

► Oni koji su opredijeljeni ne idu na izbore.

Dujizmi

► Planski igram igre na sreću.

► Sreća dolazi pojedinačno, a nesreća u jatima.

Vijeće DSHV-a održalo svoju redovitu sjednicu

Priprema za izbornu skupštinu

Donesena je odluka da će se u Subotici skupština održati 10. veljače, a u Somboru 17. veljače, te će to predstavljati pripremu za izbornu skupštinu DSHV-a koja je zakazana za 2. ožujka

Vijeće Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini održalo je u petak 18. siječnja svoju redovitu sjednicu u Subotici. Na samome početku, svi vijećnici su imali prigodu podnijeti izvješće o radu za protekla tri mjeseca, s obzirom da je posljednja sjednica Vijeća održana u studenome. Nakon izvješća o radu, kojeg je podnio predsjednik stranke *Petar Kuntić*, podnesen je i financijski izvještaj za proteklu godinu.

U okviru sljedeće točke dnevnoga reda, a na prijedlog predsjednika Kuntića, povećan je broj delegata za sljedeću skupštinu. Sada taj broj iznosi 297, što znači da na području Sombora ima 100, a na području Subotice 200 delegata. Donesena je odluka da će se u Subotici skupština održati 10. veljače, a u Somboru 17. veljače, te će to predstavljati pripremu za redovitu izbornu skupštinu DSHV-a koja je zakazana za 2. ožujka. Na sjednici Vijeća, kako bi Statut DSHV-a bio moderniziran, izmijenjeni su neki njegovi dijelovi. Pokraj dva amandmana koje je predložio Kuntić, usvojen je i prijedlog *Ivana Karana* da se uvede Statutarno povjerenstvo kao novo tijelo DSHV-a. Također, donesena je odlu-

ka i o visini godišnje članarine. *Antonija Čota* je sve nazočne obavijestila o tome da je formiran Forum žena DSHV-a za čiju je predsjednicu izabrana *Marijana Čović*. Donesena je odluka da se učenici iz Đurđina, koja pohađa hrvatski odjel, kupi računalo za njezine posebne potrebe.

Prelo mladih

Prelo mladih u organizaciji Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini održat će se 1. veljače u dvorani Križevačkog trgovačkog centra u Subotici. Mladi iz cijele Vojvodine družit će se uz tamburaški ansambl »Ravnica«, uz večeru i piće.

REAGIRANJA: Vijeće DSHV-a je razmatralo optužbe što ih je u broju »Hrvatske riječi« iznijela skupina članova kulturno-umjetničkih društava optužujući vijećnike *Ađina* i *Šimunova*, da su postupali protivno »njihovim osjećajima i radu« nazivajući to sudjelovanjem u nekorektnom političkom potezu u odnosu na bivše članove UO »Hrvatske riječi«, navodeći da su oni časno i pošteno obavljali svoju dužnost. Vijeće smatra da je na sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća gospodin *Andrija Adin*, kao i ostali članovi DSHV-a u tom tijelu, samo poštivao stranačku disciplinu i zastupao stajalište DSHV-a, koje se sastoji u ocjeni o lošem radu smijenjenih članova UO. Vijeće sa žaljenjem konstatira da se među potpisnicima nalazi i članica Vijeća, koja ne dolazi na sjednice HNV-a, a gdje je svoje stajalište mogla iznijeti bez ikakvih posljedica. Vijeće je razmatralo i objavljivanje biltena »Glas Šokadije«, te je ocijenilo da HNV, kao osnivač »Hrvatske riječi«, treba ispitati kako se »Hrvatska riječ« pojavljuje kao izdavač ovog biltena, a bez znanja osnivača.

Marijana Tucakov

Zakazane sjednice IO HNV-a i Vijeća

Sjednica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zakazana je za 26. siječnja u Subotici. Prema dnevnom redu, bit će razmatrane planirane aktivnosti Izvršnog odbora HNV-a u oblastima informiranja, obrazovanja, kulture i gospodarstva za prva tri mjeseca ove godine. Predsjednik HNV-a *Branko Horvat*

zakazao je sjednicu Vijeća također za 26. siječnja u Subotici, a prema dnevnom redu bit će razmatrana neopoziva ostavka direktora NIU »Hrvatska riječ« *Zvonimira Perušića*, a predložiti će se imenovanje vršitelja dužnosti direktora ove novinsko-izdavačke ustanove. ■

UKRATKO

Dodik predlaže demilitarizaciju

Predsjednik Vlade Republike Srpske *Milorad Dodik* predložio je da se ukinu Oružane snage BiH i država u cjelini demilitarizira, prenosi 22. siječnja Dnevni avaz. »Postojeće Oružane snage samo služe da šaljemo vojnike negdje u inozemstvo, a vojni izdaci opterećuju proračun BiH s preko 300 milijuna eura godišnje, koje bismo mogli upotrijebiti za socijalne i razvojne svrhe«, rekao je Dodik gostujući u njemačkoj socijaldemokratskoj političkoj fondaciji »Friedrich Ebert Stiftung« u Berlinu. »Garanciju stabilnosti BiH može dugoročno pružiti Sjevernoatlantski pakt«, ukazao je Dodik.

»Sadašnja vojska BiH je karikatura«, ocijenio je Dodik, dodajući da košta znatno više nego što su BiH i RS obećali međunarodni savjetnici kada je pripremano objedinjavanje oružanih formacija Federacije. Naglašavajući da je BiH stabilna država, bez etničkog nasilja i da se priprema da potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom Unijom, Dodik je izrazio mišljenje da poslije okončanja tog akta više nema potrebe da postoji visoki predstavnik, koji upravlja zemljom.

Cijene hrane 87 posto od europskih

Rastuće cijene hrane u svijetu pogurala su inflaciju u gotovo svim zemljama, ali to, očito, nije dovoljno opravdanje za poskupljenja i nervoza u Hrvatskoj sve više raste, osobito među sindikatima – prenosi Jutarnji list. Za povećano nezadovoljstvo postoje opravdani razlozi, jer podaci govore da je Hrvatska mnogo osjetljivija na rast cijena prehrane nego druge zemlje. U Hrvatskoj je hrana prilično skupa i ima znatno veći udio u potrošačkoj košarici kućanstava, nego u svim novim članicama Europske Unije, osim Rumunjske.

U usporedbi sa svih 27 zemalja EU, cijene prehrane u Hrvatskoj dosegule su 87 posto njihova prosjeka, isto koliko i u susjednoj Sloveniji, govore podaci iz najnovijega tromjesečnog biltena HNB-a, a koji se odnose na 2006. godinu. Istodobno, prosjek za deset novih članica EU iznosi tek 68,6 posto. Iz toga proizlazi da je hrana u Hrvatskoj oko 27 posto skuplja od prosjeka u novim članicama EU. Pritom je najjeftinija Bugarska u kojoj je hrana gotovo dvostruko jeftinija nego u zemljama EU.

Slijedi drugi krug predsjedničkih izbora

I Nikolić i Tadić očekuju pobjedu

Mala razlika u postignutim rezultatima između predsjedničkih kandidata Tomislava Nikolića i Borisa Tadića bila je siguran pokazatelj kako do drugog kruga izbora predstoje dva politički užarena tjedna * Najveće iznenađenje prvog kruga predsjedničkih izbora je izuzetno visok odaziv biračkog tijela

Priredio: Zvonko Sarić

Kandidat Srpske radikalne stranke Tomislav Nikolić pobjednik je prvog kruga predsjedničkih izbora u Srbiji, dok je na drugom mjestu kandidat Demokratske stranke i aktualni predsjednik Srbije Boris Tadić. Građani će o izboru za predsjednika Srbije odlučivati između njih dvojice 3. veljače, u drugom izbornom krugu. Mala razlika između predsjedničkih kandidata Tomislava Nikolića i Borisa Tadića bila je siguran pokazatelj kako do drugog kruga izbora predstoje dva politički užarena tjedna. Najveće iznenađenje prvog kruga predsjedničkih izbora je izuzetno visok odaziv biračkog tijela.

U izbornoj noći, 20. siječnja, izvršni direktor CeSID-a Zoran Lučić priopćio je konačnu procjenu CeSID-a o rasporedu kandidata u prvom krugu izbora: »Tomislav Nikolić je dobio 1.610.000 ili 39,4 posto glasova, Boris Tadić je dobio 1.450.000 ili 35,4 posto, Velimir Ilić je dobio 310.000 ili 7,6 posto, Milutin Mrkonjić je dobio 245.000 ili 6 posto, a Čedomir Jovanović je dobio 230.000 ili 5,6 posto glasova«. Zoran Lučić je na konferenciji za novinare priopćio kako je István Pásztor dobio 89.300 ili 2,2 posto glasova, Milanka Karić je dobila 40.370 ili 1 posto, Marijan Ristićević 18.240 ili 0,4 posto i Jugoslav Dobričanin 12.366 ili 0,3 posto glasova.

PRVE IZJAVE PREDSEDNIČKIH KANDIDATA: U prvoj izjavi nakon izbora, Tomislav Nikolić je rekao kako je stvorena osnova za njegovu pobjedu u drugom krugu. »Nikada nismo bili

Procjena CeSID-a prema regijama

Središnja Srbija: Nikolić 39,3 – Tadić 33,1 – Ilić 11,6 – Mrkonjić 6,7 – Jovanović 5 posto

Beograd: Nikolić 39,1 – Tadić 40,2 – Ilić 4,5 – Mrkonjić 5,7 – Jovanović 6,7

Vojvodina: Nikolić 56,5 – Tadić 36,5 – Ilić 2,3 – Mrkonjić 4,9 – Jovanović 6,2 – István Pásztor 7,8 posto

Kosovo: Nikolić 56,5 – Tadić 25,9 – Ilić 8,9 – Mrkonjić 6,2 – Jovanović 0,3 posto

bliže promjenama i pobjedi. Želim ujediniti Srbiju i povesti je boljim putem. Srbija je zemlja koja se uspravlja, a zemlja koja se uspravlja ne može se zaustaviti«, rekao je Nikolić i naglasio kako s njegove strane u drugom izbornom krugu neće biti prljave kampanje i da će drugi krug izbora donijeti toliko željene promjene u Srbiji.

Boris Tadić je nakon izbora poručio kako je uvjeren u svoju pobjedu u drugom izbornom krugu i najavio »povijesnu pobjedu« 3. veljače, naglašavajući kako će okupiti sve zastave koje su se viorile i 5. listopada kada je ostvarena historijska pobjeda.

»Pokazat ćemo da Srbija apsolutno ne odustaje od europskog puta koji je započela 2000. godine, puta promjena koje znače bolji život za ljude, bolje plaće, mirvine i za nekoliko godina ulazak u Europsku Uniju. Što se mene tiče, ja neću dopustiti da u Srbiji zavlada zlovolja, pesimizam, da ponovno krenu poruke agresije i da premijer Srbije bude Vojislav Šešelj, ali ću sve učiniti da u Srbiji zavlada optimizam«, rekao je

Boris Tadić i istaknuo kako se neće odustati od borbe za Kosovo i integritet Srbije, kao što se neće odustati ni od europske budućnosti Srbije.

Predsjednički kandidat Nove Srbije Velimir Ilić izrazio je zadovoljstvo izbornim rezultatom, a odluku o podršci kandidatu u drugom krugu izbora Nova Srbija će donijeti do kraja mjeseca.

Čedomir Jovanović je u izbornom štabu LDP-a izjavio kako se bori protiv politike koju simbolizira Tomislav Nikolić, a onaj tko računa na njegovu podršku mora znati da politika koju zastupa nema ničeg zajedničkog s vladom Vojislava Koštunice. Prigodom obraćanja novinarima, Jovanović je rekao kako ima volju razgova-

Jasno?

Direktor »Transparentnost Srbija« Vladimir Goati ocijenio je kako će rezultati predsjedničkih izbora dati jasniju partijsku sliku, nego što su to dali parlamentarni izborni održani 2007. godine. »Sada će biti jasno tko je pobjednik, a tko gubitnik, što je poslije parlamentarnih izbora ostalo nejasno, jer su pojedine partije, koje su relativno loše prošle na izborima, ostale na vlasti«.

Sanader o izborima u Srbiji

Hrvatski premijer Ivo Sanader izjavio je u povodu prvog kruga predsjedničkih izbora u Srbiji kako oni ne mogu važnije utjecati na prilike u Hrvatskoj. Sanader je rekao da bi Hrvatskoj svakako bilo draže, prije svega zbog same Srbije, kada bi se demokratski procesi u toj zemlji odvijali brže i kad bi proeuropske snage odnijele pobjedu, jer bi to »značilo da Srbija ide istim putem kojim ide i Hrvatska«.

visokom odzivu birača pridonijela spremnost birača da u prvom krugu izraze svoje opredjeljenje, te su izvan birališta ostali samo tvrdi apstinenti, kao i mali broj onih koji nisu profilirali svoj izbor.

ANALITIČARI: Dužnosnik Pakta za stabilnost jugoistočne Europe *Goran Svilanović*, nakon izbornih rezultata iznio je ocjenu da će premijer *Vojislav Koštunica* donijeti konačnu odluku o izboru predsjednika Srbije. »Doista vjerujem da je on taj koji bira predsjednika i u iduća dva tjedna, ukoliko

od građana za predsjednika Srbije, bit će izabran zato što ga je podržao predsjednik Vlade«, smatra Svilanović.

Politolog *Dušan Pavlović* iznio je u izbornoj noći na programu RTS-a da Tadić ima dva problema u drugom izbornom krugu: »On se mora 'boriti' za glasove koji su lijevo i desno od njega, i za glasove LDP-a i Nove Srbije i DSS-a, dok se Nikolić bori samo za glasove s jedne strane – SPS-a.

Bivši predsjednik Ustavnog suda Srbije *Slobodan Vučetić* mišljenja

rati s Tadićem »oko načina da se spriječi povratak Srbije u prošlost«.

Predsjednički kandidat Mađarske koalicije István Pásztor rekao je na konferenciji za novinare kako će u drugom izbornom krugu podržati Borisa Tadića pod uvjetom da Tadić prihvati program Mađarske koalicije s kojim je nastupala u prvom krugu predsjedničkih izbora.

VISOKI ODAZIV BIRAČKOG TIJELA: Iznimno visoki odaziv biračkog tijela iznenadio je sve,

Vojvodini 62 posto, zatim u središnjoj Srbiji 61 posto, u Beogradu je izašlo 57,6 posto birača, a na Kosovu 49,9 posto upisanih glasača.

Biračko pravo je imalo 6.708.697 građana Srbije, koji su glasovali na 8481 biračkom mjestu, dok je glasovanje u inozemstvu omogućeno na 65 biračkih mjesta u 36 zemalja. Predsjednički izbori održani 20. siječnja, peti su predsjednički izbori od 2000. godine, a deveti od uvođenja višestranačkog sustava 1990. godine.

Svjetski mediji o izborima

Izbori u Srbiji bili su među prvim izvješćima svjetskih medija. CNN komentira kako rezultat predsjedničkih izbora može odlučiti hoće li Srbija ići k Europskoj Uniji, kao što Tadić želi, ili će »prigriliti nacionalizam, koji favorizira Nikolić, a koji nije viđen od etničkih sukoba 90-ih godina«.

već nije odlučio, treba donijeti odluku. Odluka i težina tog glasa ide daleko iznad postotka koji je Velimir Ilić dobio, zato što se i do sada pokazalo koliko se taj glas daleko čuje. Onaj tko bude izabran

je da će u drugom izbornom krugu odlučiti glasovi pristaša NS-a i DSS-a, a lider G17 Plus *Mladen Dinkić* ocijenio je kako bi bilo prirodno da Vojislav Koštunica u drugom krugu podrži Borisa Tadića. ■

Glasovanje prvi puta i u Vukovaru

Na izborima za srbijanskog predsjednika glasovalo se i u Vukovaru. To je prvi put da se u tom gradu glasuje na nekim srbijanskim izborima. Biračko mjesto bilo je otvoreno u Generalnom konzulatu Republike Srbije u Vukovaru, sa 108 upisanih birača. Diplomatsko predstavništvo Srbije u Vukovaru bilo je jedno od tri biračka mjesta otvorena u Hrvatskoj, uz Veleposlanstvo RS u Zagrebu i Generalni konzulat Srbije u Rijeci.

jer su uoči izbora analitičari upozoravali na visoku apstinenciju. Predsjednički kandidati Tomislav Nikolić i Boris Tadić osvojili su gotovo po pola milijuna glasova više, nego što su njihove stranke dobile glasova na posljednjim parlamentarnim izborima.

Na ovim predsjedničkim izborima zabilježen je najveći odaziv na izborima za predsjednika održanim od 2000. godine. Prema procjeni CeSID-a odaziv birača je 61 posto na državno razini – najveća je u

Profesor Fakulteta političkih znanosti *Jovo Bakić* ukazao je u izjavi za B92 na razliku između ovih i ranijih izbora, jer se nekada mislilo kako veći odziv mladih znači pobjedu kandidata oporbe, ali prema njegovom mišljenju, na ovim izborima Srpska radikalna stranka ima veliki broj pristaša među mladima i veliki odziv birača znači kako su sve strukture izašle na glasovanje. Politički analitičar *Zoran Stojiljković* ocijenio je u studiju TV B92 kako je

O formiranju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

Pravo na održavanje, razvoj i iskazivanje vlastite kulture

Predsjednik Hrvatskog akademskog društva dr. Slaven Bačić osnivanje ovakvog zavoda za hrvatsku manjinsku zajednicu vidi i kao dugo očekivano učinkovito ispunjavanje odredaba međudržavnoga Sporazuma između Srbije i Hrvatske o međusobnoj zaštiti manjina *
Profesor filozofije Tomislav Žigmanov naglašava kako bi središte institucionalnog rada Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata trebao činiti prostor tzv. visoke kulture

U Vojvodini će biti formirani zavodi za kulturu vojvođanskih Mađara, Rumunja, Rusina i Slovaka, a kako neslužbeno doznajemo, uvažena je zamolba predsjednika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Petra Kuntića*, upućena mjerodavnim pokrajinskim tijelima, da se pokraj četiri nabrojana zavoda u odluci Izvršnog vijeća AP Vojvodine predloži i osnivanje Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Osnivanje Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata značit će praktično provođenje proklamiranih zakonskih odredaba o manjinskoj autonomiji u sferi kulture, tj. jednoj od četiri zakonom predviđene oblasti manjinske autonomije. Predsjednik Hrvatskog akademskog društva dr. *Slaven Bačić* osnivanje ovakvog zavoda za hrvatsku manjinsku zajednicu vidi i kao dugo očekivano učinkovito ispunjavanje odredaba međudržavnoga Sporazuma između Srbije i Hrvatske o međusobnoj zaštiti manjina, koji predviđa pripadnici-

ma hrvatske manjine u Srbiji pravo na izražavanje, očuvanje i razvijanje nacionalnog, kulturnog, jezičnog i vjerskog identiteta, pravo na održavanje, razvoj i iskazivanje vlastite kulture, te očuvanje i zaštitu kulturnih dobara i tradicija, ali i državnu potporu istraživanjima iz područja povijesti, kulture i položaja manjina.

NAGLASAK NA ISTRAŽIVAČKOM I ZNANSTVENOM RADU: Glede osmišljavanja sustava Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, dr. Bačić kaže kako bi taj posao trebala zajednički obaviti najvažnija hrvatska tijela i organizacije, skupa s pokrajinskom vladom tj. pojedinim tajništvima u čiji djelokrug ulaze ovi zavodi.

»Dakle, s jedne strane, pokrajinska tajništva ovo ne bi smjela činiti mimo naših institucija, jer je nužno sudjelovanje predstavnika hrvatske zajednice u koncipiranju Zavoda, a s druge strane, mi sami to ne možemo učiniti, jer je nužna ne samo državna financijska potpora ovome, već su pokrajinska tijela i moguća brana otporima koji se, kao što vidimo na primjeru obrazovanja na hrvatskome jeziku, javljaju gotovo stalno i na svakome koraku«, kaže dr. Bačić i ističe kako bi ovaj zavod trebao bi postati središnjom kulturnom institucijom vojvođanskih Hrvata, pri čemu bi naglasak trebao biti na stručnim, istraživačkim i znanstvenim poslovima, budući da hrvatska zajednica nema instituciju koja bi se profesionalno bavila ovakvom vrstom aktivnosti.

»Budući zavod bi doista trebao ne samo geografski povezati organizacije i institucije hrvat-

skoga naroda koji razasut živi u nekoliko regija, nego i povezati različite sfere kulture kroz istraživački, stručni i znanstveni rad. Važno i nužno će biti povezivanje sa sličnim hrvatskim institucijama u drugim zemljama koje imaju slične organizacije, poput onih u Mađarskoj, kakav je Hrvatski znanstveni zavod u Pečuhu ili u Bosni i Hercegovini, gdje postoji Hrvatski leksikografski institut BiH, da bi se kroz međusobnu razmjenu iskustava došlo do boljih rezultata«.

PITANJE INTELEKTUALNIH RESURSA: Profesor filozofije *Tomislav Žigmanov* naglašava kako bi središte institucionalnog rada Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata trebao činiti prostor tzv. visoke kulture, te da okosnicu aktivnosti Zavoda treba činiti rad na ustrojavanju i uobličavanju istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima, i to u onim segmentima koji su od značaja za povijest, sadašnjost i budućnost vojvođanskih Hrvata.

»Druga velika oblast rada jest postupno usustavljivanje scena koje se tiču akademske likovne i glazbene umjetnosti, koji do sada unutar institucionalne strukture hrvatske zajednice ni na koji način nije organiziran. Treća oblast rada ticala bi se, s jedne strane, produkcije kulturnih događaja, osobito u domeni visoke kulture, a s druge strane, koordinacije već postojeće kulturne ponude, gdje često postoje ne samo vremenska, nego čak i programska preklapanja, čime se producira kaos. Na koncu, Zavod bi trebao poraditi i na ustrojavanju memoriranja našeg trajanja ovdje,

a koliko i kako – o tome treba porazgovarati. Naravno, opseg poslova Zavoda ovisit će primarno o sredstvima koja će imati na raspolaganju. Također, treba imati

Slaven Bačić

Okosnicu aktivnosti Zavoda treba činiti rad na ustrojavanju i uobličavanju istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima, i to u onim segmentima koji su od značaja za povijest, sadašnjost i budućnost vojvođanskih Hrvata, tvrdi Tomislav Žigmanov

Tomislav Žigmanov

u vidu kada razgovaramo na ovu temu i to da je, za razliku od drugih vojvođanskih manjina, hrvatska zajednica u svakom od navedenih segmenata u daleko nepovoljniji-

jem položaju, budući da ne postoji gotovo nikakvo institucionalno naslijeđe!«.

Profesor Žigmanov kaže kako bi bilo dobro kada bi stručna javnost usvojila, i to putem konsenzusa, koncept programa i misije Zavoda, što bi se onda kao prijedlog ponudilo nositeljima moći unutar zajednice, budući da će oni donositi ili prijedloge ili će pak sami odlučivati o tomu.

»Kada sam naveo stručnu javnost, mislio sam prije svega na one građane hrvatske nacionalnosti koji u svojim životopisima imaju reference koje nadilaze lokalne i manjinske okvire, posjeduju određenu formalnu naobrazbu i relativno su dulje vrijeme postojani u kulturnom životu naše manjine. Također, u nju trebaju biti uključeni predstavnici svih regija, gdje Hrvati u Vojvodini žive. Tu vrstu poteza nalažu elementarni uzusi suvremenih društava, a želim vjerovati da se tako što napokon može ozbiljiti i u hrvatskoj zajednici. Treba reći kako hrvatska zajednica u Vojvodini ima velikih problema kada su u pitanju intelektualni resursi u visokoj kulturi, no mišljenja sam da bi uključivanjem mladih ljudi koji su u posljednjih nekoliko godina završili studije u Novom Sadu ili Zagrebu, taj problem lako mogao biti riješen. Na koncu, zar u prilog toga ne govori i argument kako je krajnje vrijeme da se počne raditi na pomlađivanju naše intelektualne elite, jer gdje god se okrenete ili je previše sijeđih ili dominiraju srednjoškolci?«.

USPOSTAVA KULTURNE MREŽE: Glede pitanja o viziji Zavoda kao budućeg čvorišta kulturne mreže hrvatske manjinske zajednice profesor Žigmanov ističe kako je prvo treba ustrojiti.

»Ono što sada postoji je nedovoljno za stvaranje kulturne mreže. Naime, segment kulture u hrvatskoj zajednici, premda je u kvantitativnom smislu najbrojniji, uveliko je uspostavljen na načelima amaterizma, čega je onda posljedica ne samo odsustvo stalnosti u produkciji određenih kulturnih događaja nego i u njihovoj naravi. Stoga nikoga ne treba čuditi dominacija tradicijske kulture među Hrvatima u Vojvodini! U tom smislu, Zavod bi mogao biti mjesto susreta i razgovora o budućnosti ovakvog

kulturnog pregalaštva, mjerama za unapređenje stanja, te na koncu, eventualne uspostave kulturne mreže!

Budući Zavod bi trebao, prema riječima profesora Žigmanova, imati važnost i glede očuvanja naše baštine i materinjeg jezika.

U početku, Zavod bi trebao imati vjerojatno vrlo veliku važnost za očuvanje naše baštine i jezika, budući da, kao što sam

»Važno je da budući Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata počne od svog osnutka, glede arhive, pohranjivanje aktualnih dokumenata o manifestacijama, događanjima i postignućima u oblasti kulture. Dakle, trebamo se baviti, prije svega, sadašnjicom, znajući kako je dio arhivske građe koja dokumentira prošla događanja već pohranjen u našim udrugama kulture«, kaže ravnateljica subotičke Moderne galerije Likovnog susreta Olga Šram.

rekao, drugih profesionalnih institucija još uvijek nema. Prije svega, mislim na visokoškolske. Recimo, kada je u pitanju jezično naslijeđe i književnost vezana uz nju, tako barem kazuju iskustva drugih manjina, najveći posao pada 'na pleća' visokoškolskih ustanova, a mi njih za sada nemamo. Slično je i s pojedinim segmentima tradicijske kulture. To će reći da Zavod sam neće moći odgovoriti na sve izazove i potrebe koje postoje. S druge strane, trebalo bi poraditi na definiranju cijelog programa aktivnosti kada je u pitanju, na primjer, očuvanje materinjeg jezika, pri čemu treba staviti akcent na subjekte tog čuvanja, jer ako njih nema, za koga ćemo čuvati. A subjekti ne bi trebali, kao što je sada slučaj, biti samo djeca i da o njima skrbe samo učiteljice ili Hrvatska čitaonica, već i odrasli, osobito oni koji se bave javnim poslovima, jer su oni počesto vrlo svjedoci kako s očuvanjem materinjeg jezika imamo velikih problema! Riječju, morat će se dosta toga raditi i računati kako na već postojeće razvijene segmente koji postoje u ovim oblastima, a u suradnji s drugima morat će se poraditi i po pitanju razvoja daljnjeg institucionalnog okvira.

ARHIVSKA GRAĐA: Na pitanje o važnosti formiranja arhivske građe u budućem Zavodu, profesor Žigmanov kaže da trebamo znati kako je veliki dio arhivske građe, koji je značajan po mjesnu povijest

vojvođanskih Hrvata, već pohranjen u postojećim arhivima čiji su osnivači lokalne samouprave ili pojedine kulturne institucije i da je on u dobrom stanju.

»Postoje također i ustrojeni arhivi pri Katoličkoj crkvi i njezinim institucijama, a vjerojatno svako kulturno društvo ima nekakvu svoju arhivu. Postoji neveliki broj i privatnih arhiva. Stoga će ovdje najprije trebati dati valjan odgovor

na pitanje – što treba biti osnova arhivske građe Zavoda? I tek kada se odgovori na to pitanje, a ono mora proći stručnu raspravu, moći će se krenuti dalje. Pri tomu, sukladno rješavanje neće ovisiti samo o novcu koji će Zavod imati na raspolaganju, nego i veličini prostora i kvaliteti njegove urednosti«, kaže profesor Žigmanov i

Olga Šram

ističe kako bi jedan od segmenata rada budućeg Zavoda trebao biti i razvijanje međunarodne suradnje. »S jedne strane, ta bi se suradnja odvijala s institucijama kulture iz Republike Hrvatske, te sa sličnim institucijama hrvatskim manjinskih zajednica u drugim državama. Naravno, programi suradnje bit će različiti, ali će u početku biti potrebno najviše onih iz oblasti edukacija i stručnog usavršavanja uposlenika«.

Z. Sarić

Srećko Mihailović, sociolog Instituta društvenih nauka iz Beograda

Politička polarizacija Srbije

Pitanje je hoće li ljepša prošlost dobiti ili izgubiti bitku s boljom budućnošću. Ovo treba shvatiti kao metaforu, jer oba kandidata govore o ljepotama budućnosti, razlikuju se tek po putovima dolaska do te budućnosti. Jedan nam kaže kako taj put ide preko Europe, a drugi kaže i Istok i Zapad, valjda ne znajući priču o Buridanovom magarcu! * Indikator koji najviše diferencira ova dva pristupa budućnosti Srbije je odnos prema politici i duhu vremena Srbije iz devedesetih godina i prema političaru koji je simbol te politike i tog vremena – Slobodanu Miloševiću

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

»Nema sumnje da se ovdje stalno podcjenjuje brojnost podrške nacionalističkoj, tradicionalističkoj, autarkičnoj, konzervativnoj, (pseudo)socijalističkoj Srbiji, a precjenjuje podrška građanskoj, europskoj, suvremenoj Srbiji. Otuda i ta fama o izlaznosti i njenom prodemokratskom kapacitetu«, kaže Srećko Mihailović, sociolog i istraživač, autor mnogih radova i knjiga iz područja političke sociologije i voditelj Cesidovih istraživanja javnog mnijenja u Srbiji. Prema Mihailoviću, pogreške u procjenama u prvom krugu predsjedničkih izbora kome će veći odaziv birača donijeti više glasova, među ostalim proizlaze iz podcjenjivanja ozbiljnih empirijskih istraživanja, a precjenjivanja površnih javno-mnjenjskih opservacija i navijačkih ideja tzv. analitičara.

»Dosadašnji izbori pokazuju«, kaže Mihailović, »kako onaj tko stekne prednost među KV radnicima nosi izbornu pobjedu – na svim dosadašnjim izborima, počevši od 1990. godine pobjeđivale su one stranke i oni kandidati koji su bolje prolazili među KV radnicima. Uostalom, jedino je ova socijalna skupina mijenjala svoja izborna opredjeljenja. Radnici su doveli Miloševića na vlast, radnici su ga i otjerali s vlasti«.

HR: Na ovim predsjedničkim izborima zabilježen je najveći odaziv na izborima za predsjednika održanim od 2000. godine. Kako to tumačite?

Radi se o potrebi velikog broja građana da se definitivno izabere smjer u kojem se Srbija kreće. Po svemu sudeći radi se o finalizaciji političke, pa na neki način i civilizacijske polarizacije. Jedan dio Srbije drži se kriterija prošlosti, a drugi se vodi kriterijima budućnosti. Birači radikalnog kandidata su motivirani stanjem onakvim kakvo jest, a birači demokratskog kandidata stanjem kakvo treba biti. Jedni rezoniraju kako se iz ove kože ne može, a drugi ne prihvaćaju ograničenja puke sadašnjosti i iskoračuju prema budućnosti.

Polarizacija političke scene se definitivno okončava, Srbija ide prema faktički dvostranačkom sustavu, a floskula o dvjema Srbijama postaje stvarnost. I jedna i druga Srbija traži da bude predstavljena, i štoviše, da bude vlast!

HR: U prvom krugu predsjedničkih izbora pobijedio je kandidat Srpske radikalne stranke Tomislav Nikolić. Ova se činjenica poklapa s Vašim predviđanjima. Međutim, predviđalo se da će veći odaziv birača pogodovati Tadićevoj pobjedi, a usprkos izuzetno velikom odazivu birača pobijedio je Nikolić?

Nema sumnje da se ovdje stalno podcjenjuje brojnost podrške nacionalističkoj, tradicionalističkoj, autarkičnoj, konzervativnoj, (pseudo)socijalističkoj Srbiji, a precjenjuje podrška građanskoj, europskoj, suvremenoj Srbiji. Otuda i ta fama o izlaznosti i njenom prodemokratskom kapacitetu. Kampanje za veću izlaznost probude demokratske ljenjivce, ali istjeraju na biralište i nacionalističke spavače. U stvari, radikalima pogoduje i niska ali i visoka izlaznost, dok demokratima samo ona – osrednja. Radikalima pogoduje ona izlaznost koja na biralište dovodi samo one koji su partijski identificirani, ali i ona koja motivira veliki broj neodlučnih da izađu na izbore. Neodlučni koji inače nemaju iole naglašeno izbornu usmjerenje, kada se motiviraju na izbornu participaciju, ipak prije podlegnu nacionalističkim porivima, nego što se orijentiraju prema viđenju nekog dobitka u ekonomskoj ravni što obećava demokratski kandidat. Dakle, sve u

svemu, pokazuje se kako se neodlučni izborni odlučuju u razmjeri već odlučeni, ma koliko oni bili u svim drugim vrijednosnim dimenzijama bliži demokratskoj opciji (a upravo to prevari analitičare te ih usmjeri k prodemokratskoj interpretaciji izbornih opredjeljenja neodlučnih).

U svemu tome, mi već drugi put bivamo svjedocima kako kampanje nevladinih organizacija za veću izlaznost donose plodove radikalnoj opciji, a ipak ne vjerujem da je to bila intencija ovih kampanjera i njihovih financijera. No, sve to pokazuje dokle i kuda vodi podcjenjivanje ozbiljnih empirijskih istraživanja, a precjenjivanje površnih javno-mnijenskih opservacija i navijačkih ideja tzv. analitičara koji se u Srbiji većinom pozicioniraju na desnom centru.

HR: I Nikolić i Tadić očekuju pobjedu. U kojoj mjeri ishod predsjedničkih izbora u drugom krugu ovisi o tome koga će i na koji način podržati Vojislav Koštunica?

Podcjenjivanje Vojislava Koštunice je mnoge u Srbiji prilično koštalo. Mislim da isti ishod ima i podcjenjivanje pristaša Vojislava Koštunice. Brojke čak i na izborima imaju značenje i konsekvence izvan njihove matematički egzaktne vrijednosti, a kamoli u predizbornom i postizbornom vremenu. U situaciji kada je vaga koja mjeri izborne pristaše radikala i na drugoj strani demokrata, i male brojke mogu pretegnuti. Na izborima u drugom krugu, odlučujući mogu biti i glasovi koji su dani i mnogo slabijim kandidatima nego glasovi dani onom kandidatu kojeg je podržao Vojislav Koštunica. Ne treba zaboraviti ponder koji ide uz opredjeljenje Vojislava Koštunice, i uz izborna opredjeljenja njegovih

pristaša. Tako da ja ponavljam, izbore u drugom krugu dobit će onaj kandidat koji na svom putu naide i na smjerokaz koji je postavio Vojislav Koštunica.

HR: Na čemu se temelje izborna opredjeljenja građana, prema Vašim istraživanjima?

Dva su dominantna zaleđa izbornih opredjeljenja građana Srbije. U jednom slučaju riječ je o određenom skladu ideoloških i vrijednosnih orijentacija birača i onih za koje se oni opredjeljuju na izborima, bilo da u tome posreduje partijska identifikacija, bilo da je riječ o izravnoj vezi. Dakle, riječ je o tome da će pristaše Srpske radikalne stranke glasati za tu stranku ili za njene kandidate upravo zbog toga što su pristaše dane stranke (a oni su to zbog prepoznavanja ideološke i vrijednosne orijentacije te stranke). Ili će, u slučaju izravne veze, oni glasovati za tu stranku ili njenog kandidata zato što u njima prepoznaju svoje ideološko i vrijednosno opredjeljenje. Drugi tip dominantnog zaleđa jest navijačkog karaktera – naš čovjek glasuje za danu partiju ili za njenog lidera

zato što baš za njih navija. Pitanje se potom produžuje u pitanje: a zašto navija baš za njih, a ne za neke druge? Doista, zašto netko navija za Zvezdu, a ne za Partizan, zašto za Hajduk, a ne za Dinamo? Pred tim pitanjem politolozi zastaju i ostaju bez riječi! Šute i stranački navijači kada ih pitamo za motive opredjeljenja. Ako ne šute, onda daju toliko uopćene odgovore da ti odgovori ništa ne znače ili su barem nisko interpretativni. To su oni odgovori tipa: »Oni su najbolji«, »Nema od njih boljih«, »A za koga drugog«, »Oni su poštenci«, »Oni ne kradu«... Politolozi nerado govore o ovoj »navijačkoj motivaciji« upravo zbog njene niske interpretabilnosti, pa je previđaju i zaobilaze i onda kada u istraživanju nađu jaku potvrdu njenog postojanja.

Ne podcjenjujem niti motive pripadanja, to jest ona izborna opredjeljenja koja se temelje na etničkom, klasnom ili nekom drugom identitetu. Ali, takva motivacija je sve manje prisutna i ona se gotovo svodi na etničku identifikaciju i glasovanje za etničke stranke.

Sociolog, istraživač

Srećko Mihailović (1944.) je sociolog, istraživač javnog mnijenja. Radi u Institutu društvenih nauka u Centru za politološka istraživanja i javno mnijenje. Vanjski je suradnik Centra za slobodne izbore i demokraciju.

Živi u selu Velike Granice kod Mladenovca gdje proizvodi dobru rakiju i još bolje vino.

Sada se prvenstveno bavi sociologijom politike (izbori, političke stranke, politički aktivizam), sindikatima i problematikom lokalne zajednice. Objavio je stotinjak tekstova u znanstvenim časopisima i zbornicima, kao i nekoliko knjiga. Evo nekoliko naslova posljednje objavljenih radova: »Siromašni radnici, 'subjektivno' i 'objektivno'«, »Izborna kampanja i izborna obećanja«, »Apstinencija i partijska identifikacija«, »Poreklo i priroda korupcije – pobjede Mamona i Levijatana«, »Levi i desni ekstremizam u Srbiji«, »Ima li tranzicije iz socijalnog kaosa«...

HR: U kojoj mjeri aktualna politička pitanja, kao što je odnos prema eurointegracijama i rješavanje statusa Kosova, određuju opredjeljivanje građana na izborima?

Na pojavnoj ravni teme koje spominjete imaju znatnu vrijednost. U ravni tih dviju tema su i motivi koje istraživači, a osobito »analitičari« najčešće spominju. Međutim, riječ je tek o indikatorima dviju bazičnih međusobno suprotstavljenih političkih i socijalnih opcija. U jednom slučaju riječ je konzervativizmu, tradicionalizmu, pseudosocijalizmu, antieuropejstvu... i u krajnjoj liniji o opciji koja podržava politiku Srbije koju je pronosirao Slobodan Milošević. Druga opcija, protivna prethodnoj, zasniva se na modernoj, europskoj orijentaciji, na konceptu građanske Srbije ustrojene u duhu liberalne demokracije... uz definitivnu negaciju politike Slobodana Miloševića. Naravno, riječ je o ideologijskim konstruktima u idealno-tipskom smislu, ali ih birači upravo kao takve i prepoznaju i pristaju uz njih i onda kada se u pojedinom indikatoru ne slažu s njom u potpunosti. Indikator koji najviše diferencira ova dva pristupa budućnosti Srbije je upravo odnos prema politici i duhu vremena Srbije iz devedesetih godina i prema političaru koji je simbol te politike i tog vremena.

Nasuprot disjunktivnog veznika ili/ili, ili Kosmet ili Europa, u posljednje je vrijeme afirmirana konjukcija i/i, i Kosovo i Europa. U stvari, došlo je do blagog reteriranja i u okviru jedne i u okviru druge opcije, a upravo radi privlačenja pristaša drugog tabora, a i onih neodlučnih. Time se sukob do izvjesne mjere ublažio, a u svakom slučaju došlo je do njegove

relokacije s obzirom da je jedna strana odustala od objektivnije postavljene priče po kojoj je riječ o temama iz dviju različitih ravni. Dovođenjem u istu ravan izborne poene nose pristaše/protivnici »razmjenskog pristupa«, a u stvari, u jednom slučaju Srbija ostaje i bez Kosmeta i bez Europe, a u drugom bez Kosmeta, ali u Europi.

HR: U kojoj mjeri postojeće socio-klasno raslojavanje u Srbiji pogoduje radikalskom, a u kojoj mjeri demokratskom kandida-

i to da među glasačima *Borisa Tadića* nema onih iz najnižeg sloja. Ali, ako varijablu socijalnog statusa povežemo s uzrastom glasača i s mjestom stanovanja, onda će glasač iz nižeg društvenog sloja (bez obrazovanja, bez kvalifikacije, bez imovine), koji živi na selu ili na periferiji grada i koji je stariji od 50 godina, sedam puta češće glasovati za Tomislava Nikolića nego za Borisa Tadića. Starosna prekretnica je negdje oko 45. godine života, a socio-klasna tamo negdje između trogodišnje i četverogodiš-

između *Nikolićevih i Tadićevih pristaša jest percepcija Srbije za vrijeme vladavine Slobodana Miloševića. Što to znači, ukoliko Nikolić pobijedi, za Srbiju?*

Rekao sam već kako je odnos prema Miloševićevoj Srbiji ključni pokazatelj razlika između strana u ovoj političkoj polarizaciji Srbije. Radi se, u stvari, o odnosu prema pseudosocijalizmu koji je gajio Slobodan Milošević. Radikali i njihovi trabanti uspijevali su do sada, a i sada im to ide od ruke, sjećanje na *ono naše što nekad*

drugi kaže i Istok i Zapad, valjda ne znajući priču o Buridanovom magarcu!

HR: Može li se predviđati kako će glasovati oni koji su svoje glasove dali Velimiru Iliću, Mrkonjiću, Jovanoviću i drugim kandidatima? Ovisi li to i u kojoj mjeri o porukama koje će oni poslati svojim glasačima u drugom krugu?

U velikoj mjeri pristaše onih strana koje nemaju svog kandidata u drugom izbornom krugu slijedile bi stav vodstva svoje partije. Naravno, pod uvjetom da je sugestija vodstva ipak na neki način smisljena, jer ako se procjenjuje da je sugestija apsurdna ipak je nitko ne bi slijedio. Vjerojatno tako rezoniraju pristaše LDP-a kada na pitanje – bi li poslušali eventualnu sugestiju vodstva svoje stranke da glasuju za Tomislava Nikolića, nijedan jedini nije rekao kako bi poslušao tako nešto. No, pogledajmo i druge nalaze iz Česidovog istraživanja realiziranog u posljednjim danima prosinca prošle godine.

Ako bi vodstvo DSS-a sugeriralo svojim pristašama da glasuju za Tomislava Nikolića jedna šestina bi to i učinila, a ako bi im sugerirala glasovanje za Borisa Tadića to bi poslušala jedna trećina (pri tom treba imati na umu kako je jedna petina već opredijeljena za jednog od ova dva kandidata), ostali pak ne znaju kako bi odlučili. Ako bi Čeda Jovanović svojim pristašama sugerirao da glasuju za Borisa Tadića, svaki drugi bi ga poslušao. Na drugoj strani, kada je riječ o pristašama SPS-a, tri puta je više onih koji bi slijedili sugestiju da glasuju za Nikolića, nego onih koji bi slijedili sugestiju da glasuju za Tadića.

Možemo zaključiti kako »savjeti« vodstva stranaka čiji su predstavnici imali relativno značajan broj glasova u prvom izbornom krugu imaju odlučujuću ulogu na ishod drugog kruga predsjedničkih izbora. U tom kontekstu može se procijeniti kako vodstva DSS/NS, SPS, LDP, ali i stranaka čiji su kandidati osvojili malo glasova, imajući na umu spremnost njihovih pristaša da slijede sugestije svojih vodstava, imaju »u svojim rukama« toliko glasova da jednom kandidatu mogu, ako su voljni, donijeti najviše 200.000 glasova, a drugom najviše 350.000 glasova. ■

tu? Naime, često se može čuti kako za radikale i socijaliste glasuju niži slojevi, neobrazovani i stariji, a za demokratske opcije mlađi, obrazovaniji, srednji i viši slojevi. Potvrđuju li Vaša dosadašnja istraživanja ovakve ocjene?

Teško se može govoriti da socio-klasno raslojavanje odgovara jednom ili drugom kandidatu. Općenito uzevši, raslojavanje odgovara samo onima koji u tom procesu idu nagore, a ne odgovara onima koji idu nadolje. Gledano, pak, iz kuta socijalnog utemeljenja jednog, odnosno drugog kandidata, vidljivo je kako pristaše radikalnog kandidata potječu iz donjih slojeva, a pristaše demokratskog kandidata iz srednjeg sloja i onih koji su u socijalnoj hijerarhiji iznad njih. Naravno, to ne znači da među Nikolićevim glasačima nema, na primjer, visokoobrazovanih, kao

nje srednje škole. I najkonkretnije, radikalski kandidat ima prevagu među glasačima bez završene osnovne škole, sa završenom osnovnom školom i veoma malu prevagu među onima koji imaju završene dvogodišnje ili trogodišnje radničke škole (KV radnici). U ostalim obrazovnim skupinama prevagu ima demokratski kandidat. Dosadašnji izbori pokazuju kako onaj tko stekne prednost među KV radnicima nosi izbornu pobjedu – na svim dosadašnjim izborima, počevši od 1990. godine pobjeđivale su one stranke i oni kandidati koji su bolje prolazili među KV radnicima. Uostalom, jedino je ova socijalna skupina mijenjala svoja izborna opredjeljenja. Radnici su doveli Miloševića na vlast, radnici su ga i otjerali s vlasti.

HR: Prema Vašim istraživanjima jedna od ključnih točaka razdvajanja

bijaše povezati sa socijalizmom, s Miloševićem, te na kraju s radikalima. Sjećanje na bolji život je veliki adut radikala koji im demokraci nikako ne uspijevaju izbiti iz ruku. Radikalskoj priči s fokusom na boljem životu u prošlosti, demokraci suprotstavljaju bolji život u budućnosti. I to su poprilično nejednako ponderirane priče, jer s jednom građani imaju iskustva utoliko što znaju kako je bilo (a prošlost kao i sve prošlo vidi se danas još ljepšim nego što je bilo), a u drugu trebaju povjerovati gledajući kako se ta ljepša budućnost stalno odlaže. Pitanje je, dakle, hoće li ljepša prošlost dobiti ili izgubiti bitku s boljom budućnošću. Ovo treba shvatiti kao metaforu, jer oba kandidata govore o ljepotama budućnosti, razlikuju se tek po putovima dolaska do te budućnosti. Jedan nam kaže kako taj put ide preko Europe, a

Subotička gimnazija »Svetožar Marković« dobila nove prostorije u potkrovlju

Hrvatski odjel uskoro u matičnoj zgradi?

Ukoliko se nove prostorije namijenjene za kabinetsku nastavu opreme, prema riječima ravnatelja gimnazije Slobodana Čampraga, za nastavu hrvatskog odjela osigurala bi se jedna klasična učionica u matičnoj zgradi

Kao što smo u prošlom broju pisali, Gimnaziju »Svetožar Marković« u Subotici prošloga je četvrtka, 17. siječnja, posjetio pokrajinski tajnik za obrazovanje i kulturu Zoltán Jeges, koji je svečano predao na upotrebu dvije nove prostorije u potkrovlju zgrade. Sredstva za radove na rekonstrukciji tavanškog prostora osiguralo je Izvršno vijeće AP Vojvodine i Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu. Osiguravanjem ovih prostorija, veličine oko 220 četvornih metara, kako je istaknuto, otvara se mogućnost da učenice gimnazijskog odjela na hrvatskom jeziku – koje trenutačno nastavu pohađaju u Mađarskoj jezičnoj gimnaziji »Dezső Kosztolányi« – pređu u svoju matičnu zgradu.

OSIGURAN PROSTOR: Pokrajinski tajnik Zoltán Jeges je tim povodom izrazio zadovoljstvo što se mogao ostvariti jedan od osnovnih ciljeva pokrajinskih vlasti, a to je stvaranje uvjeta za održivi razvoj svih nacionalnih zajednica u Vojvodini. »Budući da je hrvatska zajednica svoja htijenja izrazila kasnije u odnosu na druge, te da je nedostajao prostor za realiziranje školskog programa u potpunosti, u smislu Povelje o zaštiti manjina,

s jedne strane bilo je potrebno formirati gimnazijski odjel, a s druge strane i osnovnoškolsko obrazovanje od prvog do osmog razreda. U tom htijenju otvoren je gimnazijski odjel, uz velike probleme koji su

preseliti neki kabineti, a stvoriti će se osnove za formiranje učionica u kojima će moći bez problema djeca učiti na hrvatskom«, rekao je Jeges, izrazivši nadu da će se u ovoj školskoj godini riješiti pita-

Pero Horvacki, Géza Kucsera, Branko Horvat, Slobodan Čamprag i Zoltán Jeges

u prvoj fazi bili, i veoma nam je drago što je subotička Gimnazija osigurala prostor, iako ga u početku nije imala. Jedino rješenje je da u Gimnaziji bude hrvatski odjel, bilo je preurediti tavanški prostor na ovaj način, i sada će se ovdje

nje i sedmog i osmog razreda na hrvatskom jeziku, te da u pogledu osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja »nećemo imati problema«.

PROBLEM OPREMANJA: Ravnatelj Gimnazije »Svetožar Marković« Slobodan Čamprag je ukazao kako nove prostorije nisu klasične učionice, te da će se u njima odvijati kabinetska nastava. »Postoji jedan mali problem da se ovaj prostor 'popuni'. Bilo bi dobro da se on što prije opremi, kako bi se naši učenici iz hrvatskog odjela, koji su podstanari, mogli vratiti, i da im se osigura jedna klasična učionica u matičnoj zgradi, gdje bi mogli pohađati nastavu kao i sva druga djeca u ovoj školi«, rekao je Čamprag.

Na pitanje novinara tko će osigurati sredstva za opremanje kabineta, Čamprag je rekao da se to još ne zna i da glede toga još predstoje razgovori. Upitan za termin preseljenja hrvatskog odjela, naveo je da ono ovisi od brzine opremanja novih prostorija, ali kako bi volio da to bude što prije, odnosno od početka drugog polugodišta. On je također najavio da će se javiti problem učionica kod pokretanja trećeg razreda na hrvatskom, jer će dva hrvatska odjela dotad nastavu pohađati u istoj učionici u dvije smjene. Ravnatelj Gimnazije je također podsjetio da je otvorenjem hrvatskog odjela, subotička Gimnazija postala jedina srednja škola u Srbiji s nastavom na tri jezika.

U ime lokalne samouprave predaju prostorija bili su nazočni gradonačelnik Subotice Géza Kucsera i dogradonačelnik Pero Horvacki. Gradonačelnik je podsjetio kako lokalna samouprava ulaže napore da se svim manjinskim etničkim skupinama u gradu osigura, ustavom garantirano, školovanje na materinjem jeziku. »Kako bi se stvorili potrebni uvjeti za to potrebno je duže vrijeme, jer za učiniti to odjednom, mi sredstava i mogućnosti nemamo. Ali siguran sam da u jednoj suradnji sa svim čimbenicima u općini možemo brže, efikasnije i bolje to osigurati. Treba blagovremeno definirati zahtjeve, a naša je obveza pronaći načine i izvore da te zahtjeve ispunimo«, rekao je Géza Kucsera, izrazivši nadu da će osiguravanjem ovih prostorija nastavak školovanja djece na hrvatskom jeziku biti u kontinuitetu i da u budućem razdoblju za to neće biti nikakvih tehničkih problema.

D. B. P.

Horvat: Obveza prema onima koji dolaze

»Zadovoljstvo je biti na kraju jedne etape u rješavanju obrazovanja na hrvatskom jeziku. Danas smo svi zadovoljni bez obzira na sve teškoće i probleme s kojima smo se susretali u prethodnom razdoblju, ali smo skupa konstatirali da se uradio jedan izuzetno veliki posao, koji je zahtijevao veliki napor. Zato se u ime HNV-a želim zahvaliti svima koji su dali doprinos da se ovo riješi, a na nama je da i dalje proširujemo, izgrađujemo, odnosno dopunjujemo program obrazovanja, što nije mali posao, ali to je naša obveza prema onima koji dolaze poslije nas«, istaknuo je ovom prigodom Branko Horvat, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Plavna dobila HKUPD »Matoš«

Novi biser na šokačkoj grani

Od 17. siječnja sva sela šokačkoga Podunavlja imaju institucije kulture s hrvatskim predznakom *
Najmlađa udruga u hrvatskoj nacionalnoj zajednici ima i najmlađega predsjednika *
Dobitna kombinacija – spoj mladosti i iskustva

Piše Ivan Andrašić

U četvrtak 17. siječnja, na Svetog Antuna, šokačka grana hrvatskoga stabla u Vojvodini urešena je novim biserom, posljednjim koji je nedostajao da bi se zatvorila jedna vrijedna niska. U nevelikom podunavskom selu Plavna, u selu u kojemu je prije ratnih devedesetih obitavalo skoro 80 posto Hrvata, odnosno blizu 900, a danas ih je svega oko 300, osnovano je Hrvatsko kulturno-umjetničko prosvjetno društvo »Matoš«. Do 17. siječnja Plavna je bila jedino selo u šokačkom Podunavlju koje nije imalo instituciju kulture s hrvatskim predznakom. Kod preostalih Hrvata-Šokaca u ovom mirnom selu ratne rane su jako teško zacjeljivale.

UZLET: Sve proživljeno i pretrpljeno ostavilo je u psihi ovih ljudi neizbrisiv trag, ostavilo je strepnje i strahove, koji jako teško iščezavaju. Čitalo se i gledalo kako se Hrvati u ovoj državi i službeno priznaju za nacionalnu manjinu, kako osnivaju svoje Nacionalno vijeće, kako nacionalna svijest doživljava uzlet, kako se osnivaju institucije s hrvatskim nacionalnim predznakom. U ljudima je postojao, osjetio se, onaj prikriveni treptaj, u crkvi se pjevalo sve glasnije, na ulicama je lebdio duh dr.

Radno predsjedništvo

Josipa Andrića i njegove operete »Na vrbi svirala«, koju su nekada Plavanci tako uspješno izvodili. Ozračje u stilu »a što ne bismo i mi« bilo je prisutno nekoliko godina, nedostajao je samo jedan jako, jako mali korak. Upravo taj korak bio je suđen čovjeku koji je na svojoj koži osjetio sva zla ratnih godina, čovjeku kojega su lomili i svijali mnogi vjetrovi, ali čovjeku koji je i poslije svih bura ostao neslomljen i uspravan, čovjeku čvrste nacionalne svijesti i uvjerenja – Zvonimiru Pelajiću. Sa skupinom istomišljenika dočekao je sazrijevanje svijesti Plavanaca,

a osobnim je primjerom to sazrijevanje i ubrzavao, te postavio zdrave i čvrste temelje Hrvatskog kulturno-umjetničkog prosvjetnog društva »Matoš«.

OSNIVAČKA SKUPŠTINA: Osnivačka skupština održana je u dvorani Vatrogasnog doma u Plavni. Pokraj četrdesetak onih koji su već od početka članovi udruge, skupštini je prisustvovalo i stotinjak simpatizera, a nadamo se i budućih članova. Među uzvanicima bili su – zamjenica pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine i članica IO HNV-a Antonija Čota,

dopredsjednik HNV-a za Sombor vlč. Josip Pekanović, konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici Iva Aranjoš, predsjednik Zajednice bačkih Hrvata u Hrvatskoj Zdenko Bundić, predsjednik HKUPD »Mostonga« iz Bača Stjepan Čoban, predsjednik HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani Pavle Pejčić, tajnik KPZH »Šokadija« Ivan Andrašić, v.d.

Predsjednik: Siniša Bartulov

ravnateljice OŠ »Ivo Lola Ribar« iz Plavne Marina Vranješ, katehistica Karolina Orčić, a uz riječi potpore u pisanoj formi su se ispričali predsjednik HKPD »Silvije

Goste je na ulazu dočekivao par u nošnji

Zvonimir Pelajić, član predsjedništva i dopisnik HR

Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega *Stipan Katačić* i predsjednica KUDH »Bodrog« *Marija Turkalj*. U ime inicijalnog odbora goste je pozdravio *Siniša Bartulov*, a vođenje sjednice preuzeo je predsjednik radnog predsjedništva *Krunoslav*

rizničarka *Marijana Đanić* i član Zvonimir Pelajić, a u Nadzorni odbor – *Marija Kovačev*, *Josip Klinovski* i *Mirko Đanić*. Takvim izborom dužnosnika članovi »Matoša« su se opredijelili za spoj mladosti i iskustva. Predsjednik

Prepoznatljivost

»Pozdravljam osnivanje šeste udruge kulture u Podunavlju i osobito akciju objedinjavanja ove regije, a još bih i naglasila kako je 'Matoš' 36. udruga u hrvatskoj zajednici u Vojvodini. Plavna je dobila nešto po čemu će biti prepoznatljiva. Raduje me da su ljudi, koji su prošli sve strahote devedesetih, smogli snage svima pokazati koliko je u njima pameti, hrabrosti i nacionalne svijesti i koji će zdušno raditi na očuvanju stečevina kako velikana, tako i običnog svijeta plavanske prošlosti. Sad moramo, kako naša nacionalna zajednica, tako i pokrajinska tajništva, svim raspoloživim sredstvima pomoći razvoj ove udruge«, kaže za »Hrvatsku riječ« *Antonija Čota*.

Pakledinac. Jednoglasno je usvojen Statut, a potom su birana i tijela udruge. U Predsjedništvo su izabrani: predsjednik *Siniša Bartulov*, dopredsjednik *Krunoslav Pakledinac*, tajnik *Tonka Šimić*,

Siniša Bartulov i tajnica *Tonka Šimić* su mladi, tek dvadesetogodišnjaci, ali sposobni, puni energije i volje za rad. Na suprotnom kraju vage je stari kulturnjak, pun iskustva – Zvonimir Pelajić, koji

Antonija Čota uručila izdanja Leksikona Zvonimiru Pelajiću

bi trebao biti najveća potpora u radu i najbolji savjetodavac ovoj mladosti. Kad im dodamo još ljude koji slove za staložene i marljive djelatnike u svojim strukama, *Krunoslava Pakledinca* i *Marijanu Đanić*, možemo odista reći kako su Plavanci napravili dobar izbor, što će, nadamo se i vrijeme pokazati. Svi uzvanici su biranim riječima pozdravili osnutak ove udruge i poželjele puno uspjeha u radu.

niti dopredsjednika za Podunavlje, kako bi vidjeli da u ovoj regiji ima i srca i pameti i mladosti, a iznad svega osjećaja nacionalne pripadnosti«, kaže za naš list predsjednik HKUPD »Dukat« *Pavle Pejčić*. »Priopovijest o osnivanju jednog šokačkog, hrvatskog društva u Plavni traje već godinama, a sada je, jednostavno, situacija sazrela. Moramo svima pokazati kako nas još ima, a moramo saču-

Tamburaši »Matoša«

U SVAKOM SELU INSTITUCIJA: »Naš put je trnovit, ima puno lijevih i desnih skretanja, a i crnih točaka. Moramo biti uporni, sve to svladati i dignute glave ići dalje. Mi smo tu da novoj udruzi pomognemo, kako neke naše pogreške ne bi ponavljali, a raduje me što sad, eto, naše šokačko Podunavlje više nema sela bez institucije kulture s hrvatskim predznakom. Jedino mi je žao, uz sve uvažavanje vlč. *Josipa Pekanovića*, što nema niti predsjednika, niti predsjednice IO-a naše krovne institucije, a nema

vati i jako, jako bogatu kulturološku baštinu ovoga sela. Ne smijemo dopustiti da dragulji poput dr. *Josipa Andrića* i *Antuna Gustava Matoša* budu zaboravljeni«, kaže za Hrvatsku riječ Zvonimir Pelajić. »Izuzetno me se dojmilo oduševljenje Plavanaca onim što su danas uradili. Vidim kako tu ima i dovoljno volje i dovoljno pameti da se započne jedna ovako lijepa priopovijest. Ostvarenjem zacrtanoga, članovi udruge će donijeti najviše koristi sebi, svojoj djeci, a najviše budućnosti svojega mjesta«, kaže za naš tjednik vlč. *Pekanović*. ■

Koktel poslije osnivačke Skupštine

Na Hajdukovu 22. siječnja obilježen

Sveti Vinko

Već po tradiciji, blagdan Svetog Vinka, zaštitnika vinogradara i vinara, svečano se proslavlja izlaskom u vinograd u nastojanju tradicionalnog obilježavanja početka nove vinorodne godine. Subotički vitezovi vina iz reda »Arena Zablatkiensis«, skupa sa svojim domaćinima i brojnim prijateljima vina iz ovoga kraja, u utorak 22. siječnja izašli su na Hajdukovo, obišli zasade i na koncu, degustirali mlado vino.

Pero Horvacki, zamjenik predsjednika Općine Subotica

Skupa s gradonačelnikom *Gézőm Kucserom*, bio sam nazočan obilježavanju blagdana Svetog Vinka na Hajdukovu i imao prigodu kušati nova vina, koja su vrlo kvalitetna i imaju dobru perspektivu. Proizvodnja vina ima veliki potencijal na našem području, a u skorijoj budućnosti, uz asistenciju lokalne samouprave, nastojat će se unaprijediti projekt brandiranja autohtonih vinskih sorti iz ovih krajeva.

Miodrag Kujundžić, vitez vina i vinski stručnjak

Na Hajdukovu se okupilo 20 proizvođača vina iz ovih krajeva, obavljena je svečana rezidba zasada kevedinke, poznate vrste naših vinograda. Nakon posjeta vinogradu, uslijedila je degustacija 7-8 vrsta mladog vina iz prošlogodišnje berbe. Od bijelih vina kušala su se: kevedinka, talijanski i rajnski rizling, chardonnay, ezerjo i nekoliko mađarskih vina

U vinogradu

Na degustaciji: Miodrag Kujundžić (desno)

koje su donijeli prijatelji, članovi viteškog reda iz Segedina, dok su iz skupine crnih vina degustirana: kadarka, merlot i cabernet. S obzirom da je protekla godina imala puno sunčanih dana, i onaj tko je brao u optimalnom roku kada je šećer maksimalan, a vinska kiselina usklađena, uz naravno kvalitetno uskladištenje i tretman, trebao bi imati kvalitetan rod prošlogodišnjih vina.

D. P.

Pero Horvacki i Bela Ivković

Šokački bal

»Šokački bal« u Baču održat će se 26. siječnja u dvorani hotela »Central-lux«. Početak je u 19 sati. Uz prigodan program goste će zabavljati tamburaški sastav iz Bačkog Brega. Osim ostalih balu će nazočiti predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća i Konzulata RH u Subotici, Zajednice bačkih Hrvata iz Vinkovaca, Matice iseljenika iz Vukovara, Općine Nijemci, lokalne samouprave, KUD-ova, te konjičkog kluba »Mustang« iz Ravnog Sela. Cijena ulaznice iznosi 1000 dinara.

Prelo u Keru

U vjeronaučnoj dvorani crkve svetoga Roka u Subotici, u subotu 26. siječnja na prelu će se okupiti, uglavnom, mještani naselja Ker. Uz prigodan program, igrokaz i tombolu, okupljene će zabavljati tamburaški ansambl »Biseri« iz Subotice.

U cijenu ulaznice od 700 dinara uračunati su večera i piće.

Veliko prelo 2008. u Subotici

Već tradicionalno, ove godine 130. po redu, Veliko prelo održat će se u subotu 2. veljače, u Dvorani sportova u Subotici. Po riječima organizatora, predsjednika IO Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« *Davora Dulića*, Veliko prelo službeno počinje u 19.30 sati, a osim tamburaškog orkestra HKC »Bunjevačko kolo«, koji će svirati tijekom protokolarnog dijela programa, nastupit će *Zvonko Bogdan* s osam tamburaša iz Novog Sada, te gosti iz Hrvatske – tamburaški ansambl »Dike« iz Vinkovaca i *Aki Rahimovski* (ex Parni valjak). Naravno, neće izostati ni tradicionalni izbor najljepše prelje, najljepše preljiske pisme te tombola.

Natječaj za najljepšu prelju

Djevojke starije od 15 godina, koje se žele natjecati na izboru za najljepšu prelju u okviru manifestacije »Veliko Prelo 2008.«, mogu

Pozdravna riječ: vlč. Lazar Novaković i Ivan Stipić

Izbor za »najlipču« prelju

HKPD »Đurđin« i ove je godine organiziralo

Prelo u Đurđinu

Nakon prošlogodišnjeg premijernog, HKPD »Đurđin« je i ove godine organiziralo »Prelo u Đurđinu«. Pokladni običaj u ovome mjestu, održan prošlog petka, 18. siječnja, u restoranu »Nove brazde«, prema riječima organizatora, okupio je oko 150 gostiju, među kojima 30 uzvanika.

U programu večeri nastupili su mladi folklorci udruge-domaćina, njih tridesetak, predstavivši se splotom bunjevačkih plesova. Bilo je i kazivanja stihova prigodnih pjesama, a u daljnjem tijeku večeri goste je zabavljao tamburaški ansambl »Razgale«.

Nije izostao ni izbor za »najlipču prelju«, u kojem je ove godine sudjevalo desetak djevojaka. Glasovima publike titulu »najlipče« ponijela je *Marina Vidaković* iz Đurđina, za prvu pratilju izabrana je *Bojana Horvat* iz Male Bosne, a druga pratilja je *Danijela Ivanković* iz Starog Žednika. Inače, program večeri vodila je *Verica Kujundžić*.

»Oduševljeni smo i presretni brojem gostiju i uzvanika koji su se odazvali i došli sa strane. Pokazalo se da Đurđinčani žele doći na prelo koje organiziramo«, rekla je u ime organizatora u izjavi za naš list *Amalija Stipić*.

D. B. P.

se prijaviti u prostorijama Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«, Preradovićeve 4, Subotica, 024 555 589, ili kod *Mire Temunović* 064 1033582.

Natječaj je otvoren do 30. siječnja.

Šokačko prelo

»Šokačko prelo« u Bačkom Bregu, u organizaciji HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević«, održat će se u subotu 2. veljače u Domu kulture. Početak je u 19 sati. Goste će zabavljati *Šima Jovanovac* i KUD »Lovor« iz Trnjana (Republika Hrvatska). Šima Jovanovac dolazi iz Gradišta – bečarski sin, Hrvat i Šokac koji se već više od četvrt stoljeća bavi glazbom koju je obogatio kao autor tamburaških skladbi koje su postale evergrini hrvatske glazbe. Nastupao je i nastupa na narodnim i tamburaškim festivalima. Čovjek je kojeg dijaspora nosi u srcu, nosi status umjetnika i odlikovan je za doprinos u kulturi. Naravno, sve to uz poznati bereški paprikaš i gibanicu.

Cijena ulaznice iznosi 500 dinara.

Veliko bunjevačko–šokačko prelo 2008. u Somboru

Veliko bunjevačko–šokačko prelo 2008. održat će se u subotu, 2. veljače, u Velikoj dvorani Hrvatskog doma u Somboru u organizaciji HKUD »Vladimir Nazor«. Uz prigodni program za prelo, koji pripremaju recitatorska i folklorna sekcija, goste će zabavljati tamburaški ansambl »Fijaker« iz Osijeka i »Đuvegije« iz Sombora. Neće izostati ni tombola. U cijenu ulaznice od 1400 dinara uračunati su večera i piće.

Prelo u Lemešu

Tradicionalno prelo u Svetožaru Miletiću održat će se u dvorani Doma kulture u subotu 2. veljače. Goste će zabavljati tamburaški ansambl »Biseri« iz Subotice.

Cijena ulaznice iznosi 850 dinara.

J. K. i M. T.

Udruga Protego

Nezadovoljni obrazloženjem Komisije za planove

Izrađivač plana nije obrazložio koja je koncepcija plana, što se planom postiže (osim da plan predviđa još 3000 parkirališnih mjesta u centru), koji su efekti plana i moguće negativne posljedice, koji se postojeći problemi planom rješavaju osim parkirališnog prostora, i na koji način će grad izgledati nakon implementacije plana

Osuđene na rušenje?!

Udruga za zaštitu i razvoj okruženja i graditeljskog naslijeđa »Protego« nije zadovoljna obrazloženjem izrađivača plana koje je dano na Javnoj sjednici Komisije za planove SO Subotica održanoj 16. siječnja 2008., jer izrađivač nije odgovorio niti valjano obrazložio niti jednu od primjedaba koje je »Protego« dao na Plan detaljne regulacije centra grada – Zona 1, navodi se u priopćenju udruge što ga potpisuje predsjednica dr. Viktorija Aladžić.

NEOBRAZLOŽEN PLAN: U priopćenju stoji da je izrađivač plana u svom odgovoru na primjedbe »Protega« kao obrazloženje samo navodio niz dokumenata koji su poslužili kao osnova za izradu plana kao što su Zakon o planiranju i izgradnji, Generalni plan Subotica – Palić, Studija zaštite graditeljskog naslijeđa, Pravilnik o sadržaju plana, Program plana s mišljenjima mjerodavnih javnih komunalnih poduzeća, institucija i tijela koja su bitna za donošenje plana, Studija Instituta saobraćajnog fakulteta, ali nije obrazloženo zašto je plan napravljen kako jest. »Izrađivač plana nije obrazložio koja je koncepcija plana, što se planom postiže (osim da plan predviđa još 3000 parkirališnih mjesta u centru), koji su efekti plana i moguće negativne posljedice, koji se postojeći problemi planom rješavaju osim parkirališnog prostora, i na koji način će grad izgledati nakon implementacije plana, niti je obrazloženo zašto se javne garaže moraju graditi u neposrednom centru grada, a ne izvan zone zaštićene gradske jezgre«, navodi se u priopćenju.

Udruga »Protego« navodi da se izrađivač plana pravdao kako je plan bolji od važećeg i da se zato treba usvojiti. »Slična je situacija bila i kod usvajanja Generalnog plana Subotica – Palić, no smatramo da motiv za usvajanje plana nikako ne može biti obrazloženje da je bolji od prethodnog ili bolji od onog iz 1966. godine. Izrađivač plana je u jednom momentu čak naveo mogućnost da pristup u izradi plana

nije dobar, s čim se mi potpuno slažemo i smatramo da se Plan detaljne regulacije centra grada Zona 1 mora u potpunosti odbaciti«, stoji u priopćenju.

GRADNJA U DUBINU I VISINU?: Među ostalim, ističe se i kako je nakon višesatne rasprave i obrazloženja izrađivača plana na primjedbe koje su dali građani zaključak »da je plan urađen samo s aspekta dva problema, a to je smještaj što većeg broja automobila u centru grada, bez obrazloženja zbog čega, i izgradnja stambenih objekata na većini parcela na kojima se ne nalaze spomenici kulture, što podrazumijeva veoma veliki stupanj rušenja u centru

grada, izmjenu karaktera i identiteta arhitekture centra grada, odnosno povećanje količine suvremene arhitekture u odnosu na postojeću više od 50 posto, čime se potpuno gubi smisao postojanja zaštićene gradske jezgre Subotice, osobito u trenutku kada je u Novom Sadu, na primjer, gradska jezgra stavljena pod zaštitu«. Udruga »Protego« smatra da Studija zaštite gradske jezgre Subotice kao i valorizacija graditeljskog naslijeđa Subotice koju je uradio Međuopćinski zavod za zaštitu spomenika kulture, a koja je služila kao podloga za izradu Plana detaljne regulacije centra grada »nije validna budući da je direktor ove institucije javno izjavio kako oni ne donose odluke, te da se hitno mora uraditi nova valorizacija objekata koja će uključiti i ambijentalne vrijednosti objekata s prekretnice XIX. u XX. stoljeće, a Plan detaljne regulacije centra grada – Zona 1 ne može se prihvatiti jer je rađen na osnovi dokumenta odnosno Studije zaštite koja se dovodi u pitanje nakon izjave direktora Međuopćinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture«.

»Ni poslije obrazloženja izrađivača plana nije jasno zašto je jedina mogućnost razvoja našeg ravničarskog grada koji se nesmetano može širiti u svim pravcima gradnja u dubinu i visinu, pod nebo i pod zemlju, na malom prostoru u centru grada. Urbanisti nisu objasnili zašto je potrebno da pravimo novu Prozivku oko Gradske kuće, kada ima toliko prostora za širenje grada na sve strane«, navodi se u priopćenju što ga potpisuje Viktorija Aladžić, predsjednica Udruge »Protego«.

Zahtjev za smjenu

Udruga za zaštitu i razvoj okruženja i graditeljskog naslijeđa »Protego« izrazila je oštar prosvjed, ogorčenje i nezadovoljstvo načinom na koji je predsjednik Komisije za planove SO Subotica Nebojša Janjić vodio javnu sjednicu spomenutog tijela održanu 16. siječnja 2008. godine, na kojoj se raspravljalo o pristiglim primjedbama na Prijedlog plana detaljne regulacije centra grada Subotice – Zona 1, i time, kako se navodi, onemogućio davateljima primjedaba da ih nesmetano obrazlože. U priopćenju udruge što ga potpisuje predsjednica dr. Viktorija Aladžić, zahtijeva se smjenjivanje Nebojše Janjića s ove dužnosti jer je inzistirao na tome da se vrijeme za obrazlaganje danih primjedaba građanima ograniči na svega tri minute, a po Poslovniku o radu Komisije, prisutne fizičke i pravne osobe koje su podnijele primjedbe na plan u pisanom obliku imaju pravo na do deset minuta za obrazlaganje primjedaba. »S druge strane, predsjedavajući nije ni pokušao ovu mjeru ograničavanja rasprave primijeniti na urbaniste«, kaže se u priopćenju.

Jedan od razloga za njegovu smjenu, kako se navodi, jest i da na sjednici nije voden zapisnik, »kako je to predviđeno Poslovnikom«, čime je »doveo u sumnju svoju nepristranost kao predsjednika Komisije i pokazao koliko mu je stalo do mišljenja građana«.

U priopćenju stoji i kako je Janjić »onemogućio da urbanisti odgovaraju na suštinske primjedbe na Prijedlog plana za uređenje centra grada, kao što je ocjena da će se rušenjem velikog dijela gradske jezgre i podizanjem višekatnica na mjestu ambijentalnih i povijesnih zgrada uništiti identitet i karakter Subotice«. Udruga Protego u priopćenju smatra kako je dužnost Nebojše Janjića u Direkciji za izgradnju općine kao pomoćnika direktora za kapitalne investicije »nespojiva s dužnošću predsjednika Komisije za planove Općine« te da ove dvije dužnosti predstavljaju sukob interesa.

Diploma polaznicima osnovne informatičke obuke

Svečana dodjela diploma polaznicima osnovne informatičke obuke organizirana je u petak, 18. siječnja, u prostorijama Međuopćinske organizacije gluhih i nagluhih lica. Obuka u trajanju od dva mjeseca, organizirana za gluha i nagluha lica, ostvarena je suradnjom Nacionalne službe za zapošljavanje i Narodnog univerziteta »Božidar Adžija« iz Beograda, koji je bio i izvođač obuke.

»Obuku je uspješno završilo ukupno devet polaznika iz Subotice, koji su bili veoma motivirani za učenje te na kraju vrlo zadovoljni obukom. Oni su, također, iskazali veliku zainteresiranost za daljnje usavršavanje, jer smatraju kako će time imati veće šanse za zaposlenje«, navodi se u priopćenju Nacionalne službe za zapošljavanje filijala Subotica.

Inače, tijekom ove godine, namjera Nacionalne službe za zapošljavanje je da se organiziraju i prekvalifikacije i dokvalifikacije za lica s invaliditetom.

J. K.

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana u pravoslavnoj crkvi

U nedjelju, 20. siječnja, molitvena osmina za jedinstvo kršćana održana je u pravoslavnoj crkvi Vaznesenja Gospodnjeg. Toga dana

tema je bila »Opominjite neuredne, sokolite malodušne«. Molitvu su predvodili otac *Dragan Stokin*, koji je održao slovo, i otac *Miodrag Šipka*, paroh crkve Vaznesenja Gospodnjeg. Ovome molitvenom susretu bili su nazočni – mons. dr. *Andrija Kopilović*, biskup *Ivan Péntes* i mr. *Mirko Štefković*.

M. T.

Druga međucrkvena biskupska konferencija

Druga međucrkvena biskupska konferencija održava se danas, 25. siječnja, u Biskupskom domu (Trg Svete Terezije 3) u Subotici. Sudjeluju preuzvišena gospoda – mons. *Stanislav Hočevár*, nadbiskup i metropolit beogradski, mons. dr. *Ivan Péntes*, biskup subotički, mons. *Huzsvár László*, biskup zrenjaninski u. m., mons. *Đuro Gašparović*, pomoćni biskup đakovačko-srijemski i generalni vikar za Srijem, kao i preosveštena gospoda episkopi – gospodin *Irinej*, episkop bački, gospodin *Porfirije*, naslovni episkop jegarski i vikar bački, te preuzvišena gospoda – *Samuel Vrbovsky*, biskup Slovačke evangeličke crkve, *Árpád Dolinsky*, superintendent Evangeličke crkve i *István Csete Szemesi*, biskup Reformatske kršćanske crkve.

Nakon konferencije, koja je zatvorenog tipa, u 17 sati bit će svečano bogoslužje u katedralnoj crkvi. Toga dana je završetak molitvene osmine i dan zaštitnika subotičke biskupije. Na kraju svete mise u katedrali svi prisutni biskupi podijelit će blagoslov u svom obredu.

J. K.

Izgradnja kazališta upitna?!

U fokusu subotičke javnosti, nakon kraće stanke, ponovno se našlo pitanje izgradnje novog kazališta, jer je gradonačelnik *Géza Kucsera*, na posljednjem brifingu 21. siječnja, istaknuo nezadovoljstvo odlukom da se iz republičkog Nacionalnog investicijskog plana ne izdvoje sredstva za nastavak izgradnje zgrade Narodnog kazališta. Prema njegovim riječima izgradnja kazališta ove je godine u kritičnoj fazi, jer slijedi izgradnja dijafragme i betoniranje temeljne ploče i skeleta zgrade do visine od 9 metara. »Nastavak gradnje u ovoj godini je izuzetno važan, jer se ta temeljna ploča mora opteretiti određenim teretom kako podzemne vode ne bi nanijele štete te podigle tu ploču. Dok se vrši gradnja, u tom segmentu su uključene crpke koje smanjuju razinu podzemnih voda i tako osiguravaju gradnju. Međutim, crpke ne mogu raditi cijele godine i zato treba opteretiti temeljnu ploču, koja će se početi betonirati ovih dana, za što su neophodna sredstva«, rekao je Kucsera i dodao, da bi za nastavak radova u ovoj godini bilo potrebno 300 milijuna dinara. Podsjetimo se – predsjednik općine *Géza Kucsera* je još 7. ožujka 2007. godine, na sastanku s republičkim poslanicima Saveza vojvodanskih Mađara *Bálintom Pasztorom* i *Lászlóm Vargom*, istaknuo kako je Subotica u nepovoljnom položaju kada je riječ o raspodjeli sredstava državnih fondova namijenjenih za razvoj gospodarstva i infrastrukture, jer je od sredstava Nacionalnog investicijskog plana dobila 3,5 puta manje nego što joj prema broju stanovnika pripada.

O. P.

»Debeli četvrtak« u DSHV-u

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini poziva sve svoje članove i simpatizere na tradicionalno održavanje dana »Debelog četvrtka«, koji će se održati u Domu Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini (Beogradska cesta 31) u četvrtak, 31. siječnja s početkom u 18 sati.

Sveti Vinko, zaštitnik vina i vinara

Blagoslov misnih vina

*Oduvijek vodimo brigu o vinogradu i vinu, pa svakako štujuemo i sv. Vinka, a sve je počelo još davne 1239. godine, kada u Đakovo dolaze biskupi iz Bosne i to su počeci biskupije Bosanske i srijemske * Kada se pogleda vinorodni atlas Hrvatske, na kojemu je ucrtano sve što je u nas vezano za vinograde i vino, najviše je stolnih vina, zatim kvalitetnih vina, dok je vrhunskih vina 3,9 – 4,2 posto, kaže msgr. Stjepan Karalić*

Msgr. Stjepan Karalić,
voditelj ekonomata Đakovačke i srijemske biskupije

Vinko, Vinkovo, Vincelovo, Vinceška, Vincencija, sve su to sinonimi za štovanje blagdana Svetoga Vinka, koji je i te kako štovan u Hrvata, posebice u hrvatskim vinorodnim krajevima, jer unatoč legendi koja ne dovodi svetoga Vinka u vezu s vinom, narod ga je oduvijek štovao kao zaštitnika vina i vinara, vinograda i vinogradara, vjerojatno zbog samog imena.

S blagdanom Svetoga Vinka, 22. siječnja, počinje i nova vinorodna godina, pa narod hita u vinograde da blagoslovi svaki trs i

posveti ga svetom vodom, izmoli Očenaš i zazove dobar urod grožđa i obilje vina, okiti lozu kobasicama, da grozdovi budu veliki i sve to zalije bijelim vinom, koliko kapljica, toliko bobica. Kažu, kako je pronalazač penicilina *Alexandar Fleming*, rekao da penicilin liječi ljude, a vino ih čini sretnima.

PRVI ZASADI: Ova lijepa tradicija njeguje se i u Đakovačkoj i srijemskoj biskupiji, pa uoči ovoga blagdana o tomu razgovaramo s voditeljem ekonomata biskupije, msgr. *Stjepanom Karalićem*. »Mi svećenici smo i službom Božjom

vezani uz vino i koristimo ga svakodnevno, pa je euharistija svakako najvažniji trenutak prisutnosti Boga među ljudima. Zato oduvijek vodimo brigu o vinogradu i vinu, pa svakako štujuemo i sv. Vinka, a sve je počelo još davne 1239. godine, kada u Đakovo dolaze biskupi iz Bosne i to su počeci biskupije Bosanske i srijemske. Oni prvi sade vinovu lozu na ovim našim terenima, no prvi to sustavnije rade naši biskupi u poslijetursko vrijeme, biskup *Petar Bakić* (1716.-1749.) sadnjom vinograda u Trnavi, na padinama Dilj gore, a proširuje ih biskup *Josip Čolnić* (1751.-1773.). Biskup *Antun Mandić* (1806.-1815.) krči terene i sadi nove nasade na padinama Krndije, koji i danas nose naziv Mandićevac, a biskup *Josip Strossmayer* gradi podrum u Trnavi i Mandićevcu. To su počeci biskupijskih vinograda i čuvenih đakovačkih misnih vina a mi smo tradiciju nastavili do današnjih dana«.

Sveti je Vinko i ove godine proslavljen odlaskom u vinograde u Trnavi, no kako je biskup đakovački i srijemski, msgr. *Marin Srakić*, onedavna i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, imao obveza u Zagrebu, vinograde, ali i ljude koji u njima rade, blagoslovio je pomoćni biskup *Đuro Hranić*, potom je u podrumu blagoslovio mlado misno vino, svi su založili i slastan zalogaj zalili vrhunskim tramincom i chardonayom, a onda su svi otišli do samostana sestara Svetog križa i blagoslovili i njihove vinograde i odličnu graševinu. I puk ovdje štuje svetoga Vinka, pa su u Trnavi ovaj blagdan uzeli kao dan svoje općine, i cijeloga je dana bilo veselo, no Trnava ima već tradicijsku manifestaciju Bonavita, kojom promiče kvalitetna i vrhunska hrvatska kontinentalna vina. Sveti je Vinko obilježen diljem vinorodne Slavonije, od Slatine i Orahovice preko Kutjeva

i Ferićanaca, do Đakova, Osijeka, Vukovara i Iloka. Iločani najprije idu na svetu misu a potom u vinograde, da ih blagoslove, a onda se na Vukovu, na Principovcu, organizira zajednička fešta koja zna potrajati do jutra uz slastan zalogaj i pitka iločka vina i tamburaše, naravno.

POTEŠKOĆE: »Dakle počeli smo vrlo rano, početkom 13. stoljeća, nastavlja priču msgr. Karalić, ali morate shvatiti kako su nas na cijelom tom putu pratile poteškoće. Uskoro dolaze Turci, a u to vrijeme na ovim je prostorima malo bilo kršćana, pa su vinogradi zarasli, uništeni, no nakon Turaka vraćaju se naši biskupi i ponovno oživljavaju vinogradarstvo, ali nailaze bolesti, neprijatelj vinograda je mraz i led, a godina je bilo svakakvih, pa je tzv. filoksera desetkovala vinograde i na obali i u kontinentalnom dijelu. Netko je pametan uvezao podlogu iz Amerike i tada nastaje novo doba u vinogradarstvu. Sjećam se, rodom sam iz Starih Perkovaca, ravnica, nigdje brda, ali smo imali gdje koji vinograd onog našeg divljaka, delivare, crne i bijele, pa smo i time bili zadovoljni, ali kad odemo na misu u Đakovo, poslije Sv. Klare, ponude nas finim groždem, mi smo to zvali amerikanac, a to je ustvari nova sorta nastala na američkoj podlozi Kober bb.«

Bilo je i drugih poteškoća kroz povijest, pa je tako nakon nacionalizacije, biskupija ostala bez ukupnoga imetka, bez te podloge na kojoj se zasnivala cjelokupna djelatnost, financiranje župa, razvitak školstva za vlastite potrebe, izgradnja sakralnih objekata i pomaganje siromašnih slojeva pučanstva i sve ono čime se biskupija bavi. Ipak, nova se vlast plašila kako će reagirati puk, većinom katolici, pa su biskupijama ostavljali po tri maksimuma, oko 50 jutara, a Đakovačkoj i srijemskoj biskupiji ostavljeno je

Misno vino čeka kupce

tri maksimuma šume, biskupu kao instituciji, tri maksimuma vinograda i katedrali kao kulturnom spomeniku, tri maksimuma oranica, što je već nešto i s tim se živjelo sve do današnjih dana.

OBNOVA VINOGRADA: »Pamtim te stare vinograde još dok sam bio bogoslov u Đakovu a za svećenika sam zaređen 1963. godine, bio sam jedno vrijeme kapelan a potom župnik u Berkju, u Srijemu, gdje je bilo lijepih vinograda, no često sam odlazio u Ilok gdje je bilo krasnih vinograda na padinama Fruške gore i gdje sam se odmah zaljubio u njihov traminac. Možda je baš zahvaljujući tomu, danas na našim parcelama najviše traminca, a naši biskupi ga

sam godinu snimio stanje a već sljedeću smo krenuli u obnovu, krčili svaki drugi red i dizali ga na plantaž, kako bi lucnjevima i novim načinom rezidbe poboljšali urod, a odmah smo ga nagnojili. Te 1975. godine krenuli smo i s novim nasadima i danas imamo 30,5 ha vinograda po svim propisima suvremene proizvodnje grožđa. Što se sortimenta tiče, traminca je najviše, 60 posto, zatim chardonay i graševine na oko 5 ha i nešto stolnih sorti. U vrlo rodnim godinama dobijemo do 17 vagona vina, ili 170.000 litara, a u nepovoljnijim do 7 vagona, što također nije loše, no moram Vam reći, uglavnom su to kategorije kvalitetna i visoko-kvalitetna ili predikatna vina.«

25 posto kvalitetnih vina a čak 65 - 70 posto vrhunskih vina na koje su itekako ponosni. Vole se pohvaliti tramincom-izbor bobica iz 2003. godine, zatim traminac-izbor suhih bobica iz 2002. godine, pakiran u 0,2 l., i ledenom berbom iz iste godine, a drago im je da su i ove godine imali ledenu berbu i nekih 500 l mošta, koji je još uvijek u fermentaciji. Vole se pohvaliti u posjetom pape *Ivana Pavla II.*, koji je kušao njihov vrhunski traminac, a biskup *Marin Srakić* je Svetom

Ocu u Vatikan poslao 10.000 butelja tog vrhunskog vina.

TRAMINAC: Vidite, Iločani se vole hvaliti kako je njihov traminac služen na engleskom Dvoru na krunisanju kraljice majke, no mi nemamo tolike količine pa nismo prisutni na svjetskom tržištu, ali kod nas u posjet dolaze svjetske veličine i ja volim uživati u izrazu njihovoga lica kada kušaju naša vrhunska vina, kada to lice prelije tajanstveni osmijeh i otme se ono a... Zamislite sada tu veleposlanika iz Francuske, vladinog dužnosnika iz Engleske, nadbiskupa iz Italije ili biskupe iz Južne Amerike, a svi oni znaju što je vino.

Msgr. Karalić ponudio nas je vrhunskim tramincom iz 2003., prekrasnog bukea, fino, zlatno-žuto vino s okusom zreloga grožđa i osunčanih proplanaka Dilj gore, slatkasto, zaobljeno, užitak za nepce svakog štovatelja božanske kapljice. Pohvalio se i arhivskim vinom iz 1987. godine, koje je stjecajem okolnosti ostalo prekinute fermentacije jer su burad bila blizu vrata podruma a zima je bila izuzetno hladna, pa su na prijedlog dr. *Premužić* s Agronomskog fakulteta u Zagrebu, svih 10 tisuća litara ostavili i zaštitili, ali su ga i oplemenili, odjenuli ga u prelijepu drvenu kutiju od slavonske hrastovine s hrvatskim pletrom, dodali još lijepu etiketu i deklaraciju Hrvatskog zavoda za vinarstvo i vinogradarstvo na hrvatskom i engleskom jeziku.

Slavko Žebić

Traminac kod Pape

Posebna mi je čast što sam natočio čašu vina Svetom Ocu i uživao u izrazu njegovog lica dok je kušao naš traminac, a osobno sam nadgledao transport našeg vina za Vatikan. Moram Vam reći, kako je kod proglašenja novih kardinala, a među njima se nalazio i naš kardinal Bozanić, Sveti Otac počastio čitav kardinalski zbor i brojne goste vinom iz našega podruma, naglasivši kako je to dar biskupa *Srakića* iz Đakova.

najviše vole. Mene je biskup *Ćiril Kos* pozvao za ekonomu biskupije još 1974. godine i zatekao sam 18 jutara vinograda, čokotaša, stari i prorijeđen nasad, gladan vinograd, jer se nije ulagalo, ne znajući što će sa zemljom biti. Prvu

I doista, kada se pogleda vinorodni atlas Hrvatske, na kojemu je ucrtno sve što je u nas vezano za vinograde i vino, najviše je stolnih vina, zatim kvalitetnih vina, dok je vrhunskih vina 3,9 – 4,2 posto, dok u biskupijskom podrumu imaju 18-

Traminac – izborna berba

U Zagrebu otvorena izložba slika Franje Feldija

Generalova priča

»Autor je, bez obzira na povremene 'izlete' u drugu tematiku (portret, mrtva priroda, cvijeće), bio i ostao slikar prirode, pejzažist. Franjo Feldi koristi svaki trenutak da na bilo kakvom komadiću papira zabilježi ljepotu nekog krajolika. Profinjen crtački dar, osjećaj za prostor i perspektivu, izvanredno uočavanje karakterističnih detalja, čine ove skice pravim malim biserima«, kaže prof. Josip Držaić

U Zagrebu je 17. siječnja, u sklopu kulturne manifestacije Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata »Dani Srijema«, otvorena samostalna retrospektivna izložba slika general pukovnika u mirovini *Franje Feldija* »Generalova priča«. Izložba je postavljena u galeriji »Sunce« zagrebačkog URIHA, a otvorio ju je u nazočnosti mnogobrojnih pripadnika kulturnog i javnog života glavnog grada Hrvatske ravnatelj te ustanove prof. *Josip Držaić*.

GENERAL-SLIKAR: Za Franju Feldija je posebno zanimljiva činjenica da je jednim svojim dijelom general pukovnik Hrvatske vojske, a drugim dijelom slikar, što se rijetko događa u jednom čovjeku – da tako uspješno živi dva paralelna života; onaj vojnički, i onaj slikarski, a poznato je da su paralele linije koje teku usporedo i da se nikad ne dodiruju i ne presijecaju. Obično se vojnici doživljavaju kao ljudi bez svoje osobnosti, skloni sustavu zapovijedi, međutim, to kod čovjeka stvara i jednu dodatnu vrijednost, tako da blistava i uspješna vojnička karijera nije sprečavala generala Feldija da sve svoje slobodno vrijeme posveti svojoj iskonskoj potrebi izražavanja – slikarstvu.

O bogatom stvaralačkom opusu ovog Srijemca govorio je prof. *Milan Ilić* i ustvrdio kako je to mogla biti sasvim obična priča o uspješnoj vojničkoj karijeri, od Vojne akademije do visokog generalskog čina, da ispod vojničke odore nije kucalo srce slikara, zaljubljenika u ljepotu prirode, zaljubljenika u svoju rodnu srijemsku ravnicu, koji je u svom 45

Autor Franjo Feldi s članovima svoje obitelji na otvorenju izložbe

godina dugom stvaralačkom razdoblju uspio sačuvati mladenačku svježinu i neku nevinost u ljepotu prirode zaljubljenog dječaka.

PRIČA O IZGUBLJENOM ZAVIČAJU: »Autor je, bez obzira na povremene 'izlete' u drugu tematiku (portret, mrtva priroda, cvijeće), bio i ostao slikar prirode, pejzažist. Franjo Feldi koristi svaki trenutak da na bilo kakvom komadiću papira zabilježi ljepotu nekog krajolika. Profinjen crtački dar, osjećaj za prostor i per-

spektivu, izvanredno uočavanje karakterističnih detalja, čine ove skice pravim malim biserima. Mnoge od tih skica autor će kasnije prenijeti na platno. Tako su nastala vrlo uspješna ulja i akvareli 'Lubenice', 'Zlato ravnice', 'Suncokreti'... Autorova je paleta svijetla, osunčana, puna žutila. Crtež je gotovo impresionistički 'razgrađen', pleneristički treperav. Slike su to koje odišu čulnošću i optimizmom. Za razliku od ove kolorističke 'zaigranosti', u radovima kao što su 'Stara kuća', 'Nova ves' ili 'Most uzdisaja' atmosfera se 'zgušnjava', crtež postaje čvršći, a paleta tamnija, zatvorenija, smirenija. Tom zatvorenošću i smirenošću odiše i autorov prvi sačuvani akvarel 'Kanjoni Pive', da bi se kasnije akvarelističkim radovima ('Gomolava', 'Ilok') autor u potpunosti predao radosti kolorističke igre ili, s druge strane, traženju profinjene liričnosti u prozračnoj, kolorističkoj suspregnutoj 'Brezi u vrtu', rekao je prof. Ilić i dodao, kako je »Generalova priča« priča o izgubljenom zavičaju, o nostalgiji i čežnji za povratkom, jer samo onaj tko je rođen i odrastao u ravnici može razumijeti tu opijenost prostranstvom koje ograničava samo nebeski svod.

Izložba »Generalova priča« otvorena do 1. veljače ove godine, a može se pogledati svakim radnim danom od 10 do 15 sati.

Zlatko Žužić

Bogata karijera

General pukovnik u mirovini Franjo Feldi rođen je 1. siječnja 1938. godine u Srijemskoj Mitrovici, kao dvanaesto dijete majke Evice, rođene Šučak iz Kukujevaca, i oca Stjepana, rođenog u Novom Sadu. Školovanje započinje u Srijemskoj Mitrovici 1946. godine, a iduće godine seli se s obitelji u Zagreb, zbog liječenja oca, koji je oslijepio, te tu do 1953. pohađa osnovnu školu i nižu gimnaziju. Ponovno se vraća u Mitrovicu i završava Višu gimnaziju i veliku maturu, a uz akademskog slikara Branka Jolera uči slikati. Završio je sve vojne škole, a u rujnu 1991. godine priključuje se Zboru narodne garde i u HV-u obnaša visoke vojne dužnosti. Prvi je zapovjednik Ratne škole Oružanih snaga RH »Ban Josip Jelačić« s koje je dužnosti umirovljen 2002. godine. Odlikovan je visokim vojnim odličjima: Kneza Domagoja s lentom, Bana Jelačića, Hrvatskim trolistom, Pleterom i medaljama »Bljesak« i »Oluja«, Spomenicom Domovinskog rata i Domovinske zahvalnosti.

Član je HLD Zagreb, ULS Zaprešić i Akademije Art, a izlagao je na više samostalnih i skupnih izložbi te sudjelovao na brojnim likovnim kolonijama, osobito onim humanitarnog karaktera. Dugogodišnji je član Izvršnog odbora i ostalih najviših tijela Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata.

Predstavljena nova knjiga Miroslava Slavka Mađera

Studij pjesme

Mađer je sa svojim opusom zastupljen u mnogim antologijama poezije i preveden na strane jezike, a kao kritičar i novinski žurnalist surađivao je gotovo u svim radijskim, a povremeno i televizijskim emisijama

U druga protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata sa sjedištem u Zagrebu organizira u mjesecu siječnju ove godine tradicionalnu kulturnu manifestaciju »Dani Srijema«, s ciljem očuvanja bogate srijemske tradicije u širokoj lepezi hrvatske kulture.

U okviru te manifestacije, koja će kroz brojna događanja potrajati mjesec dana, prošlog je petka, 18. siječnja, održana književna

latnik, dramaturg i ravnatelj vinkovačkog kazališta. U Vinkovcima uređuje književne publikacije i organizira brojne književne susrete i manifestacije te surađuje u lokalnim listovima i zbornicima. Prelaskom u Zagreb 1965. godine započinje se u programima Radio Zagreba (Literarna redakcija, Umjetnički i Dramski program), gdje piše osvrte na nove knjige, uređuje emisije poezije, adaptira književna djela – posebno za

Dr. sc. Branimir Bošnjak, Miroslav Slavko Mađer, prof. Višnja Bošnjak i Barbara Močilac na književnoj večeri posvećenoj Miroslavu S. Mađeru

večer posvećena Miroslavu Slavku Mađeru, nedvojbeno najvećem imenu suvremene srijemske književnosti, na kojoj je predstavljena i njegova najnovija knjiga »Studij pjesme« u izdanju zagrebačke izdavačke kuće »Altagama«.

NOVA KNJIGA: Književnik i novinar Miroslav Slavko Mađer rođen je 1. srpnja 1929. godine u srijemskom selu Hrtkovci, gimnaziju je završio u Vinkovcima, a studij književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1957. godine službovao je u Osijeku i Vinkovcima kao profesor, a neko vrijeme radio je i kao kazališni dje-

»Radio roman«, emisiju u kojoj je jedno vrijeme bio i urednik i dramaturg, sve do umirovljenja.

O novoj knjizi Miroslava Slavka Mađera »Studij pjesme« govorila je urednica izdanja prof. Višnja Bošnjak, a o samom autoru i njegovom bogatom opusu dr. sc. Branimir Bošnjak.

KNJIŽEVNIK I NOVINAR: »Mađer je sa svojim opusom zastupljen u mnogim antologijama poezije i preveden na strane jezike, a kao kritičar i novinski žurnalist surađivao je gotovo u svim radijskim, a povremeno i televizijskim emisijama (Marulova korablja,

Slikarica Barbara Močilac ispred svojih »Sjećanja«

Susreti, Priče za laku noć, Poezija naglas...), i poslije umirovljenja sve do danas. Dugi je kontinuitet njegovog rada – od literarnih početa (Novine mladih, Narodni list, Vjesnik, Telegram, Oko, Krugovi, Republika, Književna revija, Forum, Riječka revija...) pa sve do današnjih dana surađuje kao pisac i žurnalist u listovima i časopisima kao što su – Vinkovački list, Putujući Slavonijom, Glas Slavonije, Hrvatsko slovo, Vijenac, Forum, Mogućnosti, Republika, Vjesnik, Večernji list, Književna revija, Književna Rijeka...«, rekao

je u predstavljanju autora dr. Bošnjak.

Nakon književne večeri u prostorijama Udruge otvorena je i izložba slika Barbare Močilac, podrijetlom iz srijemskog sela Nikinci, nazvane »Sjećanja«, u kojima je autorica izložila radove iz svog srijemskog ciklusa kroz koji je ovjekovječila svoja sjećanja na pitomost i pitoresknost te ljudskost i toplinu Srijema iz kojeg je, kao i brojni srijemski Hrvati, prognana početkom devedesetih godina prošlog stoljeća.

Zlatko Žužić

Nagrade

Mađer je za svoj dugogodišnji književni rad i nagrađivan, između ostalog – Nagradom grada Vinkovaca, nagradom Matice hrvatske, nagradom HAZU, Nazorovom nagradom (godišnja i za životno djelo), a i priznanjima i nagradnim plaketama za životno djelo: »Dana Ivana i Josipa Kozarca«, »Kirinovih susreta« i pjesničkom manifestacijom »Dobro jutro more«. Autor je i mnogih uglazbljivanih stihova izvedenih na glazbenim festivalima kao što su: »Požeški festival«, »Vinkovačke jeseni«, »Đakovački vezovi«, »Splitski festival«, od kojih je svakako najpoznatija skladba »Pjevat će Slavonija«, koja je postala slavonska neslužbena himna. Na kraju ove srijemske književne večeri posvećene Miroslavu Slavku Mađeru autor je pročitao esej iz svoje najnovije knjige »Studij pjesme« te nekoliko svojih pjesama (i svog pokojnog brata Slavka) s tematikom rodnih Hrtkovaca i Srijema.

Anica Nevolić završila svoju dugogodišnju djelatnost orguljašice i zborovoditeljice

Šest desetljeća crkvenoglasbenog rada

*Prvu svetu misu otpjevala je u crkvi Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu, 11. siječnja 1948. godine **
Naša se slavljenica s ponosom može osvrnuti na svoju dugogodišnju i plodnu crkvenoglasbenu djelatnost, jer ju je obavljala iznimno valjano i odgovorno

Piše: Đuro Rajković

Revna orguljašica i zborovoditeljica u novosadskoj konkatedrali Imena Blažene Djevice Marije Anica Nevolić u nedjelju, 13. siječnja, na blagdan Krštenja Gospodinova, završila je svoju redovitu crkvenoglasbenu djelatnost. Na kuru spomenute crkve tijekom sv. mise pjevali su sa slavljenicom njeni sadašnji i bivši pjevači iz Novog Sada i Petrovaradina, njih tridesetak. Bio je to događaj i radostan i sjetan. Radostan zbog providnosne milosti, koja je slavljenici omogućila doživjeti dijamantni jubilej, a sjetan, jer doživljene godine otežavaju slavljenici djelovanje. Međutim, naša se slavljenica s ponosom može osvrnuti na svoju dugogodišnju i plodnu crkvenoglasbenu djelatnost, jer ju je obavljala iznimno valjano i odgovorno.

ROĐENA PETROVARADINKA: Anica Nevolić potječe iz petrovaradinske hrvatske obitelji rimokatoličke vjere i jedino je dijete Ivana i Angele, rođene Fabijanac. Rođena je 1930. godine. Osnovnu je školu završila u Petrovaradinu, a gimnaziju u Srijemskim Karlovcima. U razdoblju od 1946. do 1955. godine promijenila je nekoliko radnih mjesta u Novom Sadu, a zatim je,

do odlaska u mirovinu 1980. godine, bila šefica obračuna osobnih dohodaka u novosadskom poduzeću »Grafika«.

Odrastajući pod okriljem svoje pobožne majke, u mjestu s četiri crkve, Anica je već u svojem djetinjstvu zavoljela molitve i crkvene obrede. U svojoj šesnaestoj godini pridružila se pjevačima svoje župne crkve Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu. Po nagovoru svoje krizmane kume Verice Ivanić započela je kao samouka, mukotrpno i ustrajno, vježbati sviranje na harmoniju. Služila se poznatom školom za harmonij Heinricha Bungarta. Ohrabrena bodrenjem najbližih odsvirala je i otpjevala u svojoj župnoj crkvi, 11. siječnja 1948. godine, jutarnju dačku sv. misu. Nedugo nakon toga ustrojila je u spomenutoj crkvi mješoviti pjevački zbor. Dotada se ovdje pjevalo samo jednoglasno. Da bi što bolje orguljala postala je 1949. godine učenicom Helme Cvetnić, sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog. Pod njezinim je vodstvom u samostanu pri crkvi sv. Jurja Mučenika devet godina učila sviranje na glasoviru i orguljama.

OBNOVA REPERTORIJA: Do 1967. godine Anica Nevolić je u crkvi Uzvišenja sv. Križa izvodila

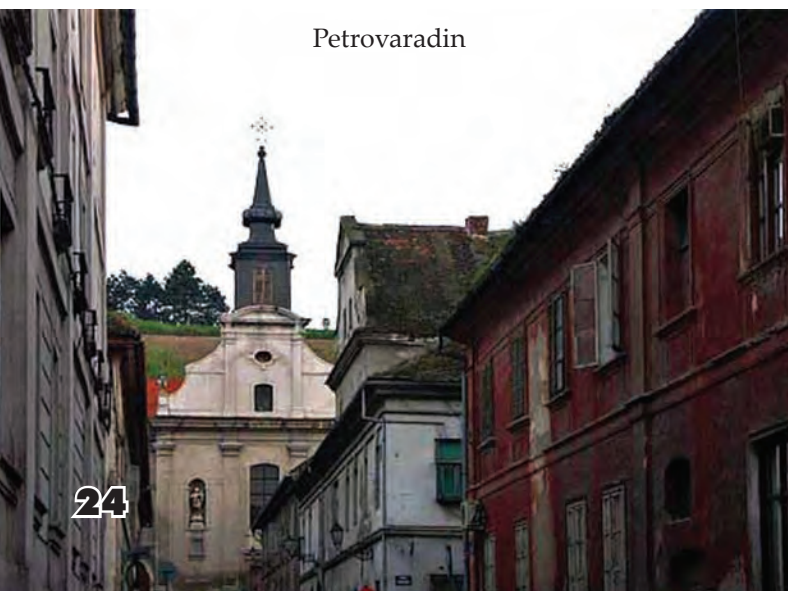
naslijeđene crkvene popijevke i mise kao i one koje je dotada prikupila s raznih strana naše domovine. Godine 1966. ukazao sam Anici na nedostatke i slabosti u njenom crkvenoglasbenom repertoriju. Budući da Anica tada nije poznavala pravu crkvenu glazbu, niti je bila upoznata s cecilijanskim pokretom i njegovim smjernicama, nije ni mogla znati što je prikladno ili neprikladno za izvođenje u hramu Božjem. Na moj nagovor zamolila je skladatelja Stanislava Prepreka, vatrenog cecilijanca i sjajnog orguljaša, da sredi i obnovi njen crkvenoglasbeni repertorij. Budući da sam pristao na posredovanje u tako zamašnom i značajnom pothvatu, jer je Preprek bio lišen vida, započela je intenzivna crkvenoglasbena suradnja na relaciji Preprek – Rajković – Nevolić. Ovom je suradnjom u cijelosti obnovljen Aničin pjevački repertorij, a hrvatska crkvena glazba obogaćena sadržajnim skladbama. U navedenom razdoblju skladao je Stanislav Preprek 31 misu, 111 crkvenih himana i mnogo crkvenih popjevaka. Slobodno mogu reći da smo Anica i ja »iscijedili« iz Prepreka navedene skladbe, jer bi ih inače ponio sa sobom u grob. Anica je posve u saborskom duhu pozvala domaćeg glazbenika Prepreka da u staru crkvenoglasbenu riznicu unese nove skladbe. Od jeseni godine 1967. pa do svoje smrti stvorio je mnogo za toliko zanemarene manje zborove.

Budući da je Anica Nevolić prava i ozbiljna kršćanka, koja vjeru u Boga i Crkvu ne smatra šalom, niti zabavom, ona je Preprekove i moje upute u vezi s crkvenom glazbom prihvatila i zdušno promicala. Shvatila je da Tvorca treba darivati samo uspjelim djelima. Točno je da sve umjetnosti oplemenjuju čovjeka,

ali nijedna kao glazba. Ona je opće blago, jer je osjeća i učen i neuk. Oni, na koje glazba ne utječe, jednaki su kamenu, jer je poznato da utječe i na životinje i na biljke. Anica je shvatila ulogu glazbe u liturgijskom i vjerskom životu, a osobito ljepotu i uzvišenost gregorijanskog korala, najidealnije glazbe u Katoličkoj crkvi. Također je shvatila da crkvena glazba mora biti lišena isključive subjektivnosti i egoizma, jer treba spajati srca mnogobrojnim vjernicima raznih naroda, temperamenata, dobi itd. Te značajke posjeduje samo glazba koja odskače svojom objektivnošću. Skladbe razdražljive senzualnosti ne spadaju u crkvenu glazbu, crkvena glazba treba biti iskrena, ozbiljna, objektivna, sabrana i ponizna. Istinsku crkvenu glazbu može osjetiti samo onaj tko ne želi da ga ona zabavlja. Anica je spoznala i to da orguljašima i zborovoditeljima crkva ne smije biti mjesto osobnog isticanja, nego da oni trebaju pomoći vjernicima u pobožnosti i molitvi. Kuća Božja nije mjesto za zabavu, nije kazalište, nego zajednički dom molitve. Ponesena navedenim spoznajama i preporodima Preprekovim crkvenim skladbama Anica je 1970. godine sastavila vlastiti crkveni pjevnik (kantual) s naslovom »Slava Bogu«.

DJELOVANJE U NOVOM SADU: Zbog izvjesnih okolnosti Anica Nevolić se 1966. godine odselila iz Petrovaradina i nastanila u Novom Sadu. Krajem 1974. godine napustila je orguljašku službu u Petrovaradinu i odmah nastavila istu službu u novosadskoj župi Imena Blažene Djevice Marije. U crkvi ove župe, konkatedrali, postala je orguljašicom–zborovoditeljicom vjernicima Hrvatima. I ovdje je odmah utemeljila mješoviti pjevački zbor, koji je nakon deset godina postojanja izglasao

Petrovaradin

Anica Nevolić

sebi ime Laudanti (Hvalitelji). S ovim, kao i s nekadašnjim pjevačkim zborom, nastupala je u mnogim crkvama Srijema, Bačke, Slavonije i Banata. Na tim nastupima pjevala je sa zborom tijekom sv. misa, a zatim na duhovnim koncertima.

Naša je slavljenica bilježila i objelodanjivala važne događaje iz svoje orguljaške prakse. Prigodom svoga srebrnog jubileja izdala je knjižicu s naslovom »Pjevajmo Gospodinu pjesmu novu«, a prigodom 30. obljetnice svoga djelovanja knjižicu s naslovom »Slatko je pjevati Bogu našem«. Za uspomenu na svoj zlatni jubilej izdala je malu brošuru s naslovom »50 godina crkvenoglasbenog rada«. Tijekom svoga predanog služenja Crkvi ravnala je stotinama pjevača, a uz njeno sviranje i pjevanje bogoslužje je doživljavano uzvišene. Na orguljama je svirala oko 16.000 puta. Izvodila je crkvene

popijevke skladatelja *Stanislava Prepreka*, *Petra Ivanišića* (Crnkovačkog), *Anzelma Canjuge*, *Zlatka Špoljara*, *Franje Lučića*, *Rudolfa Taclika*, *Vinka Žganeca*, *Josipa Vrbovskog*, *Pranje Dugana st.*, *Petera Griesbachera*, *Caspára Etta*. Izvodila je i narodne crkvene popijevke, gregorijanski koral i VIII. koralnu misu *De Angelis*.

POTICATELJICA PREPREKOVA SKLADALAŠTVA: Iznimno veliko priznanje zaslužila je slavljenica kao poticateljica Prepekova skladanja. Samo po toj zaslugi zavrijedila je da joj ime ne zaboravimo. Veliki dio Prepekova crkvenoglasbenog doprinosa postao je dostupan zahvaljujući pokrovitelju Prepekove glazbe vlč. dr. *Jerku Matošu*, jer ga je on objavio tiskom. Kad se sjetim ili spomenem dr. Matoša često pomislim na pomoć koju mu je svojedobno pružila naša slavljenica. Naime, tijekom obnove samostana

pri crkvi sv. Jurja Mučenika, kada je tamo bio ravnatelj vlč. Matoš, Anica Nevolić je vodila knjigovodstvo više od dvije godine. Osim toga, u Hrvatskom povijesnom institutu u Beču, na čijem je utemeljenju radio dr. Jerko Matoš, Anica je, kao dokazani rodoljub, sedamnaest dana sređivala dokumente i sve račune ovoj ustanovi kao i njihovo uknjiženje.

Što se tiče izvođenja crkvene glazbe u novosadskoj konkatedrali, ono je bilo na najvišoj razini od kraja 19. do polovice prošloga stoljeća kada je kantor bio legendarni glazbenik *Jakob Leh*. On je glazbovao s velikim mješovitim zborom, solistima, orguljama i orkestrom. Zbog drastično izmijenjenog života nakon Drugog svjetskog rata, pa sve do danas, nije više moguće usporediti sadašnje crkvenoglasbeno stanje s nekadašnjim. Spoznaja ove realnosti nije djelovala na našu slavljenicu zazorno. Naprotiv. Ta realnost ju je poticala na još bolje i intenzivnije djelovanje.

VRIJEDNA GRADA: Osim svega dosad navedenog, Anica je i

ljubiteljica povijesti i fotografije, kao i kolekcionarka razglednica i magnetofonskih snimaka. Ponosna na svoj rodni Petrovaradin često je fotografirala njegove ulice, poneke njegove starinske kuće i razne zanimljive detalje. Posjeduje i bogatu zbirku fotografija crkvenih pjevača kojima je ravnala. Ako svemu nabrojanom pridodamo i slavljeničnu veoma obilnu crkvenoglasbenu literaturu onda je jasno da posjeduje vrijednu kulturno-povijesnu građu.

Opraštajući se na sv. misi u novosadskoj konkatedrali s redovitim vršenjem orguljaške službe, naša dijamantna jubilarica otpjevala je solistički, tijekom Prikazanja, veoma prikladnu i znakovitu popijevku, koja govori o potpunom predanju Bogu. To je popijevka »Primi, Gospodine« skladatelja Petra Ivanišića (Crnkovačkog) na riječi sv. *Ignacija Lojole*, utemeljitelja isusovačkog reda. Neka riječi ove popijevke budu istodobno i završne riječi ovoga prikaza o crkvenoglasbenoj djelatnosti Anice Nevolić. ■

Primi, Gospodine, svu moju slobodu,
primi pamćenje, razum i svu volju;
što god imam ili posjedujem
darovao si meni.

To sve tebi vraćam i potpuno predajem
tvojim volji na upravljanje.
Daj mi samo da te ljubim
i daj mi svoju milost,
i dosta sam bogat,
nit' štogod drugo više tražim.

U Gradini, pokraj Sombora, na salašu Pavla i Stane Matarić održana

Zimska likovna kolonija

***Svaka nastala slika je
zračila mirnoćom,
smirenošću i stjecao se dojam
kao da je vrijeme na slikama stalo***

Piše: dr. Marija Mandić

Prošle subote na salašu *Pavla i Stane Matarić* u Gradini održana je Prva zimska mini kolonija Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo«. Ovaj je salaš nadomak Sombora već duže vrijeme poznat kao okupljalište naivnih i profesionalnih slikara i mjesto gdje se sve češće organiziraju skupovi slikara različitih profila. Ovaj put gosti su bili dvadesetak slikara Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo«, koji su u zimskoj idili stvarali svoja prva ovogodišnja slikarska djela. Iako je, nažalost, snijega ponestajalo, hladnoća vjetra, uspavana priroda i pucketanje drva iz kaljeve peći inspirirali su ove slikare na malo drugačija djela nego što smo ih navikli gledati. Svaka nastala slika zračila je mirnoćom, smirenošću i stekao se dojam kao da je vrijeme na slikama stalo. Ipak, svakako, samo ozračje na koloniji je bilo užurbano, pjevalo se, družilo, pričali su se vicevi, baš onako kako je to kod nas Hrvata-Bunjevaca s ovih prostora, kada se drže skupovi i prela. Pokraj odlične hrane, služeno je i vino iz Benkovca, iz naše postojbine, pa što je još drugo trebalo tražiti za jačanje inspiracije.

Na početku susreta gostima su se obratili domaćini - Pavle i Stana Matarić, koji su umjetnicima poželjeli uspješan rad, nakon čega je uslijedio bogati doručak, a onda je bjelina platna počela nestajati. Među ostalim slikarima, tu je bila i *Ruža Tumbas*, poznata slikarica koja je prošle godine proslavila 50 godina svoga likovnog stvaralaštva. Radila je slike u pastelu i ulju. Među starijima je bila i *Cilika Dulić*, kojoj su najveća inspiracija za slikanje salaši koje već više od 35 godina prenosi na platna. Također su i dvije umjetnice koje rade u tehnici slame na ovoj koloniji pokazale koliko su vješte i sa slikarskim kistom –*Marija Vojnić* i *Nedeljka Šarčević*. Blaženi među ženama bili su

Slikanje i druženje: Nedeljka Šarčević, Cilika Dulić-Kasiba, Ruža Tumbas, Rudolf Sedlar, Ivan Šarčević, Zdenka Sudarević, Ildiko Slacki i Josip Horvat

Rudolf Sedlar iz Čantavira i Ivan Šarčević, koji su ponosni na to što se njihove slike nalaze na skoro svakom kontinentu našeg planeta. Od mlađih umjetnica zanimljive slike su uradile Zdenka Sudarević, Josipa Križanović, Sonja Skenderović, Snežana Kiš i Ildiko Slacki.

U ime gostiju za naš tjednik kratku izjavu dao je Josip Horvat, pročelnik Likovnog odjela. Na pitanje – kako je uopće nastala ideja za ovakav susret, odgovorio je: »Ideja za ovaj susret nastala je prošle jeseni, kada je na ovom istom salašu organizirana kolonija Colorit u organizaciji HKUD 'Vladimir Nazor' iz Sombora, čiji su gosti, među ostalima, bili i slikari Likovnog odjela HKC 'Bunjevačko kolo'. Osobno potaknut velikim gostoprimstvom i marljivošću, kojeg su pokazali vlasnici ovog salaša, osmijelio sam se zamoliti ih da nam omoguće ponovno posjetiti ovaj salaš u okviru jedne mini kolonije. Ideja je bila da kolonija bude baš zimska, jer upravo to manjka u sadržaju slika i radova, koje rade slikari HKC-a.« Na pitanje – što bi posebno istaknuo u svezi s ovom kolonijom, skrenuo je pozornost na nešto što je sigurno – da su svi gosti oduševljeni salašom, ambijentom, a osobito domaćinima te da će na ovoj koloniji nastati sigurno nezaboravni radovi, koji će obogatiti ne samo naše umjetnike, nego i prostorije HKC-a, ali i salaš naših domaćina. Svakako, postoji ideja da se i na ljeto i na jesen organizira sličan skup. ■

Godišnji koncert reprezentativne skupine folkloraca
HKC »Bunjevačko kolo«

Bogat spektar koreografija

Premijerno su izvedeni plesovi iz Bizovca i plesovi s otoka Brača

Tekst i foto: Julijana Kujundžić

Bogat spektar koreografija i veselo ozračje na sceni obilježilo je tradicionalni godišnji koncert prve, reprezentativne, skupine Folklornog odjela HKC »Bunjevačko kolo«, održan u subotu 19. siječnja, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici.

»Uložili smo mnogo energije u ovaj koncert«, kaže umjetnički voditelj Folklornog odjela HKC »Bunjevačko kolo« **Davor Dulić**. »Nadam se da je publika primijetila kako je ove godine pomlađen prvi ansambl, da smo imali 23 debitanta na sceni. Vjerujem kako je to publika primijetila samo likom, a ne kvalitetom i iskustvom, s obzirom da je tu večeras bilo mnogo članova mlađih od 18 godina«.

Nakon uvodnih riječi predsjednika HKC »Bunjevačko kolo« **Mirka Ostrogonca**, uslijedio je blagoslov kuće. »Iskoristili smo ovu prigodu blagoslivljati našu kuću, HKC 'Bunjevačko kolo', gdje boravimo svakodnevno. Jednostavno, procijenili smo kako bi ovaj koncert, kada je prisutno vodstvo HKC 'Bunjevačko kolo', publika i općenito prijatelji 'Bunjevačkog kola', mogao biti pogodan trenutak za blagoslov kuće«, pojašnjava **Davor Dulić**. Blagoslov kuće, dvorane HKC

»Bunjevačko kolo«, obavio je katedralni župnik mons. **Sijepan Beretić**.

Sudeći po pljesku publike, reprezentativna skupina Folklornog odjela, iako amaterski ansambl, uspjela je prenijeti bar dio umjetničkih zamisli autora kroz prikazane koreografije. Također, ono što je možda još važnije, zaslužili su pljesak za temperamentnu izvedbu i emocije koje su prikazali kroz pjesmu i ples. Od najavljenih novih koreografija, premijerno su izvedeni plesovi iz Bizovca te plesovi s otoka Brača, dok je još nekoliko pripremljenih koreografija, iz tehničkih razloga, izostalo. ■

Dojmovi publike

Jedan od najboljih ansambala u Vojvodini

Anica Čipak, Stari Žednik

Došla sam najprije vidjeti svoju sestru koja se folklorom bavi već punih 5 godina. Osim toga, osobno jako volim igrati. Nekada sam se i ja bavila folklorom, međutim, zbog obveza sam ga morala napustiti prije dvije godine. Naravno, ostala je ljubav prema plesu te uvijek, kad god imam priliku, volim doći na folklorni koncert.

Ljiljana Dulić, Đurđin

U posljednje vrijeme pratimo rad HKC »Bunjevačko kolo«, tako smo svjedoci njihova napretka koji se vidi iz koncerta u koncert. Osim što nam sin svira u tamburaškom orkestru HKC »Bunjevačko kolo«, došli smo vidjeti imaju li novih koreografija te koliko su napredovali u odnosu na prošlogodišnji koncert i naravno, sve skupa podržati pljeskom.

Verica Dulić, Đurđin

Došli smo skupa, obiteljski, jer volimo folklor, osobito koreografije s pjesmom.

Marta Tikvicki, Subotica

Osim što volimo folklor, bili smo vidjeti i podržati kćer koja pleše već 12 godina i sada je u prvom ansamblu.

Ivan Stipić, Subotica

Došao sam vidjeti, čini mi se, jedan od najboljih folklornih ansambala u Vojvodini.

Sjećanje na Iliju Kujundžića i Miju Mandića

Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice priređuje večer pod nazivom »Sjećanje na Iliju Kujundžića i Miju Mandića«, u povodu 150. obljetnice rođenja ove dvojice velikana, učenika i sljedbenika *Ivana Antunovića*. Večer će se održati u utorak, 29. siječnja, u čitaonici Gradske knjižnice. Predavači su mons. *Stjepan Beretić* i dr. sc. *Slaven Bačić*. Početak je u 19 sati.

Predstavljanje »Rječnika govora bačkih Hrvata« u Somboru

U organizaciji HKUD »Vladimir Nazor« u Hrvatskom domu u Somboru 31. siječnja bit će predstavljen »Rječnik govora bačkih Hrvata« dr. *Ante Sekulića* iz Zagreba. O djelu će govoriti – dr. *Andrija Kopilović*, mr. *Andrija Anišić*, dr. *Slaven Bačić* i sam autor. U okviru književne večeri bit će prikazan film o životu i radu dr. Ante Sekulića, autora *Rajka Ljubića*.

Nova ravnateljica Hrvatske matice iseljenika

Danira Bilić (rođena 1969. godine u Šibeniku) preuzela je 18. siječnja dužnost ravnateljice Hrvatske matice iseljenika. Na dužnost ravnateljice dolazi s mjesta voditeljice Odbora za promicanje olimpizma Hrvatske olimpijske akademije. Danira Bilić, rođena Nakić iznimno uspješnu sportsku karijeru započela je 1987. godine u rodnome

Šibeniku i profesionalno se bavila košarkom do 1997. Košarkaški uspjesi, između ostaloga, donijeli su joj jedno olimpijsko srebro i dva svjetska, dvije bronce s europskih prvenstava, jedno osvojeno prvenstvo i dva osvojena kupa bivše SFRJ, dva osvojena prvenstva i tri kupa Hrvatske. Tri puta proglašena je najboljom košarkašicom Europe, a 1991. godine

izabrana je za najbolju sportašicu Hrvatske. Dobitnica je nagrade Franjo Bučar i Radivoje Korać. Nakon uspješne košarkaške karijere od 1997. do 1998. godine sportski je direktor ženskog KK »Croatia«, a od 1999. do 2002. godine bila je trener juniorskog KK iz Valencije, Španjolska. Vrativši se u domovinu društveno se angažirala u promociji sporta i obrazovanja, te kao članica HDZ-a postaje zastupnica u Hrvatskom saboru (2004.-2005.), te zastupnica Gradske skupštine grada Zagreba. Uz vrlo zahtjevan rad i treninge, kao uspješna košarkašica završila je i stručni studij poslovne ekonomije, smjer turističko poslovanje pri Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, te baccalaureat poslovne ekonomije, smjer trgovinsko poslovanje Visoke poslovne škole Libertas u Zagrebu. U javnosti je zapažen i njen članak »Vrijednosti olimpizma u odgoju djece i mladih« objavljen u zborniku radova međunarodne konferencije »Kondicijska priprema sportaša«.

Danira Bilić tijekom svoje sportske karijere imala je priliku susretati se s Hrvatima diljem svijeta i upoznati se sa životom i problemima hrvatskih iseljenika, a i sama je sedam godina živjela izvan Hrvatske, što će joj uvelike pomoći u uspješnom obavljanju dužnosti ravnateljice Hrvatske matice iseljenika.

(HMI)

»Goranov vijenac« Jasni Melvinger

Neposredno prije zaključnja lista, dobili smo informaciju da je književnica *Jasna Melvinger* iz Novog Sada dobitnica ovogodišnje nagrade »Goranov vijenac« za ukupan doprinos hrvatskoj pjesničkoj umjetnosti. Zamišljena kao krunska potvrda iznimnih opusa pjesništva, nagrada »Goranov vijenac« ustanovljena je 1971. godine, a dodjeljuje je stručno povjerenstvo sastavljeno od renomiranih pjesnika, kritičara poezije i bivših dobitnika te nagrade. Ove godine stručno su povjerenstvo činili: akademici *Ivan Rogić Nehajev* i *Tonko Maroević*, pjesnik i kritičar, prošlogodišnji dobitnik ove nagrade *Mile Stojić* iz Sarajeva, pjesnik i kritičar *Miroslav Mićanović* iz Zagreba, te pjesnik i kritičar *Delimir Rešicki* iz Osijeka. Kako saznajemo, nagrada Jasni Melvinger dodijeljena je jednoglasno.

Nagrada se sastoji od »Vijenca«, rada akademskog kipara *Vojina Bakića*, novčane nagrade i diplome. Uručuje se na prvi dan proljeća, 21. ožujka, u okviru tradicionalne pjesničke priredbe »Goranovo proljeće« što se priređuje u Lukovdolu, rodnom mjestu Ivana Gorana Kovačića. Podsjetimo, za svoj pjesnički opus Jasna Melvinger je prije dvije godine dobila nagradu za životno djelo, koju u okviru Pjesničkih susreta »Drenovci« dodjeljuje Društvo hrvatskih književnika.

Prva hrvatska glagoljska početnica

UNacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu prošloga četvrtka predstavljen je pretisak Prve hrvatske glagoljske početnice iz godine 1527., objavio je HRT. Jedini primjerak dragocjene Početnice Nacionalna knjižnica otkupila je sredinom prošle godine od minhenškog antikvara *Antona Kovača*.

Faksimilni pretisak Prve hrvatske glagoljske početnice iz 1527. s transliteracijom i pogovorom akademika *Josipa Bratulića* važna je knjiga u hrvatskoj povijesti, a njezino predstavljanje blagdan je knjige, istaknuto je na predstavljanju.

»Hladno pivo« u Beogradu

Hrvatski punk bend »Hladno pivo« održat će veliki koncert 29. veljače u Beogradu. Oni će nastupiti u Dvorani sportova u Novom Beogradu, piše »Blic«.

»Hladno pivo« već nekoliko godina važi za najatraktivniji hrvatski koncertni bend s velikim brojem fanova na području bivše Jugoslavije.

Svi njihovi dosadašnji koncerti u Srbiji bili su odlično prihvaćeni, a posljednji put su nastupili u rujnu prošle godine na »Jelen pivo live festivalu« u Beogradu.

Bend postoji već 20 godina, a osim velikog broja nagrada »Porin« bili su i više puta nominirani za MTV Adria nagradu. Odlikuje ih žestok zvuk i duhoviti, inteligentni i često angažirani tekstovi frontmena *Mileta Kekina*. Posljednji album »Knjiga žalbe« objavili su prošle godine i tada je čitava njihova turneja bila unaprijed rasprodana.

Karte za beogradski koncert, po cijeni od 800 dinara, naći će se uskoro u preprodaji, najavljuju organizatori.

Lazar Merковиć, »U ime pravde«, NIU »Hrvatska riječ«, 2008.

Roman o majci i dvama likovima njezina sina

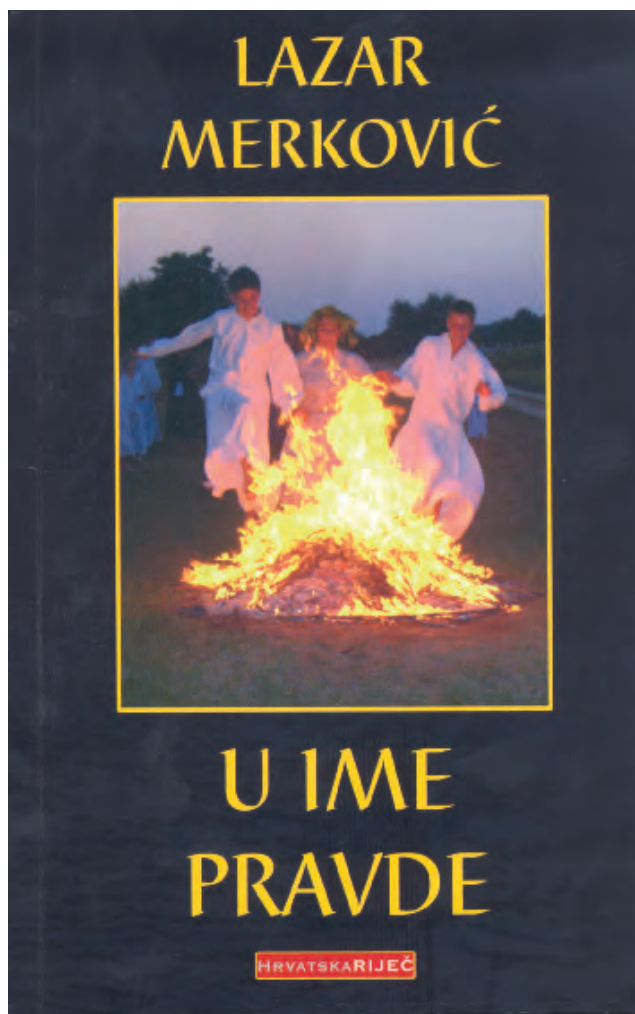
Slijedom guste mreže prisjećanja, od kojih je satkan roman, Lazar Merковиć propituje individualne slobode i smisao humanističkog angažmana pojedinca isprve u starojugoslavenskoj žandarmerijsko-poliicijskoj državi, a potom, kada se europska scena dramatično presloži – u surovim, okupacijskim okolnostima ratne zbilje

Piše: Milovan Miković

Prvo tiskano svjedočanstvo o romanesknim ostvarenjima Lazara Merковиća (1926.) potječe iz 1956. godine kada je u književnom časopisu »Rukovet« (kojega je pokrenuo godinu dana ranije, 1955.) objelodanjen ulomak iz njegova romana »Zrcalo, u njemu zvižda«. Uslijedit će potom objavljivanje jedanaest ulomaka iz romana »Put dug pet života«, također na stranicama časopisa »Rukovet« tijekom 1957. i 1958. godine. Rad na rukopisu romana »U ime pravde« – što ga je ovih dana u svojoj ediciji Suvremena proza objavila NIU »Hrvatska riječ« – Merковиć je, prema vlastitom iskazu, završio 1957. godine i od tada na njemu nije poduzimao nikakve zahvate, niti ga je publicirao. Djelo kojemu autor daje naslov, mogli bismo reći, imperativnoga naboja, osim što u sebi nosi taj, dakle, bespogovoran, neizbježan, neodgodiv, zapovijedajući prizvuk, i te kako će u svakom čitatelju djelovati na mnoge, ma i dobro prikrivane, neuralgične točke njegove osobne povijesti (i prije no sklopi stranice ove knjige!), budeći u nj možda pokoji strah, bijes, podozrenje, mrzovolju i tugu, ali i gdje koje sjetno, dapače nostalgично prisjećanje, ili će ga, kada za sobom ostavi čuvstva, odvesti prema propitivanju i izoštavanju vlastitih ljudskih pozicija, počevši od ushita što nas zahvaća s uzlijetanjem i drži dok ispunjeni sobom hrlimo prema prividu postojanosti, sve do izvjesnosti strmoglava...

SAMOPROPITIVANJA I DVOJBE:

Ovaj je roman, stoga, prizorište potresnog samopropitivanja i dvojbe, neizravna ispovijest intelektualca koji se uoči II. svjetskog rata tragom mladalačkih ideala priključuje komunističkom pokretu. Ne zadugo potom spoznaje vlastitu zabludu, našavši se usred policijsko-pravosudnog žrvnja, iz kojega ne uspijeva izaći bez stanovitih determinacija, uvjeta i posljedica. Postavši žrtvom surove svakidašnjice, uhićenik Ivan nastoji razbistriti svoje zamućene dojmove, etičke i političke pozicije, ali put ga vodi jedino prema izdaji onih kojima se poneseno,

ali nepromišljeno priključio, prema suprotnoj strani. Kolikogod ustrajno traži i nastoji naći sebi mjesto među predratnim komunistima, tek kada bude lišen slobode, Ivan, dijete iz urbane, građanske obitelji, postupno shvaća razmjer pogreške što ju je načinio, dospjevši iza rešetaka zbog toga novostečenoga okruženja s kojim je jedva imao išta zajedničkoga. Može se reći, pravi razlog Ivanova opredjeljivanja za komunistički pokret bila je ljubav koja će u njemu planuti čim upozna djevojku Milenu! Ona ga uistinu privlači, i on je ondje radi njene ljepote i krhkosti, odlučnosti i čvrstine, opčinjen je

njenim vrlinama, divi se njezinoj nepokolebljivosti. U tom času još, dakako, posve slijep za Milenin bespogovornu, neupitnu odanost, poslušnost i pravovjernost Pokretu i njegovim partijskim vođama. Sve u svemu, da nije sreo Milenu, Ivan bi poput i drugih radoznalih vršnjaka, poniklih u građanskom miljeu kojemu i on pripada, pokazao zanimanje (i) za komunističke ideje, ali bi ono vrlo vjerojatno s vremenom kopnjelo i naprosto ishlapilo. I mada se u predvečerje II. svjetskog rata priključio onima koji će se po njegovu završetku naći na pobjedničkoj strani, Ivan će prestanak ratnoga sukoba, ipak, dočekati u gubitničkim, okupatorskim redovima.

MREŽA PRISJEĆANJA: Slijedom guste mreže prisjećanja, od kojih je satkan roman »U ime pravde«, Lazar Merковиć propituje individualne slobode i smisao humanističkog angažmana pojedinca isprve u starojugoslavenskoj žandarmerijsko-poliicijskoj državi, a potom, kada se europska scena dramatično presloži – u surovim, okupacijskim okolnostima ratne zbilje. Ovo je djelo i svjedočenje o rasapu jedne obitelji, neminovnom raskoraku roditelja i djece, u njemu autor camusovski dotiče probleme čovjekova identiteta, smisao nikada prekidanih trvenja, trpljenja i patnji, ali je ono i ispovijest o jednoj ljubavi, u kojem sekvence mladenačke bezbrižnosti i erotske razuzdanosti u ritmu kontrapunkta predmnijevaju, sudbinski neizbježna, razdoblja surovosti i stradanja.

Ocrtavajući likove Ivana, njegove majke i Milene, pisac je ostvario uvjerljivu romanesknu razvedenost i uspostavio njihovu opozitnost. Ivana, koji je po vlastitu uvjerenju živio promašen, nesvrhovit život sve dok nije sreo Milenu i priklonio se komunistima, njegova majka naprosto ne razumije, njoj je posve neshvatljiv sinovljev egzistencijalni rascjep, ona ne

Lazar Merković

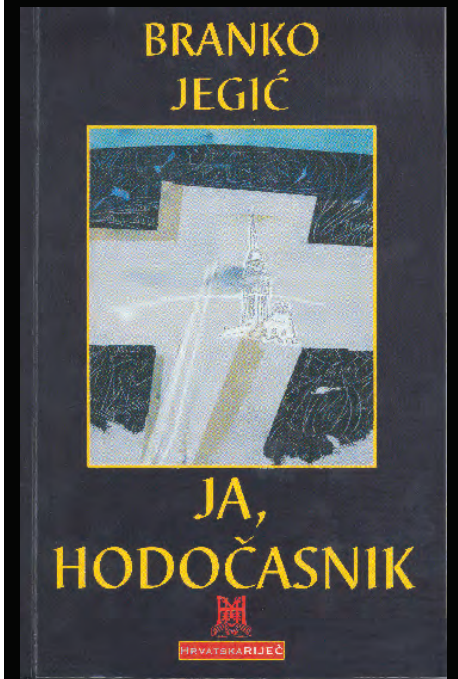
prepoznaje razloge zbog kojih on odbacuje svakidašnjicu tople, učmale malograđanske udobnosti. Jednako tako neće ga razumjeti ni kasnije kada se prikloni drugoj strani, ona je majka koja ne uspijeva razumjeti ni jedan od dva prevladajuća identiteta svoga sina. Milena, mada odani vojnik Partije, ipak nije biće lišeno ljudskih vrlina, njena su osjećanja postojana dokle god ne dospiju u koliziju s njenim uvjerenjima. Likove odvjetnika, sudaca i policajaca autor je ostvario u funkcionalnoj razini, stoga oni uglavnom odaju dojam angažiranih zastupnika različitih ideoloških pozicija. Ivanov susret s njima – prostorno najčešće ostvaren u zatvorskoj ćeliji ili u sobi istražitelja – mahom prerasta u neravnopravan sudar koji se iscrpljuje opisom surovih, naturalističkih scena, za razliku od susreta Ivanove majke s nekima od ovih likova – prostorno ostvaren u hodnicima suda – koji u pravilu zadobiva obilježja nadrealističke ekspresije, njome pisac, ne rijetko, briše granicu između stvarnoga i snivanoga,

mogućega i neostvarivoga, a osobito u prizorima podvajanja majčine ličnosti. Lik Ivanova oca posve je skicozan, o njemu se malo zna. Neprestano je odsutan, on je tvorničar koji mahom putuje po inozemstvu, a kada djeluje u korist svoga zabludjela sina, čini to iz sjene, novcem kojim mu preko svojih veza u sudu i policiji otvara vrata ćelije i omogućuje bijeg preko granice, u Mađarsku. Ivanov lik je poprište neprestane duševne borbe, zanosa i strepnje, nesvakidašnje surovosti, grozničavog traganja i kajanja, moralnih dvojbi i padova. Ivan je u stalnom i žestokom sudaru i sukobu s ljudima, počevši od obitelji. Oni na koje je upućen, nemaju razumijevanja za njega, osim donekle bojnič Šandor, koji je oslikan kao vedra osoba mada nosi vidljiv teret predodređena gubitnika, po čemu je sudbinski sličan Ivanu.

POLITIČKE PORUKE: Izravnost stanovitih političkih poruka Lazara Merkovića iz romana »U ime pravde«, jamačno bi naišle na osudu ondašnjeg režima i njemu podložne književne kritike, da je publiciran u vrijeme nastanka, ali bi zacijelo bio javni čin njegove osobne hrabrosti. Može se postaviti pitanje: nije li to i vjerojatni razlog zbog kojega ovaj roman tek sada dopijeva pred čitatelja? Bilo kako bilo, možemo samo žaliti što ovo djelo nije objavljeno prije, jer bi i u slučaju vrlo vjerojatne osude, pa i moguće zabrane (ili pogotovu tada), dospjelo među one, možemo reći međašne romane hrvatske književnosti iz pedesetih godina, s kojima prestaje dominacija jednog tipa pisanja, kada se uvećavaju razlike između poetičkih pozicija pisaca, a do izražaja dolazi njihova samosvojnost. Ovo se može reći i za roman »Zrcalo, u njemu zvijezda«, također u rukopisu, budući da je on povijest o poznatom subotičkom liječniku, europski obrazovanom intelektualcu i pomalo boemu, koji se po završetku rata sa zanosom uključuje u izgradnju novog društva i otpočinje ustrajno traganje za revolucionarnim etosom, kojega u ratu nije našao, ali se ubrzo sukobljava s ljudima na vlasti, koje mahom čine lokalni totalitarci, pseudorevolucionari, oportunisti i poratni karijeristi, što otvara pita-

»Ja, hodočasnik« Branka Jegića

Sunakladom NIU »Hrvatska riječ« i subotičkog ogranka Matice hrvatske, tiskana je zbirka pjesama Branka

Jegića (1944.-2002.) »Ja, hodočasnik«. U njoj je čitatelju pružena na uvid zorna svjedodžba o pjesnikovu autentičnom svijetu, koji je respektabilan po sadržaju, umjetničkoj snazi i kvaliteti.

nja slobode pojedinca i autoriteta, zbog čega ga sustižu sve češća i žešća razočaranja, doživljava moralni slom i počinu samoubojstvo. U ovom još neobjavljenom djelu autor problematizira individualnu i kolektivnu patologiju svoga vremena, koja ni danas nije drugačija, niti ima ljepše lice.

Natječaj za zbornik »XI. Rešetarački susreta pjesnika«

Organizatori Rešetaračkog susreta pjesnika – Rešetari objavljuju Natječaj za XI. zbornik pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u dijaspori i članova Književne sekcije »2 9 2« KLD »Rešetari« iz Rešetara. Svaki pjesnik može sudjelovati s tri pjesme. Pjesme trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. Radove dostaviti na e-mail adresu ili poštom – floppy ili CD ili otiskane pisačim strojem na papiru A 3 formata (jedna pjesma jedna stranica).

Broj objavljenih pjesama u zbirci isključivo ovisi o kvaliteti dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kvalitetom ne zadovolje postavljeni kriterij neće biti objavljeni. Neobjavljeni radovi neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoj kratki životopis-do šest rečenica (datum rođenja, adresa stanovanja, stručna sprema i posao koji sada radi, gdje i kada su do sada objavljeni radovi).

Pokrovitelji Zbornika su HMI i Brodsko-posavska županija, a supokrovitelj Poglavarstvo općine Rešetari. Predstavljanje zbornika »XI. Rešetarački susret pjesnika« održat će se 26. rujna 2008.

Svoje radove šalžite najkasnije do 1. veljače 2008. na adresu:

KLD »REŠETARI«
Vladimira Nazora 30
35 403 REŠETARI
HRVATSKA

Kontakt osoba:
Ivan De Villa, urednik zbornika
Fax: + 385 35 333 111
Mob.: + 385 (0) 98 16 75 765
E-mail: ivan.de-villa@sb.htnet.hr

Svjetlana Gjoni, »Nula Nemo«, V.B.Z., Zagreb, 2007.

Pet minuta slave

Spisateljica nas uspijeva uvjeriti da ono što dobru knjigu čini takvom, u slučaju romana »Nula Nemo« i nije najbitnije. Sve su to samo sporedni čimbenici koji trebaju ispuniti prostor između njezinih beskrajskih razmatranja i pričanja bez kraja i konca

Piše: Đurđica Stuhlreiter

Prosječnom poznavatelju književnih zbivanja često se čini kako danas svi pišu. I to ne bilo što, već stranice za koje se nadaju kako će, kad budu objavljene, promijeniti odnos snaga na hrvatskoj književnoj sceni pa i šire. Više nije nužno oštriti pero pa njime oplemenjivati bjelinu papira, današnji uvjeti života nude nam tipkovnicu kao izazov kojem je teško odoljeti. Koristiti se njome vrlo je lako pa se isto takvim čini i stvoriti nešto što će, u najmanju ruku, postati uspješnica.

No, nešto takvo nije dovoljno samo napisati. Put do čitatelja, krajnje veličine kome je namijenjeno, nije ni lak ni jednostavan. Vodi preko izdavača, koji često već na startu sruši sve snove o uspjehu i smrvu nade kako će napisano ugledati svjetlo dana. No, da dobri rukopisi ne bi čamili u ladicama nekog stola, srećom, postoje i natječaji za najbolje neobjavljene rukopise.

NATJEČAJ V.B.Z.-A: Najpoznatiji među njima je onaj izdavačke kuće V.B.Z. iz Zagreba na koji svake godine pristiže sve veći broj rukopisa. Razlog tomu je i nagrada od 100.000 kuna, za naše uvjete i više nego pristojan honorar. Pa ako se tome doda i medijska podrška koja će popratiti izlazak knjige, razloga za javljanje za natječaj i više je nego dovoljno.

Ako pokušamo prepoznati kriterije po kojima se bira najbolji rukopis na ovom natječaju, neće nam biti lako. Nakon izvrsnog *Josipa Mlakića* u početnim godinama, uslijedili su rukopisi koji nisu ujedinili mišljenja čitatelja i kritike. Romani »Koljivo« *Davora Špišića*, koji je nagradu dobio 2004., »Kad je bio juli« *Nure Bazdur-Hubijar* (2005.) pa sve do prošlogodišnjeg pobjednika – »Pravi se da ovo nisi vidio« *Hrvoja Šalkovića*, naišli su na različita promišljanja i prouzročili svakojake reakcije.

ČITATELJ OD FORMATA: Njima će se zasigurno priključiti i »Nula Nemo« ovogodišnji dobitnika književne nagrade V.B.Z. – Net.hr. za najbolji neobjavljeni roman. Njegovo autorici *Svjetlani Gjoni* (1950.) ovo je prvi roman, a razloge za njegovo pisanje pripovjedačica pravda već navedenim razlozima. Želi uzeti novac koji se na natječaju dodjeljuje i tako opravdati svoje cjeloživotno čitateljsko opredjeljenje. Razlog i ne bi bio za osudu da se autorica do posljednje stranice svojski ne trudi uvjeriti nas da je zaista čitatelj od formata. Navoda autora i djela, poznatih ličnosti, prepričavanja i tumačenja, ima toliko da knjiga može poslužiti i kao vodič za one što ne znaju kojeg bi se naslova latili ako pozele ući u klub čitatelja. Možda bi mogli krenuti od *Nabokova* i njegove »Ade« jer njih Svjetlana Gjoni najviše spominje, a ustopce ih slijedi *Andy Warhol* sa svojom čuvenom tezom o pet (ili petnaest) minuta slave za svakog od nas.

U pogovoru autorica još dodaje da je roman napisala samo zato što ju inače prekidaju dok govori. Čitajući, sve smo sigurniji kako joj moramo vjerovati. Poput profesionalno deformirane učiteljice koja podučava i onda kada ne bi htjela, Svjetlana Gjoni nam neprestano priča o svemu i svačemu, ne mareći za to što mi očekujemo nešto više.

GUBLJENJE KONTURA: Roman počinje obećavajuće, nudeći mogućnost kriminalističkog romana čija se radnja odvija u Beču i Zagrebu. No, to je samo obećanje jer se početne konture počinju gubiti u slici koja nastoji obuhvatiti daleko širi prostor i vrijeme. Stavljajući u središte te slike tri žene – *Anu Vasiljevu*, *Mašu* i *Iru* – autorica nam nastoji vjerno oslikati i druge geografske i intimne prostore svojih likova te tako ispunjava ovu sliku do posljednjeg detalja. A kada zastane da bi predahnula

od tog nastojanja, Svjetlana Gjoni opet uranja u bujicu riječi kojom razvodnjuje početni interes čitatelja.

Nakon što pročita ovo djelo, čitatelju će sigurno pasti na pamet onih stotinjak rukopisa koji su pristigli na ovogodišnji natječaj. Pitanja o njihovoj vrijednosti nametat će se sama od sebe, kao i o onom čemu nas je poučila sama autorica. Tezu o pet minuta slave u životu svakog od nas valja stoga shvatiti sasvim ozbiljno. Jer ona se potvrdila na primjeru svih luzera kojima je roman posvećen i koji su svoj papirnat život na tren osvijetlili u ovom romanu. Pet minuta (ili nekoliko stranica) sasvim je dovoljno, kao da zna i autorica, ne trudeći se dati ni njima ni nama više od toga.

Spisateljica nas uspijeva uvjeriti da ono što dobru knjigu čini takvom, u slučaju romana »Nula Nemo« i nije najbitnije. Sve su to samo sporedni čimbenici koji trebaju samo ispuniti prostor između njezinih beskrajskih razmatranja i pričanja bez kraja i konca. No, ako je to cijena pet minuta slave Svjetlane Gjoni, neka joj bude. ■

Zagrebački šokački divani na temu »Šokačka rič u Bačkoj«

Predstavljene knjige Marije Šeremešić i Ruže Silađev

U organizaciji Društva za promicanje hrvatske kulture i baštine »Šokadija – Zagreb« u Novinarskom domu, u ponedjeljak 21. siječnja, u okviru Zagrebačkih šokačkih divana, i na temu »Šokačka rič u Bačkoj«, nazočnima su se predstavile *Marija Šeremešić* iz Sombora i *Ruža Silađev* iz Sonte. Autorice je predstavila dr. *Sanja Vulić*, dok je upriličenu promociju vodio predsjednik »Šokadije Zagreb« i urednik na Radio Sljemenu, *Martin Vuković*.

Uvodnu riječ o govoru bačkih Šokaca izrekla je dr. Sanja Vulić. Tom je prigodom istaknula kako je Marija Šeremešić predstavica takozvanih urbanih Šokaca u Somboru, a njezini uradci napisani na standardnom hrvatskom jeziku, dok je Ruža Silađev zagovornica starog sačuvanog govora i djela su joj napisana starohrvatskim akutom. »Čestitam autoricama na trudu da sačuvaju tradiciju i volji da se povežu s matičnim narodom. Zato i jesu večeras s nama«, istaknula je prof. Vulić.

Velik broj posjetitelja na predstavljanju autorica iz Vojvodine

Marija Šeremešić i Ruža Silađev sa slavnim hrvatskim književnikom Mirom Gavranom

Marija Šeremešić, vrijedna Matičnima suradnica, te se večeri predstavila knjigom »Tragovi i sjećanja« (Hrvatska riječ, 2007.) u kojoj je s mnogo osjećaja zapisala običaje u Bačkom Monoštoru. Ruža Silađev se predstavila svojim prvijencem »Divani iz Sonte«, također u izdanju »Hrvatske riječi«. Odjevena u svečanoj nošnji iz Sonte, publiku je ovom prigodom podsjetila na stare pomalo zaboravljene običaje i riči. Također, nazočni su nešto više mogli doznati i o Sonti, smještenoj nedaleko od Erduta. Obje autorice priredile su u Novinarskom domu i dojmljivu izložbu koja je, kao i njihova djela, podsjetila da se i preko Dunava snažno osjeća duh Šokadije.

U glazbenom dijelu programa nastupio je folklorni zbor Šokadije, pod ravnanjem *Zrinke Posavec*, koji je sjajnim izvedbama oduševio nazočnu publiku.

(HMI)

Osnovan Hrvatski audiovizualni centar

Hrvatski film više nije samo državna briga

Vlada Republike Hrvatske više neće biti glavni financijer domaće kinematografije, već će određeni postotak izdvajati i kompanije koje se bave audiovizualnom djelatnošću, a prikupljena sredstva raspodjeljivat će vijeće novooosnovanog Hrvatskog audiovizualnog centra (HAC), piše portal SeeCult.org. Ugovor o preuzimanju poslova i zadataka u području audiovizualne djelatnosti potpisali su u Zagrebu ministar kulture *Božo Biškupić* i, u ime HAC-a, privremeni upravnik *Albert Kapović*, na temelju novog Zakona o audiovizualnim djelatnostima, kojim su otvorene i mogućnosti za nove načine financiranja nacionalne kinematografije. Prema navodima ministra, cilj je decentralizacija upravljanja filmom i filmskom djelatnošću, što ne znači da država neće i dalje pomagati domaću kinematografiju.

U tomu će joj pomagati i televizijske kuće, kao i operatori kablovske distribucije, fiksne i mobilne telefonije i Internet provajderi. Hrvatski Telekom bi, prema navodima medija, davao za film dva posto godišnjeg bruto prihoda ostvarenog obavljanjem audiovizualnih djelat-

»Živi i mrtvi« na Festu

Lanjski pobjednik festivala u Puli, film »Živi i mrtvi« Gorana Milića bit će prikazan na Festu u Beogradu (22. veljače – 2. ožujka), u okviru natjecateljskog programa »Europa van Europe«, u kojem su i filmovi »Ja sam iz Titovog Velesa« Teone Strugar Mitevske iz Makedonije i »Teško je biti fin« Srđana Vuletića iz BiH.

nosti, HRT također dva posto, a tim i sredstvima drugih financijera, ukupno bi godišnje bilo osigurano iz dodatnih izvora između 40 i 50 milijuna kuna, koliko je dosad izdvajala sama država. Uskoro bi trebalo biti formirano Hrvatsko audiovizualno vijeće, koje će imati najveću ulogu u raspodjeli novca i raspisivanju natječaja, a privremeni upravnik HAC-a Kapović izrazio je očekivanje da će već ove godine biti dva natječaja i da će pritom biti razdvojeni pozivi za debitante i afirmirane autore.

U Katoličkom krugu održana tribina na temu

Ateizam i kršćanski relativizam

Ako postoji smisao, postoji i Bog * Povratak kršćanstvu, obraćenju, ispovijedi i vjeri – to je ono što trebamo

Piše: Marijana Tucakov

U nedjelju 20. siječnja pater Tadej Vojnović iz Novog Sada, u Subotici je održao tribinu na temu »Ateizam i kršćanski relativizam«. Pater Tadej izrazio je svoje zadovoljstvo što ima priliku podijeliti svoja razmišljanja o ovoj složenoj temi, sa svima prisutnima, a osobito s mladima. Ta su razmišljanja važna za svakodnevni, konkretni život, jer govoriti ima smisla samo ako to mijenja naš život. Ako govor ne mijenja naš život, onda govoriti znači govoriti u prazno. Evo što smo čuli od patera Tadeja o ovoj temi...

Etimološki ateos znači bez Boga. Ateizam u svojoj definiciji znači bezbožstvo. S time je povezana riječ antiteizam, što znači protubožstvo. Zbog toga je bitno razlikovati ova dva pojma. Sotona nije ateist, on je antiteist. Ateizam je relativno novijega datuma. Ateizacija nastupa spojeno s boljševizacijom i u zemljama Sovjetskog Saveza pokušava pokazati, ali bezuspješno, kako su ljudi od davnih vremena bili ateisti. Međutim, za to ne postoji niti jedan dokaz. Ateisti su u svojim prikazima kao primjer navodili Demokrita, zbog toga što se on u svome radu okrenuo materiji. No, postoje dokazi da on nije bio ateist. U grčkoj filozofiji i praksi postojalo je izrugivanje mnoštvu bogova, ali nikada nitko nije negirao postojanje Boga. Grčka filozofija nas je zapravo dovela do najjačih i najsuptilnijih spoznaja Boga. Aristotel je govorio o neprouzročenom uzroku, te o nepokretnom pokretaču. Upravo se na Aristotelovu i Platonovu filozofiju o Bogu nadovezala i kasnija filozofija, na osnovi koje sv. Toma dokazuje postojanje Boga.

KAKO JE DOŠLO DO RASLOJAVANJA?: Jedan od bitnih čimbenika bio je pozitivizam koji je došao s Comteom i otkrivanjem prirodnih znanosti. Tada dolazi do odjeljivanja filozofije i teologije od pozitivnih znanosti (matematike, biologije, kemije, fizike). Sljedeći korak raslojavanja bilo je sociološko odvajanje klasa. To se

događa pred Francusku revoluciju. Tada se govori o enciklopedistima koji nisu bili ateisti, nego antiklerikalisti – protiv Crkve. Crkva se identificirala s plemstvom, a rađa se novi sloj građanstva (buržoazija) koji sve više jača, dok plemstvo propada. Francuska je revolucija izdigla kršćanske vrednote: bratstvo, slobodu i jednakost, te time samo ojačala kršćanstvo. Međutim, postavila se protiv Crkve. Tada se događa treće raslojavanje, to znači odvajanje Crkve od države (1804. godine). Znači ni tada nije

postojao ateizam. Ateizam dolazi s Oktobarskom revolucijom koja je i protiv Crkve i protiv Boga. Tada se doslovno sve tumači bez Boga. Kao npr. kada bismo mi sve slike tumačili bez slikara, ili kada bismo sve posljedice tumačili bez uzroka. Zato će ateizam morati potpuno iskriviti neke logične aksiome. Tako je ateizam postavio tezu o vječnosti materije (materija je neuništiva, ona je vječna). Međutim, pokraj svih dokaza ateista, ne može se dokazati da materija nikada neće biti uništena. Postoje dva dokaza protiv vječnosti materije – evolucija i dokaz iz fizike na temelju principa entropije, II. termo-dinamički zakon.

Bez Boga se ne može utemeljiti etika, a to je postulat ljudskog egzistiranja. Kome bi čovjek bio odgovoran ako nema Boga? Ako Boga nema onda je važno što kaže onaj koji ima pušku, ako Boga nema, važno je da te policajac ne zaustavi. Ako Boga nema, što je dobro? Tada je dobro ono što kaže partija, ili ono što je društveno prihvatljivo. Ateizam ne može rastu-

mačiti niti osnovne porive čovjeka, npr. ljubav. To bi značilo da jedna materija ljubi drugu materiju, a čovjek bi bio akumulacija materije. Ako majka i otac daju život za svoje dijete, tada bi to značilo da jedna materija umire za drugu materiju. Dakle, postoji mnogo nelogičnosti.

SMISAO I PRAKTIČKI ATEIZAM: Četvrti veliki problem ateizma je problem smisla. Koji je smisao svega? Po ateizmu smisla ne smije biti. Ako postoji smisao, postoji i Bog. Postavlja se pitanje

koji je smisao vode, šume, čovjeka, religije, rađanja. Jer, ako veliki smisao nema smisla, onda je mali smisao zapravo besmisao. Kada se okrene logika i shvati da čovjekov život ima smisla, onda mora imati smisla život svakoga čovjeka. Smisao nema samo život onih koji su uspjeli, smisao ima i život mladoga čovjeka koji je umro od opake bolesti. Smisao čovjekova života ne može se utemeljiti bez Boga. Danas postoji praktički ateizam za razliku od ideološkog koji je postojao ranije. Čini se tako kao da Boga nema. Nitko Boga ne negira, ali nitko ga ni ne tvrdi. Potrošačka civilizacija i civilizacija materijalizacije ne bori se protiv Boga, nema niti potrebe za tim. Praktički ateizam će se sve više širiti globalizacijom.

KRŠĆANSKI RELATIVIZAM: Kršćani su ljudi koji su prihvatili Isusa Krista. Sve više moramo razlikovati kršćanina od krštenog. Kršćanin je čovjek koji je kršten u ime Isusa Krista i koji se s Kristom radikalno, sudbinski povezao na život i smrt. Uzroci relativizma

su ti što se kršćaninom postaje bez obraćenja grijeha. Kada se govori o kršćanskom relativizmu, govori se o ljudima koji su kršteni, ali nikada nisu prihvatili Isusa Krista onako kako treba. Nažalost, u današnjim vremenima, stvoreno je jeftino, razvodnjeno kršćanstvo, gdje postoji jeftina vjera, ali ista takva i milost, oprostjenje i obraćenje. Vjera je spoznaja do kog smo stupnja spremni na Isusovu riječ dati sve ono što imamo. Tko na Isusovu riječ stavi sve, ima život vječni. Zato postoji jeftina vjera i skupa vjera, te jeftina i skupa milost. Jeftina vjera nas ništa ne košta, ali skupa vjera znači stavljati sve poradi Božje riječi. Važan uzrok relativizacije kršćanstva je linija manjega otpora koja živi u svakome čovjeku. Ona znači što manje uložiti, a što više dobiti. Kršćanstvo je linija većega otpora, uski put i tijesna vrata. Zato nam dobro dođe sve ono što će nam olakšati zahtjevnost kršćanstva (TV emisije, lažni stručnjaci, pokreti izvan kršćanstva...). To je đavolski. Davao ima dva instrumenta pomoću kojih žanje svoju volju, to su poluistina i relativizam. Poluistina je iskaz u kome je jedan dio točan, on te privuče, a drugi dio je laž. S druge strane sve se relativizira, ništa više nije sigurno i možeš kako hoćeš. Cilj kršćanskog relativizma je odvod od spasenja i od Isusa Krista.

ŠTO MI TREBAMO?: Prvo trebamo obraćenje kroz promjenu razmišljanja. Drugo, da upoznamo Isusa i evanđelje, i treće je učiniti životnu odluku i Isusu vjerovati do te mjere da na njegovu riječ stavljamo sve. Dakle, povratak kršćanstvu, povratak obraćenju, ispovijedi, vjeri – sve to nije jeftino, ali je ono što trebamo.

Ovim predavanjem, pater Tadej je sve nazočne potaknuo na razmišljanja, te dao prigodu postaviti pitanja u svezi sa svim što im je ostalo nejasno. Ovu ugodnu večer još više su uljepšali mladi »Proroci« otpjevavši nekoliko duhovnih pjesama. Večer je nastavljena uz minitulum koji je organiziran u povodu poklada. ■

Piše:

mons. dr. Andrija Kopilović

Obraćanje

Život bez ljubavi je besmislen

Danas je svetkovina obraćenja apostola Pavla. Čudna je ta povijest ljudi, pa i svijeta. Ono što nas uvijek iznenađuje i raduje je činjenica da poviješću ravna Bog. U toj povijesti Bog nas često iznenađuje. Promatram mladoga Savla kako stoji kod kamenovanja prvog mučenika, đakona Stjepana, čuva haljine ubojicama, jer još osobno nije dorastao da i sam baca kamenje. Složio se s ubojicama i rado bi bacio kamen protiv toga »sektasa« Stjepana, koji zavodi narod, a »huli« na Boga, jer vidi »Sina Čovječjega gdje sjedi s desne Božjek«. Odrastao je i zadao sebi životni cilj i zapisao svoj povijesni put – iskorijeniti tu novu sektu, koju je započeo Nazarećanin. Ima dosta znanja, puno sposobnosti, revan je farizej i ugledan čovjek. On će taj plan ostvariti. Tako je mislio Savao. Međutim? Dosta je bio jedan čudesni »pad s konja« pred Damaskom i svjetlo koje ga je oslijepilo da se svi Savlovi planovi uruše. »Tko si Ti?« – »Ja sam Krist koga ti progoniš«. Treba naglasiti ono što nam puno puta ne dolazi svijesti – Krist i Crkva je isto. Krist se poistovjećuje sa svojom Crkvom. Savao je progonio Crkvu, ali je u njoj prepoznao Krista. I danas je važno naglasiti da je progonstvo Crkve jednako progonstvu Krista. Tako pada u vodu vrlo zavodljiva suvremena fraza »Krist da, Crkva ne«. Pred Damaskom se, dakle, dogodio pad. Dogodila se jedna spoznaja. To što radim nije dobro. Početak svakoga obraćenja je osobna spoznaja, bez koje nema obraćenja, to što radim nije dobro. Ta prva i bitna spoznaja je i prva stuba mogućeg dizanja. To ustajanje može biti jedan čin, a može biti dugi proces. Kod Pavla je bio jedan čin. Međutim, druga činjenica koju trebamo istaći je – nema obraćenja i ustajanja bez pomoći drugoga. Za put prema obraćenju treba nam drugi čovjek. Tako je to zamislio Gospodar povijesti i dao vrlo bitnu zadaću svačijem životu: Kome si ti oslonac da se podigne? Pavao je bio upućen u Damask k Ananiji.

PROGONITELJ POSTAJE VJERNIK: Kako se ponaša Ananija? Prvo se čudi, pa pomalo i prigovara Bogu. Ne samo on, nego i njegova zajednica. Usuđuje se čak i izrekom reći Bogu da Pavao nije prikladan za tu zajednicu, jer ima pisma kojima je ovlašten progoniti zajednicu. Da li to Bog zna? U ponašanju Ananijinu i cijele zajednice prepoznajemo i sebe i svoje vrijeme kroz svu povijest. Predrasuda. Imamo već unaprijed prigovor protiv drugoga koji se obraća, pa ga često čak i Bogu upućujemo s čudnjem i pitanjem. Bog ne misli kao mi. Ananiji odgovara: »On mi je posuda izabrana«. Čudno. Savao postaje Pavao. Progonitelj postaje vjernik. Ne samo vjernik, nego svjedok vjere, uz obećanje: »Ja ću mu pokazati koliko mu je trpjeti za moje ime«. Čudno

Početak svakoga obraće-

nja je osobna spoznaja,

bez koje nema obraćenja,

to što radim nije dobro. Ta

prva i bitna spoznaja je i

prva stuba mogućeg diza-

nja. To ustajanje može biti

jedan čin, a može biti dugi

proces. Kod Pavla je bio

jedan čin. Međutim, druga

činjenica koju trebamo

istaći je – nema obraće-

nja i ustajanja bez pomo-

ći drugoga. Za put prema

obraćenju treba nam drugi

čovjek.

obećanje. Dakle, u procesu Pavlova obraćenja i on je trebao svoju spoznaju i svoj pad sa »konja sigurnosti« – trebao je vidjeti da ono što radi nije dobro. I on je trebao čovjeka koji će ga uputiti u sve ono što mu nije bilo jasno. Nije mu se objavljivao Krist, nego ga je poučavao Ananija: »Sve će ti se reći što ti je činiti«. Tko sluša Crkvu, sluša Krista.

ČOVJEK NE ŽIVI KAO OTOK: Još jedan element koji je važno istaći – zajednicu koja prima obraćenika. Ta zajednica mora bez pretvaranja s ljubavlju primiti onoga koga Bog dovodi u zajednicu. Iščupana divljaka, oplemenjena, mora se usaditi u plemenito tlo. »Čovjek ne živi kao otok.« Stoga je njegovo oplemenjivanje bezuspješno ako se ne presađi u plodno tlo. To plodno tlo je kršćanska zajednica. Zrela i svjesna svoje odgovornosti za svakoga novog člana. Čega se ta zajednica mora čuvati? Ponajprije predrasuda. One su temeljna opasnost da bude netko onesposobljen za rast. Ta opasnost je i danas prisutna i aktualna. Postavlja se često pitanje »A gdje je bio do sada?« S kojim pravom? Bog ima svoj plan sa svom poviješću i pojedinim čovjekom. Tko si ti ili ja da mu stavljamo uvjete kada će koga pozvati na obraćenje? Zar nije Krist razbojnika pozvao prvoga u raj? Ušao je On, a odmah za njim i desni razbojnik. Kakvo otajstvo? Druga je opasnost u zajednici ispitivanje prošlosti obraćenika. Tim činjenicama, pogotovo ispitivanjem prošlosti obitelji, društva iz kojeg dolazi, zajednica se opterećuje i često izriče krivi sud. Tako se predrasudi dodaje i sud. Isus naučava da je suditi već zao čin. Jedini Bog može pravilno i pravedno suditi. U zajednici, dakle, treba izbjegavati svaki sud koji bi odbijao onoga koji se želi uključiti u zajednicu. Treća opasnost u zajednici je dvoličnost ili pretvaranje. Kršćanstvo se ne može glumiti i vjera se ne može živjeti bez autentičnog kršćanstva. Pavao će reći: »Sve je praporac koji ječi i cimbal što zveči, ako ljubavi nema«.

Stoga bih ovo razmišljanje o suvremenim Pavlima završio jedim citatom:

»Dužnost bez ljubavi rađa mrzovoljnost.
Odgovornost bez ljubavi rađa bezobzirnošću.
Pravednost bez ljubavi rađa okrutnošću.
Odgoj bez ljubavi rađa protivljenjem.
Mudrost bez ljubavi rađa lukavošću.
Ljubaznost bez ljubavi rađa licemjerjem.
Red bez ljubavi rađa sitničavošću.
Iskustvo bez ljubavi rađa napuhanošću.
Moć bez ljubavi rađa nasiljem.
Poštenje bez ljubavi rađa ohološću.
Vjera bez ljubavi rađa fatalizmom.
Život bez ljubavi jest besmislen.«

(D. Rost i J. Machalke)

Zajedništvo u bogatoj srijemskoj tradiciji

Srijemske svinjokolje

Ovogodišnji »Dani Srijema« započeli su 12. i 13. siječnja organizacijom tradicionalne »Srijemske svinjokolje« koja za Srijemce, bez ikakvog pretjerivanja, znači povratak izvorištima kolektivne svijesti jer je svaki korak do konačnog užitka u neposredno pripremljenim jelima i onim odnjegovanim sušenjem, dimljenjem i drugim prakonzervatorskim postupcima

Početak »Srijemske svinjokolje«

Ekipa u »stvaralačkom zanosu«

Ženski srijemski dio bio je zadužen za krafne i salenjake, a muški za paprikaš

U druga protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata već tradicionalno svake godine u glavnom gradu Hrvatske organizira »Dane Srijema«, manifestaciju koja kroz brojna kulturna događanja čuva duhovni, nacionalni i kulturološki identitet Srijema te kroz međusobne susrete iseljenih Srijemaca i onih koji su u njemu ostali živjeti iskazuje trajno zajedništvo Srijemaca ma gdje bili.

Ovogodišnji »Dani Srijema« započeli su 12. i 13. siječnja organizacijom tradicionalne »Srijemske svinjokolje« koja za Srijemce, bez ikakvog pretjerivanja, znači povratak izvorištima kolektivne svijesti jer je svaki korak do konačnog užitka u neposredno pripremljenim jelima i onim odnjegovanim sušenjem, dimljenjem i drugim prakonzervatorskim postupcima, precizno obredno definiran i kodificiran, a samo se u nijansama razlikuje od mjesta do mjesta.

EKSPLOZIJA HRVATSKE GASTRONOMIJE: Činjenica je da prvo desetljeće novog tisućljeća donosi eksploziju hrvatske gastronomije, što je fenomen koji počinje zanimati i svjetske eksperte, jer naša najbolja kuhinja znalcima iz svijeta izgleda poznato s obzirom na činjenicu da je ona dio većih gastronomskih cjelina: mediteranske, srednjoeuropske ili balkanske, a ipak je nedvojbeno autentična. Uzimajući to u obzir, kao i spoznaju kako i vrlo jednostavna narodna kuhinja ima svoju univerzalnu privlačnost, što se iz godine u godinu sve više provlačila kroz medije i postala »oaza« suvremenog, strogo definiranog »brzog« načina života, tradicionalna srijemska svinjokolja dobiva još veću težinu i značaj u čuvanju bogate kulturne baštine, tradicije i običaja koji su srijemske Hrvate obilježili kao narod.

U »radnom« dijelu »Srijemske svinjokolje«, koji se odvijao u jutarnjim i poslijepodnevним satima te subote i nedjelje, u kojem su se na tradicionalan način spremale nadaleko poznate srijemske delicije (rezalo meso, topili čvarci, pravili švargli, krvavice i kobasice...) sudjelovalo je deset ekipa iz cijele Hrvatske: Slankamenci iz Virovitice, Zadra i Zagreba, Golubinčani i Beščani iz Zagreba, Hrtkovčani iz Zagreba i Jakšića, Nikinčani iz Novigrada Podravnog, i uvijek dragi srijemski gosti, Bunjevci iz Društva vojvodanskih i podunavskih Hrvata. Za ručak se kuhao tradicionalni paprikaš, pekle krafne i salenjaci, kuhalo vino i rakija, a sve se to događalo pred brojnim promatračima koji su se u ta dva dana, pokraj restorana »Zlatna medalja« u vlasništvu Beščanina *Smiljka Barišića*, i sami mogli

uvjeriti u poznatu i priznatu kvalitetu domaćih srijemskih proizvoda.

U večernjim satima, u subotu 12. siječnja i nedjelju 13. siječnja, održana je srijemska večera na kojoj su služeni srijemski specijaliteti spremeni tog dana, uz izvornu srijemsku glazbu »Tamburaša iz Golubinaca«, članova Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Tomislav«, na čelu s legendarnim *Ilijom Žarkovićem – Žabarom*. U

Kad se srijemske ruke slože, sve se može, sve se može...

ta dva dana, (i dvije večeri), Srijemci su pred petstotinjak gostiju uspjeli pokazati svo bogatstvo svoje kulture i tradicije, običaja koje su generacijama stvarali i njegovali u burnim stoljećima

Tamburaši iz Golubinaca uveseljavali su goste

provedenim u širokoj srijemskoj ravnici i koji su ostavili dubok, neizbrisiv trag u širokoj lepezi hrvatske kulture

Zlatko Žužić

Urinarne infekcije

Piše: dr. Marija Mandić

Infekcije mokraćnog mjehura, koje se obično nazivaju cistitis t.j. urinarne infekcije, česte su u žena i veoma rijetke u muškaraca. Naime, ove infekcije se vidaju uglavnom kod žena starijih od 18 godina, i kod muškaraca starijih od 50 godina. Do 40 posto žena bar jednom u životu imaju akutnu nekomplikiranu urinarnu infekciju, a značajan broj ima i ponavljane infekcije. U prosjeku zbog ovog problema žene oko 6 dana imaju tegobe, a čak i do dva dana zbog njih imaju smanjenu radnu sposobnost. Smatra se kako kod žena češće dolazi do cistitisa zbog kraće mokraćne cijevi žena nego muškaraca, što omogućuje bakterijama da lako prijeđu u mokraćni mjehur. Isto tako, otvor ženine mokraćne cijevi nalazi se blizu rodnice i analnog otvora, što bakterijama iz tih područja omogućuje pristup do mokraćnog trakta. Ovo je bitno naglasiti, jer odavde proističe da je intimna higijena žene veoma bitna radi smanjenja urinarnih infekcija, ali isto tako da ponekad i drugi faktori više utječu na učestalost obolijevanja.

PRIMJERI: Tako, na primjer, starije žene imaju češće infekcije mokraćnih putova zbog staračke atrofije sluznice na koju se lakše nasele bakterije. Žene sa »spuštenom« maternicom, trudnice i one koje pate od pretilosti (gojazne), kod kojih postoji svakodnevni pritisak na mokraćni mjehur, imaju češće ove infekcije zbog smetnji otoku urina iz mokraćnog mjehura. Također, češće obolijevaju i osobe s nekim spolno prenosivim bolestima, kao što su infekcije s *Clamidom trahomatis*, *Neiseriom gonorrhoeae* ili *Herpes simplexom*, promiskuitetne osobe te one koje često mijenjaju partnera. Zanimljivo je spomenuti i to da žene nekada dobiju infekciju mokraćnog mjehura kao izravnu posljedicu snošaja. Ova pojava se naziva »cistitis medenog mjeseca« i nastaje, jer se

na ovaj način bakterije lakše mogu potisnuti, i kroz uretru, mokraćnu cijev, lakše doprijeti do mokraćnog mjehura.

SIMPTOMI:

- pečenje tijekom mokrenja; ovo je najčešći znak infekcije mokraćnog mjehura, ali bilo kakva bol ili teškoća pri mokrenju također može ukazivati na ovo oboljenje
- čest poriv za mokrenjem
- mokraća jakog i neugodnog mirisa
- kod starijih se osoba može javiti letargija, inkontinencija, mentalna smušenost.

OBRATITE SE LIJEČNIKU:

- ako pečenje ustraje duže od 24 sata nakon što se pokušate sami liječiti. Ako se ne liječe, ove infekcije mogu dovesti do ozbiljnih bolesti i komplikacija.
- ako je bolno mokrenje praćeno povraćanjem, temperaturom, groznicom, krvavom mokraćom ili bolovima u trbuhu ili leđima. Sve ovo može ukazivati na bubrežnu bolest, tumor mokraćnog mjehura ili, pak, infekciju prostate. Zato je liječnička pomoć neophodna.
- ako je pečenje praćeno iscjetkom iz muškog ili ženskog spolnog organa, što može biti znak spolno prenosivih bolesti, upale zdjelice ili neke druge ozbiljne infekcije, hitno se obratite za stručnu liječničku pomoć.

LIJEČENJE I PREVENCIJA: Kao što smo rekli, liječenje je najbolje odmah započeti u kućnim uvjetima i to uzimanjem velikih količina tekućine, kako bi se urinarni trakt temeljito isprao. Najviše se preporučuju čajevi od brusnice i uvin čaj i to u količini od pola do čak dvije litre na dan, ukoliko to organizam može podnijeti. Također se preporučuje uzimanje vitamina C, posebno pred spavanje, kako bi se zakiselila mokraća i izbacila *Escherichia coli*, koja je ujedno i najčešći uzročnik ovih infekcija. Svakako, za samostalnu upotrebu antibiotske terapije neophodno je najprije konzultirati svog liječnika opće prakse.

Radi prevencije t.j. sprečavanja urinarnih infekcija kod žena savjetuje se mokrenje što brže nakon snošaja kako bi se isprale bilo kakve bakterije, koje su možda potisnute u mokraćnu cijev. Također neophodno je izbjegavati uporabu mirisnih sapuna, pjena za kupanje i deodoransa za rodnicu, jer oni sadrže tvari koje mogu nadražiti mokraćnu cijev i učiniti je podložnijom infekciji.

GASTRONOMSKI KUTAK

Piletina na kijevski način

Pileća prsa
15 dag maslaca
Peršin
Sol
Papar
Limunov sok
Brašno
Jaja
Mrvice za paniranje
Ulje
Vegeta

Priprema:

Maslac pjenasto izmiješati, dodati peršin koji je sitno narezan, začiniti paprom i vegetom. Dobro izmiješati i ovako pripremljeni maslac oblikovati u tanki valjak. Zamotati u foliju i ostaviti u hladnjak da se stvrdne. Filetirana pileća prsa lagano istući, posoliti i nakapati limunovim sokom. Rashlađeni maslac narezati, na svaki pripremljeni odrezak staviti po jedan dio i sve zajedno zarolati. Uvaljati ih u brašno, razmućena jaja i mrvice, te potom pržiti na ugrijanom ulju oko desetak minuta. Prilog po želji.

U susret V. Hrckovom maskenbalu

Tko ću »biti« ove godine...?

Treći odjel na hrvatskom jeziku u OŠ »Matko Vuković« u Subotici pohađa devetero učenika, dvije djevojčice i sedam dječaka. »Odjel lijepo radi i veoma su složni iako su dječaci u »većini««, kaže njihova učiteljica *Jelena Korponaić*. Osim redovitih sati, sva djeca pohađaju sate vjeronauka te sate »čuvari prirode« čemu se osobito raduju. »Kako djeca mnogo vremena provode u učionici, sate »čuvari prirode« koji se održavaju na Paliću, na svježem zraku, osobito vole«, pojašnjava učiteljica.

Protekle su godine nastupili na priredbi za Božić u okviru svoje škole, zatim na Danima Balinta Vujkova s igrokazom »Spahijske lubenice« te na Smotri recitatora. Trenutačno se pripremaju za predstojeći V. Hrckov maskenbal. Tim povodom, otkrili su nam u što bi se voljeli prerusiti ove godine...

Julijana K.

Ivana Piuković će se najvjerojatnije prerusiti u biljku.
»Volim biljke«, kratko i jasno pojašnjava Ivana.

Jedna četka šarena

Jedna četka šarena
iako je mokra
pere zube često
u kupaoni joj je mjesto.

Drugar joj je pasta
a protivnici Gric i Grec
ratuju se često
i bore za zube.

Matija Budinčević III. h

Anđela Bašić Palković:
»Volim bajku Pepeljuga pa bih zato voljela biti
Pepeljuga ove godine na maskenbalu.«

»Prošle sam godine bio mornar«, kaže *Mario Kujundžić*, »a za ovogodišnji maskenbal još uvijek nisam odlučio u što ću se prerusiti«.

Filip Bajić bi se volio prerusiti u duha. »Volim strašne likove«, kaže Filip i iako još nije izradio masku, siguran je da će je napraviti do petka.

Matej Budimčević će biti tamburaš. Naime, on doista svira tamburu, pa tako ima gotovu „masku“.

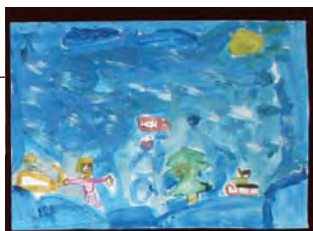
»Još ću samo obući nošnju«, dodaje Matej.

»Vojnik«, kaže Pavle Kuntić. »Zato što volim filmove i društvene igre na „tu“ temu.«

Ukoliko uspije posuditi dres od brata, Filip Peić Gavran, bit će nogometaš na V. Hrckovom maskenbalu.

Vlatko Mukić osobito voli životinje te će stoga možda biti veterinar ili će se prerušiti u neku životinju.

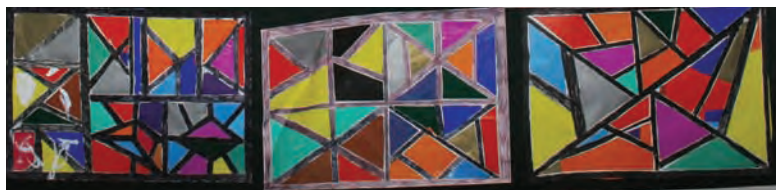

Aleksandar Lacko, prijatelji ga zovu Sale, budući da voli „strašne“ filmove, volio bi se prerušiti u vampira. »Istina, još nisam stigao izraditi masku ali radim na tome«, kaže Sale.

Neodgovornost

Devet je sati. Sjedim na stolici i pišem domaću zadaću. Mama me je pozvala na večeru a ja još nisam završio. Tu priča počinje. Mama kaže kako sam neodgovoran jer još nisam izvršio svoje obveze a oni idu na spavanje. Počinjem se braniti: »Nisam neodgovoran, samo pišem sve bolje i bolje sastavke, tako da ne znam koji da zapišem u bilježnicu.« A mama mi odgovori: »Zapiši neki i idi na spavanje.« Tu ja počnem razmišljati. Ovo sam mogao uraditi prije dva sata, ali ne... morao sam dočekati posljednji tren. To je prava neodgovornost. Hmmm... ovaj sastavak je najbolji. Odmah ću ga zapisati u bilježnicu. Ako za ovo dobijem peticu to će biti odgovornost, ali sam neodgovoran zato što sam čekao posljednji trenutak za moje obveze.

Mario Kujundžić III. h

Bumerang

Piše: Dražen Prčić

Prošloga tjedna svijet je obišla vijest o smrti Richarda Knera (82), ovdašnjoj javnosti vjerojatno nepoznatog genijalnog izumitelja *hula-hupa*, plastičnog obruča koji je oko struka, doslovno, vrtio cijeli svijet. Inspiriran bambusovim obručem, kojim su se služili australski domoroci, odlučio je stvoriti nadasve jednostavnu, ali iznimno praktičnu igračku. U prvoj komercijalnoj godini uspio je prodati nevjerovatnih 40 milijuna hula-hupova, a tijekom šezdesetih brojka prodanih primjeraka popela se na nevjerovatnih 100 milijuna obruča i stekla reputaciju najprodavanije igracke svih vremena. Knerovoj genijalnosti nije promakao niti slučajni izum jednoga pilota pod imenom *frizbi* – brzo i metno ga je otkupio i od 1957. godine do danas uspio ga prodati u više desetina milijuna primjeraka. S dva »vrteća kruga« uspio je »zavrtjeti« cijeli svijet, a o novcu koji se, također, »zavrtio« izlišno je i govoriti.

Kad smo već kod igracka, i hladno oružje australskih domorodaca (što sve nisu izmislili), *bumerang*, komercijalnom proizvodnjom postao je predmet igre mnogih dječaraca, koji su nastojali ovladati vještinom i tehnikom bacanja – kako bi im se vratio u ruku. Ali, muzejskom eksponatu ukradenom još 1983. godine u izložbenom postavu jednog gradskog muzeja u Australiji trebalo je cijelih 25 godina do povratka »u ruke« njegovih vlasnika. Naime, griža savjesti zbog mladalačkog nedjela, natjerala je jednog Amerikanca da isti bumerang pošalje natrag putem pošte, uz ispriku i određenu financijsku donaciju muzeju iz kojeg je svojevremeno otuđio spomenuto drveno oružje. Svojim pokajanjem i učinjenim iskupljenjem samo je potvrdio istinu kako se kvalitetan bumerang uvijek mora vratiti svome vlasniku. Kad – tad...

Mještani jednog sela u Vojvodini nisu koristili bumerang, ali su zato energično pripucali iz svojih dugih cijevi i nedavno ubili čak 20 sova ušara, koje su proglasili »vjesnicima smrti« u svome životnom okruženju. Monstruozi čin zbog kojeg su se digla društva za zaštitu životinja, ali i istražna tijela koji će primjereno kazniti ubojice nedužnih ptica, potvrdio je, nažalost, kako unatoč 21. vijeku u kojemu živimo, snaga tzv. bapskih priča i narodnih vjerovanja još uvijek djeluje jače od zdravog razuma i napretka ljudske misli.

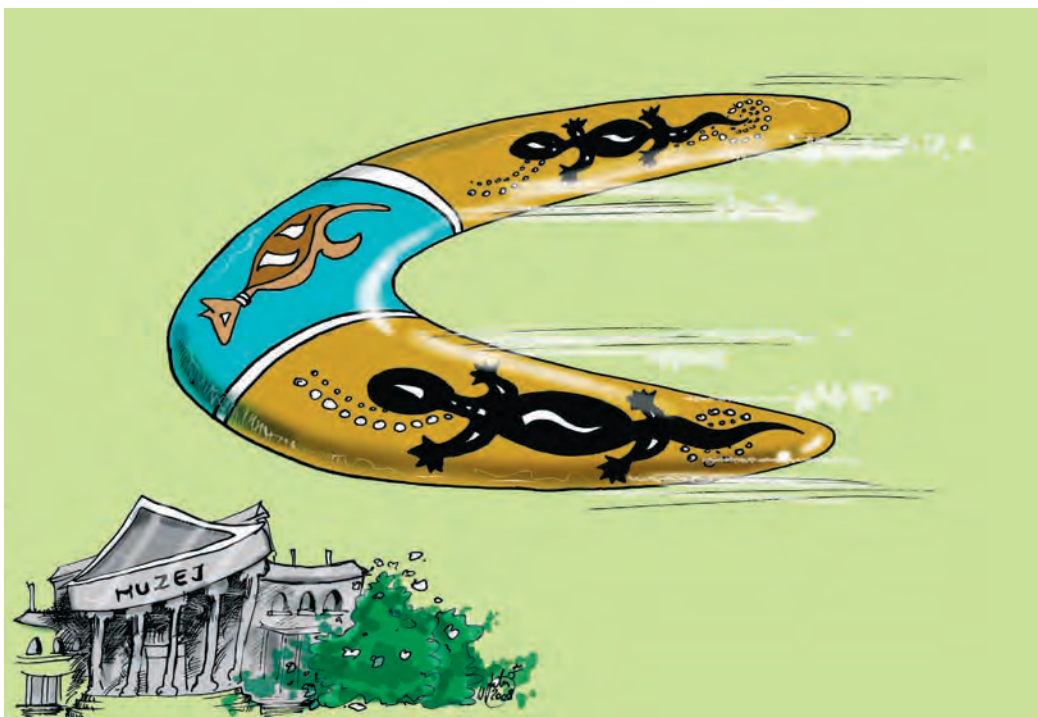

A ljudsko promišljanje, iskazano prema jednoj najnovijoj američkoj studiji, pokazuje kako se, u biti, velika većina djece

i nešto »odraslijih« više plaši nego raduje u blizini popularnih klaunova. Objavljivanje rezultata ove kampanje u znatnoj mjeri je ogorčilo brojne klaunove diljem svijeta, koji svojim šarenim maskama, gegovima i burleskama nastoje, prije svega, djeci uljepšati određeni trenutak i izmamiti njihov osmijeh. Međunarodna organizacija klaunova »Clown care« oštro je protestirala ističući, kako već 21 godinu neumorno nastoje uveseljavati bolesnu djecu diljem svijeta i da su tijekom svih proteklih godina uspjeli običi čak 2 milijuna najmlađih bolesnika. Na koncu, i pokraj rezultata ove pojedinačne studije, možda nije problem samo u klaunovima, nego u samim ljudima. Jednostavno se, u posljednje vrijeme, malo tko smije...

Možda će se, na koncu, svome postupku smijati jedan 35-togodišnjak koji je prošloga tjedna u samoubilačkoj namjeri skočio s 27. kata poslovne zgrade. Dok su ga policajci zagovarali da

odustane od svoje nakane, vatrogasci su uspjeli pripremiti ogromni zračni jastuk, na koji je tvrdoglavi samoubojica pao nakon svoga oproštajnog skoka. Nakon što je uhićen i hospitaliziran, liječnici su ustvrdili kako »sretnik« nije imao nikakve posljedice po zdravlje. Možda mu se samo malo »zavrtjelo« od svega.

U mađarskom gradu Nyiregyhazu

Nevina ženka rodila mladunče

Iako nikad nije stupila u kontakt s mužjakom svoje vrste, ženka morskog psa donijela je na svijet mladunče u akvariju mađarskog grada Nyiregyhaza. *Ibolya*, kako je ova ženka nazvana još po rođenju u istom akvariju prije sedam godina, uspjela je »roditi« zahvaljujući fenomenu partenogeneze, kada se jajašce dijeli bez prethodne oplodnje. U životinjskom svijetu ovo je najčešće slučaj kod pčela i mrava, a dosta rjeđe kod drugih vrsta. Inače ovo je drugi slučaj kod morskih pasa, prvi je bio u SAD, ali je mladunče stradalo nesretnim slučajem već nakon rođenja. Dodatni problem kod jedinki rođenih partenogenezom je njihova smanjena genetska raznolikost, što je i posve logično zbog samo jednog roditelja, a koja pak uvjetuje i urođenu slabost ovih primjeraka životinjskog svijeta.

Damir Krimer, softverski inženjer

Moja američka priča

Otišao je na Floridu igrati tenis i studirati, završio studij, zaposlio se i ostao

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Tijekom proteklih božićnih i novogodišnjih blagdana svoj rodni grad je posjetio i *Damir Krimer*, softverski inženjer trenutno naseljen u Orlando, poznatom (po Disneylandu) gradu na Floridi. Svoju američku priču pristao je ispričati tijekom jednog, sada već pomalo davnog, blagdanskog dana koncem prošle godine.

Kako je došlo do odluke da odete studirati u SAD?

U vrijeme kada sam odlučio otići studirati u SAD to je bilo više nego prilika za besplatno studiranje. Bila je to prilika za nastavak igranja tenisa, besplatnog studiranja, budući sam dobio stipendiju, jednostavno prilika za otići, vidjeti i živjeti u SAD... Jednostavno, u tom trenutku nisam vidio niti jednu lošu stranu te odluke.

Što biste, s današnje vremenske distance, mogli reći o ondašnjoj percepciji školovanja i života tijekom prvih godina američkog života?

Studije u Daytoni vidim više kao neko razdoblje adaptacije na nešto sasvim novo. Rado se sjećam igranja tenisa za koledž i druženja s igračima iz momčadi, ali to je otprilike jedina stvar koja mi nedostaje iz tog perioda. Škola kao škola nije bila pretjerano interesantna, ali je služila kao neka aktivnost koja je tamo da popuni dan. U tom razdoblju sam još uvijek maštao o danu kada ću diplomirati i vratiti se doma. Moj period adaptacije je iz određenih razloga bio dosta dug, a zanimljiv podatak je da sam, iako sam bio jedan od rijetkih koji je godinama pričao kako će se vratiti onoga dana kada bude diplomirao, sada jedan od nekolicine koji je, ustvari, ostao u SAD.

Kakve prirode su bili primarni razlozi za nastavak magisterija, koji je, opet, uvjetovao i produžetak boravka u SAD?

S druge strane, nastavak studija u Orlando je bilo kupovanje vremena za razmišljanje što dalje. Situacija doma nije bila sjajna za povratak, iako je želja da se vratim u Suboticu i dalje bila prisutna. Međutim, odlučio sam nastaviti s magisterijskim studijama i »kupiti« još godinu – dvije, posebno jer je u tom trenutku ekonomija u SAD bila dosta loša za strance koji su tražili posao u SAD. Negdje pred kraj magistarskih studija se javila želja za ostanom u SAD i tra-

ženju posla tamo. U prosincu 2005. godine sam konačno i magistrirao informacijske sustave i stavio točku na školu.

U čemu se sastoji Vaš današnji posao?

Dok sam bio na magistarskim studijama radio sam kao asistent na sveučilištu i tako plaćao studij i zarađivao za stan, hranu i džeparac. Radio sam na projektu koje je moje sveučilište imalo s policijom na Floridi. Ovaj posao sam nastavio raditi i nakon što sam magistrirao

Među 100 najboljih

Igrajući za koledž momčad Bethune – Cookman univerziteta, skupa s još jednim Subotičaninom Veselinom Rakočevićem, uspjeli su se, po prvi puta u povijesti škole, plasirati među 100 najboljih koledža u SAD, što je u zemlji velike teniske tradiciji zbilje golem uspjeh.

– ostao sam tamo. Projekt na kojem radi nas otprilike desetak svodi se na pisanje softvera koji omogućuje povezivanje svih policijskih stanica na Floridi, a konačni cilj je poveziva-

nje policijskih stanica na nacionalnoj razini. Trenutno pokrivamo oko 50 posto Floride.

Kako biste usporedili Suboticu i Orlando, grad u kojemu danas živite?

Teško mi je usporediti Suboticu i Orlando budući da je Subotica moj pravi dom i to će zauvijek i ostati, ali Orlando sve više postaje moj drugi dom i zaista mi je lijepo ovdje. U Suboticu se uvijek rado vraćam, prije svega zbog obitelji, pa onda zbog prijatelja od kojih je većina, opet, otišla živjeti negdje u inozemstvo. Orlando je prije svega poznat kao jedan turistički centar gdje se nalaze: Disney World, Sea World i mnoštvo drugih zabavnih parkova. Prema nekim izvorima Orlando posjeti 52 milijuna turista na godinu. Kao kulturni centar i nije toliko bogat u usporedbi s New Yorkom i drugim većim američkim gradovima, ali, kao i u svakoj drugoj metropoli, u njemu postoje muzeji, održavaju se koncerti i druga događanja iz oblasti kulture. Subotica je, s druge strane, mali grad gdje se ne događa mnogo toga i gdje se ljudi naviknu na to sve dok ne odu negdje i osjete prednosti većih gradova. Tada počinje da ti nedostaje sve ono što jedan veći grad nudi i to je otprilike ono što se dogodilo meni. Također, velika prednost Orlando je klima, ali to zavisi od čovjeka do čovjeka, pošto ne vole svi ljudi toplo vrijeme tijekom čitave godine.

Vaš pogled na američki način života?

Ja imam neki svoj pogled na američki način života i to poglavito pokušavam zadržati za sebe, jer sam zamijetio kako se to moje mišljenje konstantno mijenja što sam duže ovdje. Ima dosta stvari koje mi se ne sviđaju, ali mislim kako je više onih pozitivnih. Ne sviđa mi se generalno kako i koliko se ljudi ovdje druže izvan radnog vremena, kako provode slobodno vrijeme, ali mene to ne dotiče previše, budući je moj krug prijatelja uglavnom iz republika bivše Jugoslavije ili država sličnim nama po mentalitetu, a kada sam u društvu s Amerikancima onda se uvijek prilagodim njima. Pozitivne stvari su spremnost Amerikanaca da ti pomognu u svakom trenutku bez da znaju išta o tebi, neopterećenost nacionalnom pripadnošću ljudi, iako će mnogi odmah potegnuti problem rasizma, ali je to nešto posve drugo....

Europsko prvenstvo u rukometu

Poraz za neizvjesnost

Izgubljeni susret protiv Danske znatno je zakomplicirao situaciju u četvrtfinalnoj skupini

Piše: Dražen Prčić

Kada ovaj tekst bude pred vama, sve će biti posve jasno u I četvrtfinalnoj skupini i bit će poznata oba sudionika sutrašnjeg polufinala na Europskom rukometnom prvenstvu u Norveškoj. Iskreno se nadamo kako će ovaj komentar dosad odigranih susreta biti samo ugodno prisjećanje na igre koja je pružila Hrvatska reprezentacija, jer zbog tiskarskih rokova nismo u mogućnosti ispratiti preostala dva (odlučujuća) susreta u skupini.

PRVI KRUG: U svojoj skupini, u Stavangeru, momčad izbornika Červara igrala je kako dolikuje jednoj od najboljih svjetskih selekcija i zabilježila sve tri pobjede u prvom i eliminacijskom dijelu natjecanja najboljih nacionalnih reprezentacija kontinenta. U uvodnom susretu šampionata svladana je Poljska (32-27), aktualni viceprvak svijeta, i najavljene su aspiracije (kao i uvijek) prema najvišem cilju i osvajanju jedne od medalja. Uslijedile su pobjede protiv Češke (30-26) i uvijek neugodne Slovenije (29-24), i Hrvatska se plasirala kao prvoplasirana momčad skupine A u I. četvrtfinalnu skupinu, skupa s: Poljskom i Slovenijom (Skupina A), i Norveškom, Danskom i Crnom Gorom (Skupina B). Iz prvog dijela natjecanja Hrvatska je ponijela maksimalna četiri boda u nastavak šampionata.

HRVATSKA – DANSKA 20-30: Uvjerljivi poraz u prvom susretu četvrtfinalne skupine posve je iznenadio sve koji su gledali ovaj susret u utorak, 22. siječnja. Istina, još prije same utakmice bilo je poznato kako je Danska izuzetno jaka momčad, koja igru bazira na snazi i brzini, posebice kontram. Ali ipak, vjerojatno nitko nije mogao pretpostaviti kako će se posljednji sudački zvižduk oglasiti pri stanju od čak deset golova prednosti na protivničkoj strani. Hrvatska se jednostavno nije mogla prepoznati, ne u sivilu nego u »tami« (riječi komentatora *Sušeca*) svoje igre. Ništa nije funkcioniralo, ni u obrani, a još manje u napadu. A kako to u rukometu biva, protivnički vratar *Hvidt* »zaključao« je svoja vrata i gol jednostavno nije htio. Danci su postizali svoje pogotke, a Hrvatska promašivala svoje šanse. Plus, nekoliko neiskorištenih sedmeraca. Bilo i ne ponovilo se...

Veliki uspjeh srpskog tenisa

Tri polufinala

Novak Đoković u muškoj, Ana Ivanović i Jelena Janković u ženskoj pojedinačnoj konkurenciji izborili su plasman u polufinale Australian Opena, i tako »timski« napravili najveći uspjeh u povijesti srbijanskog tenisa na velikim teniskim natjecanjima. Đoković je bio bolji od Španjolca Ferrera (6-0, 6-3, 7-5), Ana Ivanović od Amerikanke Venus Williams (7-6, 6-4), a Jelena Janković od njezine sestre Serene Williams (6-3, 6-4).

EP u umjetničkom klizanju Europski led u Zagrebu

Po treći puta u povijesti, poslije 1974. i 1978. godine, glavni grad Hrvatske domaćin je Europskog prvenstva u umjetničkom klizanju. U ledenoj dvorani Doma sportova tijekom ovoga tjedna (od 22. – 27. siječnja) za naslove najboljih klizača staroga kontinenta borit će se natjecatelji europskih zemalja.

Mihaela Džeba, atletičarka

Sprinterski uspjesi

Dobre gimnastičarske rezultate zamijenila je još boljim na atletičarskoj stazi

Razgovor vodio: Dražen Prčić

O dlična učenica i svestrana sportašica, Somborka *Mihaela Džeba* (1993.), poslije nekoliko godina aktivnog bavljenja gimnastičkom promijenila je sport i počela trenirati atletiku. Uspjesima s gimnastičkog partera ubrzo je pridodala i odličja s atletičarske staze.

Opće je poznato kako je gimnastika iznimno važan bazičan sport i odlična osnova za druge sportove, što se očividno pokazuje i na tvom primjeru. Koliko godina si aktivno trenirala gimnastiku?

Počela sam s treninzima u drugom razredu osnovne škole, u dobi od osam godina i vježbala sve do konca četvrtog razreda u Gimnastičarskom klubu »Soko« iz Sombora. Za tih nekoliko godina uspjela sam biti trećom na prvenstvu Vojvodine u višeboju, a u ekipnoj konkurenciji osvojili smo drugo mjesto na republičkom natjecanju. Najviše sam voljela vježbati u parteru, ali sam se dobro snalazila i na ostalim spravama.

Što je uvjetovalo rastanak od gimnastičke dvorane i prelazak na atletsku stazu?

Još dok sam trenirala gimnastiku, na jedan naš trening došla je profesorica *Trifunov*, koja predaje tjelesni odgoj u gimnaziji i trener je atletike, zapazila me i pozvala da se okušam na atletskoj stazi. S obzirom da sam počela sve više rasti, danas sam visoka oko 170 cm i noge su mi postajale sve duže, odlučila sam probati s atletikom. Svidjelo mi se i ostala sam.

U kojim sve atletskim disciplinama redovito nastupaš?

U AK »Maraton« u kojemu treniram već nekoliko godina, najviše pažnje i energije usmjeravam na sprinterske discipline 60 m i 80 m s preponama, a trčim i »stotku«, kao i štafetnu utrku 4 x 100 m.

Koji je tvoj najbolji rezultat i osobni rekord u navedenim disciplinama?

U dosadašnjoj atletičarskoj karijeri bila sam prva na vojvodanskom natjecanju u utrkama na 60 m i 80 m prepone, kao i u štafetnim utrkama na 4 x 60 m i 4 x 100 m. Također sam zabilježila i drugo mjesto na državnom prvenstvu u utrci na 60 m s preponama. Interesantno je kako mi je osobni rekord u utrkama na 80 m s preponama i na »čistih« 100 m jednak – 13 sekundi.

Za ovako lijepe rezultate jamačno je zaslužan i mukotrpan trening. Koliko često odlaziš na treninge u svoj matični klub?

Trenutačno u zimskim uvjetima rada treniram između tri i četiri puta tjedno, a većina treninga održava se u sportskoj dvorani gimnazije u Somboru. Tijekom sezone na otvorenom treninzi su znatno učestaliji i radi se ponekad i šest puta u radnom tjednu. Sada se ponajviše radi na stjecanju snage, uz sve moguće vježbe u zatvorenom prostoru.

Kakvi su planovi za novu atletičarsku sezonu za koju se sada spremaš?

Prije svega bih željela popraviti svoje osobne rezultate, što je uvijek i osnovni cilj svake atletičarke. Također, nova sezona je prigoda za nove

Uza sve sportske uspjehe, u oba sporta kojima si se dosad aktivno bavila, niska uspjeha bogata je i na školskom planu.

Učenica sam 8. razreda OŠ »Ivo Lola Ribar« u Somboru, a uz sportska natjecanja redovito se natječem u brojnim izvanškolskim aktivnostima, pa sam uspjela osvojiti drugo mjesto na Republičkom natjecanju iz povijesti, a bila sam i treća na općinskom iz kemije. Željela bih, po završetku osnovne škole, upisati prirodni smjer u gimnaziji i nastaviti se aktivno baviti atletikom. ■

Sjajan nastup na Australian Openu

Čilić stigao do 1/8 finala

Kratku profesionalnu karijeru Marin Čilić je uspio već upotpuniti izvrsnim rezultatom na prvom Grand Slam turniru sezone i plasmanom u 1/8 finala. Nakon prve pobjede na nekom od najvećih turnira »velike četvorke«, u prvom kolu protiv Španjolca Almagra, uslijedili su trijumfi protiv Austrijanca Melzera i dosad najveći igrački uspjeh, pobjeda protiv sedmog nositelja i prošlogodišnjeg finalista Čileanca Gonzalesa, u trećoj rundi. »Australijski san« momka iz Međugorja prekinuo je Amerikanac Blake, 12. nositelj, pobjedom od 6-3, 6-4, 6-4, ali Marinov veliki nastup posebno raduje kao nastavak kontinuiteta odličnih igara hrvatskih tenisača na velikim natjecanjima.

Atletski uzori

Često pratim atletska natjecanja na televiziji, a najviše volim gledati Mitchel Perry i Asafu Powella, koje su među najboljim svjetskim sprinterima.

pobjede na atletskoj stazi, a prvi ispiti će biti na školskom općinskom natjecanju. Potom, tijekom travnja i svibnja slijede brojna klupska natjecanja na kojima ću sudjelovati.

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	ULUDO POTROŠITI	ŠPRICATI	JELEN LO- PATASTIH ROGOVA	VLASNIK, POSJEDNIK	MJERITI TEŽINU AMBALAŽE ROBE (TARU)	STANIMI- RIN IMENJAK	MESO BEZ KOSTI	"ISRAEL AIRCRAFT INDUS- TRIES"	KREŠIMIR ČAČ	RAŠČLAM- BA	NIVELIRA- NJE	SOL OCTENE KISELINE	NAŠE PISMO
MORSKI PROLAZ IZMEĐU ČIOVA I ŠOLTE													
MJESTO ZA MOTRENJE													
OPARATI									TURSKA UTVARA KALIJ				
STEPENICE, SKALINE (REG.)								PROKLI- NJATI AUSTRIJA					
ČUVENA RUSKA CARICA (... VELIKA)									PJEVAČ KABILJO MALI RT, RTIČ				
PUSTINJA U ČILEU								HRZATI RIBARSKA MREŽA VELIKIH OKA					
FENIČKI GRAD				JA, ON 6/45 ILI 7/39			MUŠKI RODITELJ IMOVINA					UGLJIK MINERAL, SILIKAT NIKLA I MAGNEZIJA	
NAJTANJE SLOVO		POVRŠINA UNUTAR KRUŽNICE	LIRSKA POEZIJA ROŠADA, ROHADA							IGORKA ODMILA BIVŠI TENISAČ NASTASE			
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	"KROATIEN" SKUPLJA- ČICA LJE- KOVITIH TRAVA				VRSTA RIJEČI (JEDN.)	PRIMORSKI GUSTIŠ TV VODI- TELJICA RENDELI							PRECI (LAT.)
ROMOBIL									ŽIVAGOVA LJUBAV TEGLENICA				
IVANO BALIČ I IGOR VORI										"NOMEN NESCIO" GUSTO ŠIPRAŽJE			
NIŽI TURSKI PLEMIĆ				GLUMICA MENDES POKUSI, EKSPERI- MENTI				LEVIJEV POTOMAK RIJEKA U FRANCUS- KOJ					
RIMSKA PETICA		DO NEKE MJERE MADRIDSKI SPORTSKI KLUB								"RADIO JAMMING ERROR" ULIJETANJE			
SIRIJAC ILI LIBIJAC							GRADIĆ KOD MET- KOVIČA TRINA OD SUJENA						
RENIJ			ŠTUCATI (PUČ.) NIKA FLEISS						ŽIČANO GLAZBALO SHARON STONE				
POSUDA SPREMA- ČICE						SOL ARSENSKE KISELINE FOSFOR							
SKLADA- TELJ KABILJO					PREKINUTI ČINITI ŠTO								

RJEŠENJE KRIŽALJKE:
 troinet, lara, rukometnaš, mn, aga, eva, levit, v, donekle, rje, arapin, opuzen, re, icalit, lira, kanta, arsenit, alfi, prestali,
 splitski kanal, promatračnica, isparati, avel, skalini, kleti, katarina, ilan, atacama, rzati, tir, ti, otac, c, i, lirika, iga, kro, makiša,

Cjenik reklamnog prostora

POSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	6.000 din	7.080,00 din
1/2	3.600 din	4.248,00 din
1/4	2.000 din	2.360,00 din

DRUGA I PRETPOSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	5.000 din	5.900 din
1/2	3.000 din	3.540 din
1/4	1.700 din	2.040 din

UNUTARNJE STRANE / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	4.000 din	4.720,00 din
1/2	2.400 din	2.832,00 din
1/4	1.360 din	1.604,80 din
1/6	950 din	1.121,00 din
1/12	600 din	708,00 din

Iskoristite popuste!

Za vezane oglase u 4 ili više brojeva odobravamo popust od 20%. SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNJI UGOVOR O REKLAMIRANJU.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

**PETAK
25.1.2008.**

06.40 - Najava programa
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.35 - Vijesti
08.35 - Vijesti
09.05 - Ponos Ratkajevih, serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Svi na plažu, dokumentarna serija
10.41 - Svi na plažu, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Mala gospodica, telenovela
13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Glas domovine
15.10 - Znanstvena petica
15.40 - Drugo mišljenje
16.15 - Hrvatska uživo
17.15 - Hrvatska uživo - Vijesti
17.20 - Skica za portret
17.25 - Iza ekrana
17.55 - Garaža
18.35 - Ponos Ratkajevih, serija
19.30 - Dnevnik
20.15 - Hrvatsko podmorje 4.: Od Savudrije do Prevlake - Šolta
20.50 - Dobre namjere, serija
21.40 - Poslovni klub
22.10 - Paparazzi 2., dokumentarna serija
23.10 - Vijesti
23.20 - Vijesti iz kulture
23.25 - Lica nacije
00.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
01.05 - Filmski maraton: Last Call, čileanski film
02.35 - Filmski maraton: Deathstalker and the Warrior from Hell, američki film
04.00 - Oprah show
04.40 - Stažist 5. serija
05.05 - Mala gospodica
05.50 - Garaža
06.20 - Poslovni klub
06.45 - Znanstvena petica
07.15 - Iza ekrana

06.40 - Najava programa
06.45 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
07.10 - Šaolinski obračun, crtana serija
07.35 - Bijeg lukavog lisca, serija za djecu

08.00 - Žutokljunac:
09.00 - Učilica
09.10 - Veliki odmor: Kulturancije
10.00 - Duga utrka, južnoafrički film
11.50 - Reprizni programa
13.35 - Veliki odmor
14.25 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
14.50 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
15.20 - Stažist 5. serija
15.50 - Županijske panorame
16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
17.05 - CD LIVE
17.55 - Prijatelji 3., serija
18.25 - Vijesti na Drugom
18.45 - Sve u šesnaest
19.05 - Što s Brianom 2., serija
19.50 - Tom i Jerry, crtani film
20.10 - Tjelesna straža, film
22.35 - Vijesti na Drugom
22.50 - Struna u krvi 4., serija
00.25 - Lovci na natprirodno 2., serija
01.05 - CD LIVE
01.50 - TV raspored

06.15 Šaljivi kućni video
06.40 Pepa Prašćić
07.00 Traktor Tom
07.20 Medvjedići dobra srca
08.10 Jagodica Bobica
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Svi vole Raymonda
11.25 Ružna ljepotica, serija
12.10 Zauvijek susjedi, serija
12.45 Vijesti
12.55 Izborni dani, igrani film
14.45 Priča preživjelih, film
16.20 Lude 70-e, serija
16.45 Kralj Queensa, serija
17.10 Svijet prema Jimu, serija
17.35 Vijesti
17.45 Cosby show, serija
18.10 Svi vole Raymonda
18.40 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 10 do 8, informativna emisija
20.00 Ikona, mini-serija
22.55 Vijesti
23.10 Groznica, igrani film
00.45 Umrorstvo među prijateljima, igrani film
02.10 Lijepe i ambiciozne, erotska telenovela
02.55 Kraj programa

06.00 Everwood, dramska serija (R)
07.20 Montecristo, telenovela
08.10 Dexterov laboratorij, crtana serija

08.40 Spužva Bob Skockani, crtana serija
09.05 Korak po korak, humoristična serija (R)
09.30 Puna kuća, humoristična serija (R)
10.00 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.25 Dadilja, humoristična serija (R)
10.50 Rat u kući, humoristična serija (R)
11.15 Sudnica, show
11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)
12.35 Zabranjena ljubav, (R)
13.00 Everwood, serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.45 Cobra 11, kriminalistička serija
15.40 Korak po korak, humoristična serija
16.05 Puna kuća, serija
16.35 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Dadilja, serija
17.30 Rat u kući, humoristična serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 Shrek, film, komedija
21.35 Svi su ljudi za Mary, film, romantična komedija
23.40 Vijesti
23.55 Uvijek prekobrojni, film
01.45 Kunolovac, kviz
03.45 Mexican, igrani film, triler (R)

**SUBOTA
26.1.2008.**

07.40 - Najava programa
07.45 - TV kalendar
08.00 - Vijesti
08.30 - Kinoteka - ciklus vesterna: Saskatchewan, američki film
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.20 - Kućni ljubimci
10.55 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.35 - Mala gospodica
13.25 - Potrošački kod
14.00 - Prizma, multinacionalni magazin
14.40 - Duhovni izazovi
15.05 - Reporter: Baby biznis
16.15 - Euromagazin
17.00 - Domaće zabavno-glazbene emisije

17.35 - Škrinja: Zimska bajka
18.35 - TV Bingo show
19.15 - Loto 7/39
19.30 - Dnevnik
20.15 - Show 69
21.10 - Doktor Dolittle 2., film
22.45 - Vijesti
22.55 - Vijesti iz kulture
23.10 - Filmski klub: Konje ubijaju, zar ne?, film
01.05 - Filmski maraton: The Surgeon, američko-britansko-njemački film
02.45 - Filmski maraton: The Nutt House, američki film
04.20 - Show 69
05.05 - Mala gospodica
05.50 - Reporter: Baby biznis
06.55 - Potrošački kod
07.25 - Euromagazin
07.55 - Domaće zabavno-glazbene emisije

07.00 - TV vodič
07.55 - Najava programa
08.00 - Žutokljunac
09.00 - Disneyjevi crtići: Miki i prijatelji
09.20 - Disneyjevi crtići: Mala sirena
09.50 - O.C.A., serija
10.40 - Tree Hill 4., serija
11.30 - Briljanteen
12.25 - Auto-magazin
13.00 - Dobre namjere, serija
13.50 - Dobre namjere, serija
14.40 - Filmski klasici - ciklus Marilyn Monroe: Princ i plesačica, američki film
16.40 - Športski prijenos ili snimka
19.30 - Petar Pan i gusari, crtana serija
20.00 - Košarka, NLB liga: Zadar-Partizan, prijenos
21.55 - Sportske vijesti
22.05 - Goran Karan - snimka koncerta
23.25 - Pritajena vatra, film
01.10 - Vrijeme je za jazz
02.10 - TV raspored

07.00 Zločko, crtana serija
07.20 Atom, crtana serija
07.45 Power Rangers Mystic Force, serija
08.10 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija
08.35 Ninja kornjače FFWD, crtana serija
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Novac, business magazin
11.25 Automotiv, auto-moto magazin
11.50 Naša mala klinika, serija

12.45 Jane Doe: Pogrešan čovjek, igrani film
14.10 Herbie je skrenuo, igrani film
15.45 Večernja škola - EU
16.40 Lud, zburjen, normalan, serija
17.10 Vijesti
17.15 Kod Ane, kulinarski show
18.00 Nad lipom 35, show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Iza rešetaka, igrani film
21.50 Pogrešno skretanje, film
23.50 Azil, igrani film
01.25 Protiv struje, igrani film
03.05 Lijepe i ambiciozne, erotska serija
03.50 Kraj programa

06.40 Zvijezde Ekstra: 101 nadobudni početak, zabavna emisija (R)
07.40 Centar svijeta, humoristična serija
08.35 Ulica Sezam, crtana serija
09.35 Zabranjena ljubav, sapunica (pet epizoda) (R)
11.55 Policajac s Petlovog brda, dramska serija
12.50 Ludo zaljubljen, dramska serija
13.45 Vijesti uz ručak
13.50 Shrek, igrani film, komedija (R)
15.25 Svi su ljudi za Mary, film, romantična komedija (R)
17.30 Zvijezde Ekstra: 101 nadobudni početak, zabavna emisija (2. dio)
18.30 Vijesti
19.00 Žuta minuta, zabavna emisija
20.00 Pobješnjeli Max 3, igrani film, akcijski
21.45 U zmajevom gnijezdu, igrani film, hongkongški
23.30 Granica, igrani film, kriminalistička drama
01.00 Kunolovac, kviz
03.00 Uvijek prekobrojni, igrani film, drama (R)

**NEDJELJA
27.1.2008.**

07.40 - Najava programa
08.00 - Vijesti
08.07 - Gala koncert 5. udaraljkaškog tjedna u Bjelovaru
10.00 - Vijesti
10.20 - Hrvatska kulturna baština

10.40 - Ganges: Vodena zemlja, dokumentarna serija
 11.35 - Jelovnici izgubljenog vremena
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Plodovi zemlje
 13.25 - Rijeka: More
 14.00 - Nedjeljom u dva
 15.02 - Kulturni info
 15.10 - Mir i dobro
 15.45 - Opera box
 16.15 - Vijesti
 16.35 - Lijepom našom: Našice (2/2)
 17.25 - Uzmi ili ostavi, TV igra
 18.05 - Na domaćem terenu
 19.15 - Loto 6/45
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - 1 protiv 100, kviz
 21.15 - Libertas, dramska serija
 21.55 - Krada, britansko-francusko-kanadski film
 23.20 - Vijesti
 23.30 - Vijesti iz kulture
 23.40 - Ciklus francuskog filma: La Sirene rouge
 01.20 - Nedjeljom u dva
 02.20 - Ganges: Vodena zemlja, dokumentarna serija
 03.10 - Emisije o kulturi
 03.35 - Lijepom našom: Našice (2/2)
 04.20 - Popuna
 04.40 - Plodovi zemlje
 05.25 - Rijeka: More
 05.55 - Glas domovine
 06.20 - Drugo mišljenje

08.00 - Najava programa
 08.05 - Lilo i Stitch
 08.30 - Lilo i Stitch
 09.00 - Pčelica Maja
 09.25 - Ne daj se, Floki - serija za djecu
 09.40 - Nora Fora, TV igra za djecu
 10.20 - Biblija
 10.30 - Zagreb: Grkokatolička liturgija, izravni prijenos
 12.05 - Parlaonica: Jesu li ambiciozni roditelji prednost za dijete?
 13.05 - Slikovnica
 13.35 - K-9: Privatni detektiv, američki film
 15.35 - Sol - zemljine suze, dokumentarni film
 16.30 - Športski prijenos ili snimka
 20.00 - Ubojite kućanice, humoristična serija
 20.30 - ENL - 1. poluvrijeme
 21.20 - Sportske vijesti
 21.30 - ENL - 2. poluvrijeme
 22.25 - Mijenjam svijet
 22.55 - Dokuteka - Rajko Grlić: Žestoke priče - Svinjokolja

23.35 - Emisije o kulturi
 00.05 - TV raspored

06:55 Atom, crtana serija
 07:20 Power rangers Mystic Force, serija
 07:45 Ninja kornjače FFWD
 08:10 Yu-Gi-Oh GX
 08:35 Kuća na plaži, serija
 09:25 Skijanje: Ofterschwang: sl ž, 1. vožnja
 10:20 Djevojke s Beverly Hillsa, serija
 10:45 Smallville, serija
 11:35 Čarobnice, serija
 12:25 Skijanje: Ofterschwang: sl ž, 2. vožnja
 13:15 Frikovi, serija
 14:00 Super Mario, igrani film
 15:40 Tom i Huck, igrani film
 17:10 Vijesti
 17:20 Iza rešetaka, igrani film
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Nad lipom 35, show
 21:10 Policajac iz vrtića, film
 23:00 Red carpet, showbiz magazin
 00:10 Svi mrze Chrisa, serija
 00:35 Vjetar, igrani film
 02:35 Red carpet, serija
 03:40 Svi mrze Chrisa, serija
 04:10 Kraj programa

07.20 Policajac s Petlovog brda, dramska serija (R)
 08.10 Blizanke, serija
 08.40 Ulica Sezam
 09.45 Agatha Christie: Lov na ubojicu, igrani film, kriminalistički
 11.20 Ne daj se, Nina!, humorna drama (R)
 12.15 Bibin svijet, humoristična serija (R)
 12.50 Poziv, igrani film, kriminalistički
 14.30 Vijesti uz ručak
 14.35 Pobješnjeli Max 3, igrani film, akcijski (R)
 16.20 Salto, zabavna emisija
 17.20 Odred za čistoću, zabavna emisija
 17.50 Ekkluziv, magazin
 18.30 Vijesti
 19.00 Eksploziv specijal, magazin
 19.10 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
 20.00 CSI Miami, kriminalistička serija
 20.45 Dan nezavisnosti, film, znanstveno-fantastični
 23.10 Doktori smrti, dokumentarno-kriminalistička serija

00.00 FBI istraga, serija
 01.00 Kunolovac, kviz
 03.00 U zmajevom knjezdu, film, hongkongški (R)

**PONEDJELJAK
28.1.2008.**

06.40 - Najava programa
 06.45 - TV kalendar
 07.05 - Vijesti
 07.35 - Vijesti
 08.35 - Vijesti
 09.05 - Ponos Ratkajevih, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Overland 7: Povratak u Sibir 1., dok. serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Mala gospodica
 13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Normalan život - emisija o osobama s invaliditetom
 15.40 - Ključ sreće, dokumentarni film
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.25 - Hrvatska uživo - Vijesti
 17.30 - Metro Express
 17.40 - Najslabija karika, kviz
 18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Latinica
 21.50 - Univerzum uma: Tajne mozga - misteriji uma
 22.30 - Otvoreno
 23.15 - Vijesti
 23.25 - Vijesti iz kulture
 23.35 - Na rubu znanosti
 00.25 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
 01.10 - Stažist 5. serija
 01.35 - Završni udarac, serija
 02.20 - Overland 7: Povratak u Sibir 1., dok. serija
 03.10 - Ključ sreće, dok. film
 03.35 - Latinica
 05.05 - Mala gospodica
 05.50 - Normalan život - emisija o osobama s invaliditetom
 06.40 - Najava programa
 06.45 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
 07.10 - Šaolinski obračun, crtana serija
 07.35 - Bijeg lukavog lisca, serija za djecu
 08.00 - Žutokljunac
 09.00 - Učilica

09.10 - Veliki odmor:
 10.00 - Biti najbolji, kanadsko-rumunjski TV film
 11.40 - Jack i Bobby, serija
 12.30 - Ed 4., serija
 13.20 - Veliki odmor
 14.10 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
 14.35 - TOP 40
 15.20 - Stažist 5. serija
 15.50 - Županijske panorame
 16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
 17.05 - McLeodove kćeri 3.
 17.55 - Prijatelji 3., serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.45 - Sve u šesnaest
 19.05 - Što s Brianom 2., serija
 19.50 - Ptica trkačica
 20.10 - Završni udarac, serija
 21.00 - Vijesti na Drugom
 21.20 - Bitange i princeze 4., humoristična serija
 22.00 - Sažeci španjolske i talijanske nogometne lige
 22.40 - Isijavanje, film
 01.00 - McLeodove kćeri 3.
 01.45 - TV raspored

06:15 Šaljivi kućni video
 06:40 Pepa Prašćić
 07:00 Traktor Tom
 07:20 Medvjedići dobra srca
 08:10 Jagodica Bobica
 09:00 Nova lova, TV igra
 11:00 Svi vole Raymonda
 11:20 Ružna ljepotica, serija
 12:05 Zauvijek susjedi, serija
 12:40 Vijesti
 12:55 Velika potjera, film
 14:30 Policajac iz vrtića, film
 16:20 Lude 70-e, serija
 16:45 Kralj Queensa, serija
 17:10 Svijet prema Jimu, serija
 17:35 Vijesti
 17:45 Cosby show, serija
 18:10 Svi vole Raymonda
 18:40 Zauvijek susjedi, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 19:50 10 do 8
 20:00 Slijepa pravda, film
 21:35 Uvod u anatomiju, serija
 22:20 Labirint zločina, serija
 23:10 Vijesti
 23:25 Nikita, serija
 00:15 JAG, serija
 01:00 Dva metra pod zemljom
 01:50 Nada umire posljednja, igrani film
 03:20 Moja slavna sestra, serija
 03:45 Kraj programa

06.00 Everwood, serija (R)
 06.50 Montecristo, telenovela
 07.45 Looney tunes

08.10 Spužva Bob Skockani
 08.35 Korak po korak, (R)
 09.05 Puna kuća, serija (R)
 09.30 Pod istim krovom, (R)
 09.55 Dadija, serija (R)
 10.25 Rat u kući, serija (R)
 10.50 Sudnica, show
 11.20 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 11.50 Vijesti
 11.55 Ekkluziv, magazin (R)
 12.35 Zabranjena ljubav, (R)
 13.00 Everwood, serija
 13.55 Magnum, akcijska serija
 14.45 Cobra 11, serija
 15.40 Korak po korak, humoristična serija
 16.05 Puna kuća, serija
 16.35 Pod istim krovom, serija
 17.05 Dadija, serija
 17.30 Rat u kući, humoristična serija
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Eksploziv, magazin
 19.05 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
 19.30 Zabranjena ljubav
 20.00 CSI: Miami, serija
 20.50 Odmazda, film, akcijski
 22.25 CSI, serija
 23.20 Vijesti
 23.35 Opeti, znanstveno-fantastična mini serija
 00.25 Kunolovac, kviz

**UTORAK
29.1.2008.**

06.40 - Najava programa
 07.05 - Vijesti
 07.35 - Vijesti
 08.35 - Vijesti
 09.05 - Ponos Ratkajevih, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Overland 7: Povratak u Sibir 1., dok. serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Mala gospodica
 13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Među nama
 15.35 - Ivanjski svati, emisija pučke i predajne kulture
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.25 - Hrvatska uživo - Vijesti
 17.40 - Najslabija karika, kviz
 18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Globalno sijelo
 20.50 - Dobre namjere, serija
 21.40 - Pola ure kulture
 22.20 - Otvoreno

23.05 - Vijesti
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Drugi format
00.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
01.00 - Stažist 5. serija
01.25 - Fen frizura, američko-britansko-njemački film
02.55 - Ubojstvo u mislima 3.
03.45 - Overland 7: Povratak u Sibir 1., serija
04.30 - Skica za portret
04.35 - Pola ure kulture
05.05 - Mala gospodica
05.50 - Među nama

06.40 - Najava programa
06.45 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
07.10 - Šaolinski obračun
07.35 - Bijeg lukavog lisca
08.00 - Žutokljunac:
09.00 - Učilica
09.10 - Veliki odmor:
10.00 - Bustin Loose, američki TV film
11.40 - Jack i Bobby, serija
12.30 - Ed 4., serija
13.20 - Veliki odmor
14.10 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
14.35 - TOP 40
15.20 - Stažist 5. serija
15.50 - Županijske panorame
16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
17.05 - McLeodove kćeri 3.
17.55 - Prijatelji 3., serija
18.25 - Vijesti na Drugom
18.45 - Sve u šesnaest
19.05 - Što s Brianom 2., serija
19.50 - Tom i Jerry, crtani film
20.10 - Fen frizura, američko-britansko-njemački film
21.50 - Vijesti na Drugom
22.10 - Braća i sestre, serija
23.00 - Ubojstvo u mislima 3.
23.55 - McLeodove kćeri 3.
00.40 - TV raspored

06:15 Šaljivi kućni video
06:40 Pepa Prašćić, serija
07:00 Traktor Tom, serija
07:20 Medvjedići dobra srca
08:10 Jagodica Bobica, serija
09:00 Nova lova, TV igra
11:10 Svi vole Raymonda
11:35 Ružna ljepotica, serija
12:20 Zauvijek susjedi, serija
12:55 Vijesti
13:10 Čudesna pisma, film
14:45 Slijepa pravca, film
16:20 Lude 70-e, serija
16:45 Kralj Queensa, serija
17:10 Svijet prema Jimu, serija

17:35 Vijesti
17:45 Cosby show, serija
18:10 Svi vole Raymonda
18:40 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
19:50 10 do 8
20:00 Naša mala klinika, serija
21:00 Moje grčko vjenčanje, igrani film
22:35 Pod nož, dokumentarna serija
23:25 Vijesti
23:40 Nikita, serija
00:30 JAG, serija
01:15 Na rubu zakona, serija
02:00 Život je zabava, film
03:35 Moja slavna sestra, serija
04:00 Kraj programa

06.00 Everwood, serija (R)
07.20 Montecristo, telenovela
08.10 Looney tunes
08.40 Spužva Bob Skockani
09.05 Korak po korak, humoristična serija (R)
09.30 Puna kuća, serija (R)
10.00 Pod istim krovom, (R)
10.25 Dadija, serija (R)
10.50 Rat u kući, serija (R)
11.15 Sudnica, show
11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)
12.35 Zabranjena ljubav, (R)
13.00 Everwood, serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.45 Cobra 11, serija
15.40 Korak po korak, serija
16.05 Puna kuća, serija
16.35 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Dadija, serija
17.30 Rat u kući, serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 – Pravda na zadatku, serija
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 Bibin svijet, serija
20.35 Bogovi su pali na tjeme, igrani film, komedija
22.25 CSI, serija
23.20 Vijesti
23.35 Oteći, znanstveno-fantastična mini serija
00.20 Kunolovac, kviz

**SRIJEDA
30.1.2008.**

06.40 - Najava programa
07.05 - Vijesti

07.35 - Vijesti
08.35 - Vijesti
09.05 - Ponos Ratkajevih, serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Overland 7: Povratak u Sibir 1., dok. serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Mala gospodica
13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Ekumena, religijski kontakt program
15.35 - Dokumentarni film
16.15 - Hrvatska uživo
17.20 - Hrvatska uživo - Vijesti
17.35 - Najslabija karika, kviz
18.25 - Ponos Ratkajevih, serija
19.15 - Loto 7/39
19.30 - Dnevnik
20.15 - Piramida
21.25 - Luda kuća 3., TV serija
22.00 - Hrvatska kulturna baština
22.25 - Otvoreno
23.10 - Vijesti
23.20 - Vijesti iz kulture
23.25 - Kulturni info
23.30 - Scientia Croatica - znanstveni forum
00.20 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
01.05 - Stažist 5. serija
01.30 - Zakon i red: Odjel za žrtve 8., serija
02.15 - Zakon i red: Zločinačke nakane, serija
03.00 - Overland 7: Povratak u Sibir 1., dok. serija
03.50 - Oprah show
04.35 - Dokumentarni film
05.05 - Mala gospodica
05.50 - Ekumena, religijski kontakt program

06.40 - Najava programa
06.45 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
07.10 - Šaolinski obračun
07.35 - Bijeg lukavog lisca
08.00 - Žutokljunac:
09.00 - Učilica
09.10 - Veliki odmor:
10.00 - Grenouille et la balerine, kanadski film za djecu
11.30 - Reprizni program
13.35 - Veliki odmor
14.25 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
14.50 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
15.20 - Stažist 5. serija
15.50 - Županijske panorame
16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija

17.05 - McLeodove kćeri 3.
17.55 - Prijatelji 3., serija
18.25 - Vijesti na Drugom
18.45 - Sve u šesnaest
19.05 - Što s Brianom 2., serija
19.50 - Ptica trkačica
20.10 - Lovac, američki film
21.55 - Vijesti na Drugom
22.15 - Zakon i red: Odjel za žrtve 8., serija
23.05 - Zakon i red: Zločinačke nakane, serija
23.55 - McLeodove kćeri 3.
00.40 - TV raspored

06:15 Šaljivi kućni video
06:40 Pepa Prašćić
07:00 Traktor Tom
07:20 Medvjedići dobra srca
08:10 Jagodica Bobica
09:00 Nova lova, TV igra
11:00 Svi vole Raymonda
11:30 Ružna ljepotica, serija
12:15 Zauvijek susjedi, serija
12:50 Vijesti
13:05 Putovanje života, film
14:45 Moje grčko vjenčanje, igrani film
16:20 Lude 70-e, serija
16:45 Kralj Queensa, serija
17:10 Svijet prema Jimu, serija
17:35 Vijesti
17:45 Cosby show, serija
18:10 Svi vole Raymonda
18:40 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
19:50 10 do 8
20:00 Večernja škola - EU
21:00 Lud, zbunjen, normalan, serija
21:35 Ratna pravila, igrani film
23:40 Vijesti
23:55 Nikita, serija
00:45 JAG, serija
01:30 Bratstvo ubojica, film
03:00 Moja slavna sestra, serija
03:45 Kraj programa

06.00 Everwood, serija (R)
07.20 Montecristo, telenovela
08.10 Looney tunes
08.40 Spužva Bob Skockani
09.05 Korak po korak, humoristična serija (R)
09.30 Puna kuća, humoristična serija (R)
10.00 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.25 Dadija, serija (R)
10.50 Rat u kući, serija (R)
11.15 Sudnica, show
11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)

12.35 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.00 Everwood, dramska serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.45 Cobra 11, kriminalistička serija
15.40 Korak po korak, humoristična serija
16.05 Puna kuća, humoristična serija
16.35 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Dadija, humoristična serija
17.30 Rat u kući, humoristična serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 – Pravda na zadatku, kriminalistička serija
19.30 Zabranjena ljubav, sapunica
20.00 Kosti, kriminalistička serija
20.50 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
21.40 Vatrene dečki, serija
22.35 CSI, kriminalistička serija
23.25 Vijesti
23.40 Oteći, znanstveno-fantastična mini serija
00.30 Kunolovac, kviz

**ČETVRTAK
31.1.2008.**

06.40 - Najava programa
07.05 - Vijesti
07.35 - Vijesti
08.35 - Vijesti
09.05 - Ponos Ratkajevih, serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Overland 7: Povratak u Sibir 1., dok. serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Mala gospodica
13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Trenutak spoznaje
15.35 - Kazalište u staglju, dokumentarni film
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.15 - Hrvatska uživo
17.30 - Metro Express
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
19.30 - Dnevnik
20.15 - 1 protiv 100, kviz
21.20 - Brisani prostor
22.05 - Znanstvene vijesti

22.25 - Otvoreno
23.10 - Vijesti
23.20 - Vijesti iz kulture
23.30 - Čileanski Hrvati, dokumentarni film
00.20 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
01.05 - Stažist 5. serija
01.25 - Dr. House 3. serija
02.10 - Obitelj Soprano 6.
03.00 - Bez traga 4., serija
03.45 - Overland 7: Povratak u Sibir 1., dok. serija
04.35 - Kazalište u štaglju, dokumentarni film
05.05 - Mala gospodica
05.50 - Trenutak spoznaje

06.40 - Najava programa
06.45 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
07.10 - Šaolinski obračun
07.35 - Bijeg lukavog lisca
08.00 - Žutokljunac:
09.00 - Učilica
09.10 - Veliki odmor:
10.00 - Lijepa djevojka, film
13.35 - Veliki odmor
14.25 - Nove pustolovine Jure iz džungle, crtana serija
14.50 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
15.20 - Stažist 5. serija
15.50 - Županijske panorame
16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 1., serija
17.05 - McLeodove kćeri 3.
17.55 - Prijatelji 3., serija
18.25 - Vijesti na Drugom
18.45 - Sve u šesnaest
19.05 - Što s Brianom 2., serija
19.50 - Tom i Jerry, crtani film
20.10 - Ružna Betty, serija
21.00 - Vijesti na Drugom
21.20 - Dr. House 3. serija
22.15 - Obitelj Soprano 6.
23.10 - Bez traga 4., serija
00.00 - McLeodove kćeri
00.45 - TV raspored

06:15 Šaljivi kućni video
06:40 Pepa Prašćić
07:00 Traktor Tom
07:20 Medvjedići dobra srca
08:10 Jagodica Bobica
09:00 Nova Iova, TV igra
11:00 Kralj Queensa, serija
11:20 Svi vole Raymonda
11:45 Ružna ljepotica, serija
12:30 Zauvijek susjedi, serija
13:05 Vijesti
13:20 Vrijeme za sjećanje, film
14:50 Krivo optuženi, film
16:20 Lude 70-e, serija
16:45 Kralj Queensa, serija

17:10 Svijet prema Jimu, serija
17:35 Vijesti
17:45 Cosby show, serija
18:10 Svi vole Raymonda
18:40 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
19:50 10 do 8
20:00 Istraga, kriminalistički magazin
21:30 Provjereno, informativni magazin
22:25 Sekunde do katastrofe, dokumentarna serija
23:20 Vijesti
23:35 Nikita, serija
0:30 Svemirski prag, serija
1:20 Prodani snovi, igrani film
2:55 Moja slavna sestra, serija
3:40 Kraj programa

06.00 Everwood, serija (R)
07.20 Montecristo, telenovela
08.10 Looney tunes, crtana serija
08.40 Spužva Bob Skockani
09.05 Korak po korak, (R)
09.30 Puna kuća, serija (R)
10.00 Pod istim krovom, (R)
10.25 Dadilja, serija (R)
10.50 Rat u kući, humoristična serija (R)
11.15 Sudnica, show
11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)
12.35 Zabranjena ljubav, (R)
13.00 Everwood, dramska serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.45 Cobra 11, kriminalistička serija
15.40 Korak po korak, humoristična serija
16.05 Puna kuća, humoristična serija
16.35 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Dadilja, humoristična serija
17.30 Rat u kući, humoristična serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 – Pravda na zadatku, serija
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 Ne daj se, Nina!, humorna drama
20.55 John Q, film, drama
22.45 CSI, kriminalistička serija
23.40 Vijesti
23.55 Otet, znanstveno-fantastična mini serija
00.40 Kunolovac, kviz

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se petkom na programu HRT1, u terminu od 11 i 30 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se nedjeljom na RTV2 u 16.30 sati.
E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- 'Bolja Srbija'
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremenoplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Europa danas i sutra' – magazina Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultur cafe' – magazin Radija Deutsche Welle (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Narodna glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Kronologija, zabavna glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (Kronologija, 'Čovjekov svijet' – magazin Radija Deutsche Welle, moda)
- 19,30 'Priča za laku noć' – dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

Mali oglasi

Prodajem monitor 17" IBM E74. Cijena 3000 dinara.
Tel: 024/ 562 – 700, zvati u večernjim satima.

Traži se u najam, pozajmicu ili na poklon očuvana flauta.
Jasmina 021/ 496 – 014

Prodajem tijekom cijele godine šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera.
Karan. Tel: 025/ 830 – 475
i 063/ 717 – 4888.

Izdajem namještenu sobu na Radijalcu učenicima/ku ili studentici/u, sa CG, upotrebom kuhinje i kupatila, za nepušače.
Tel: 024/ 558 – 227 ili 063/ 597 – 021

Prodajem tri lanca zemlje prve klase, u Šandorskom ataru kod »Agrokombinata«.
Tel.: 024/ 522 – 677

Prodajem sliku »Krizanteme sa svijećom« 1990. autora Stipana Šabića (1928.-2003.), tehnika suhi pastel, dimenzije 67 x 47 cm, uokvirena 85 x 65 cm.
Molimo javiti se na telefon 024/ 550 – 163.

Prodajem opremu za proizvodnju kvalitetnih kozmetičkih krema. Povoljno za manji biznis.
Tel: 021/ 632 – 3792

Prodajem pumpu – dvoklipnu 30 atm i prikolicu za moto-kultivator »IMT-506-DELUXE« i remontovanu peć »KREKA VESO« 12T. Informacije od 17 sati na broj telefona 022 / 591 – 264.

Ing. elektrotehnike daje sate fizike i matematike učenicima osnovnih i srednjih škola.
Telefoni: 064/ 292 – 1043 ili 024/ 524 – 701

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m².
Tel. 024/ 532 – 505.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Nama je dovoljno
da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

-Raspored sprovoda i umrlice na Internetu:

www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

SUBOTICA-TRANS obavljaštava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS